Budapest, 1904. Kilencedik évfolyam. 14. szám. Csütörtök, január 14.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-út 25. Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor. 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ
Budapesten és vidéken egyaránt
egyes számonkint 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddiginek fele:
7 frt helyett 7 korona félévre
3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy hóra

Ellenünk.

Budapest, január 13.

(v.) *Pitreich* altábornagy ur az osztrák delegacióban tegnap nagy beszédet mondott. Természetesen: ellenünk. Hol doronggal csapott le jogainkra, hol mérges fulánkot bocsátott nemzeti önérzetünkbe. Igy fest odafönt az engesztelődés politikája. Katonáék igy honorálják az egész magyar közvélemény megcsillapodását s a parlamenti ellenzék tulnyomó többségének az obstrukciótól való elszakadását. Ki csodálkozik ezen? Osztrák poéta mondta német nyelven: „Das ist der Dank vom Hause Österreich."

Ámde, nini, csak most jut eszünkbe: az altábornagy ur nemcsak altábornagy, hanem hadügyminiszter is. Még pedig, ha jól tudjuk, *közös* hadügyminiszter. Tehát nemcsak Ausztriáé, hanem a magyar királyságé is. Miniszteri hatalma felerészben a magyar törvényhozás által ruháztatott reá s ugyanez a magyar törvényhozás e miniszteri hatalom innen származó felét bármely percben vissza is veheti. Akkor aztán hoppon marad az altábornagy ur. Parancsolni még fog, de csakis a Lajta partjáig. A Lajtán innen azonban az ördög se hederitene rája. Amiből az altábornagy urra annyi kötelesség legalább is háramlik, hogy a hadsereget se beszédeiben, se tetteiben ne emelje a szuverén magyar állam fölé, a közös hadügyek kormányzását pedig intézze ugy, hogy ő is, aki igazgat, az is, amit igazgat, harmonikusan és hódolatosan illeszkedjék belé az e földön egyedül szuverén jogrendbe: a magyar alkotmány jogrendjébe. Ha ezt a kötelességét megszegi, akkor a kérdés az, hogy kinek a javára szegte meg. Ha Ausztria javára, akkor tartsa meg öt osztrák hadügyminiszternek az osztrák császár, de a magyar király ilyen hadügyminisztert nem türnet maga mellett. Ha pedig a reálisan letező magyar állam közjogait egy olyan összbirodalom javára kobozta el, melynek buta kisértete ott tanyáz a reglementben, de amely a valóságban nincsen sehol, hát akkor vonuljon vissza egy szanatóriumba és gyógyittassa beteg idegeit.

Isten bizony, alig győzzük ideiktatni a hadügyminiszter tegnapi bünlajstromát. Első sérelmünk — s talán a legnagyobb — az, hogy a magyar államot az osztrák tartományokkal s a magyar nemzetet az osztrák nemzetiségekkel egyazon rangba állitotta. Ugy beszélt rólunk és amazokról, mintha a kettőnk közjogi individualitása között semmi különbség nem volna. Vagyis: megcselekedte ugyanazt tegnap Bécsben, amit a legfőbb hadur a nyáron Chlopyban. Csupán a formulája volt más. Ama hadiparancs *néptörzssé fokozta le a magyar nemzetet, Pitreich ur pedig tegnap nemzetekké léptette elő az osztrák nemzetiségeket.* Szólt pedig e nevezetes kijelentése imigyen:

— A közös hadsereg néphadsereg, amely nem lehet se német, *se magyar*, se cseh, se lengyel, hanem *valamennyi nemzetnek* közös hadserege.

Amire nekünk két megjegyzésünk van. Az egyik az, hogy ez a *közösnek* mondott hadsereg miért *német* hát mégis az egész vonalon? A másik pedig az, hogy a 67-iki kiegyezés szerint ez a hadsereg nem a németeknek, magyaroknak, csehekuek, lengyeleknek, szlovéneknek és kucsébereknek közös hadserege, hanem közös hadserege a magyar államnak és az osztrák államnak. Azt a vádat emeljük tehát a hadügyminiszter ur ellen, hogy alkotmánysértő nyilatkozatában elrugta a hadsereg lábai alól a közjogi alapot s a *dualisztikus* hadsereget suttyomban átváltoztatta *federalisztikus* hadsereggé. Értjük mi nagyon jól e csempészmanőver indító okait. Ha a hadsereg Pitreich ur szemében az volna, aminek a törvény rendeli, ha a dualisztikus államszövetség közös hadserege volna, akkor nem tagadhatná meg tőlünk e hadseregben a számunkra törvényesen biztositott *paritást.* És akkor nem mondhatná rólunk, hogy a mi nemzetünknek a hadseregben való érvényesülésre éppen csak ugyanannyi jussa van, mint Ausztria bármelyik nemzetiségének, sőt a saját nemzetiségeink bármelyikének is. *Ezért* alakul át Pitreichék kezében a törvény által *dualisztikusan közösnek* rendelt hadsereg a gyakorlatban *federalisztikusan közös* hadsereggé. Ám ha ez igy van, mi a fene értelme van akkor annak, hogy a magyar állam még továbbra is hordja a dualizmus ostoba fikcióját és rettenetes anyagi terheit?

Ezek után bizonyára nem lep meg senkit, hogy a magyar állam hivatalos nyelve a hadügyminiszter beszédében a *nem-német ezrednyelvek egyikévé* degradálódott. És jól megértsük: ez a lefokozás nem szemérmes homalyossággal, óvatos körülirással történt, hanem ellenkezőleg: vakmerő határozottsággal és minden félreértést kizáró, szemérmetlen nyiltsággal. Tehát *ezrednyelv* vagyunk. Akár az oláh, a tót, a szlovén, vagy a friaul. A magyar állam hivatalos nyelvének joga a hadseregben Pitreich ur szerint természetére ugyanolyan és terjedelmére ugyanakkora, mint bármely nemzetiségi nyelvé. Áll pedig e jog abból, hogy az a tiszt, aki elő akar lépni, három éven belül köteles megtanulni vagy a mi nyelvünket, vagy a többi nem-német ezrednyelvek egyikét. Voilà tout! Idáig vittük, Isten segedelmével. Többre pedig — ezt Pitreich ur tegnap ismét kimondta — magának az atyauristennek sem fogjuk vinni. Sem ma, sem holnap, sem — ez a komikusan kemény szó tegnap megint előkerült — *soha.* Igenis, soha. Nem gyönyörü dolog-e, hogy a Chlopyban kiejtett legfőbb haduri szó ilyen dördülő visszhangra talál Pitreich ur delegacionális beszédében? Borzasztó türelmes náció lehetünk mi, hogy ezt a soha szót rövid néhány hónap óta Isten tudja hanyadszor merik már hol az orrunkhoz dörgölni, hol a fejünkhöz vágni. Soha? Hát mitévők lennének az urak, hogyha egyszer csak arra virradnának, hogy a Tátra, a Fátra és a Mátra bérceiről zugna, bömbölne, mennydörögne feléjük félelmetes visszhangképpen az a *másik* soha? Annyi eszük van nekik, hogy lőporraktáraik körül strázsák ügyelnek töltött puskával arra, hogy égő szivarral senki arra ne járhasson. De annyi eszük már nincs, hogy ők maguk égő kanóccal ne turkáljanak szakadatlanul Magyarország közéletének puskaporoshordói körül. A jó isten tudja, mi lesz nemcsak belőlünk, hanem belőlük is, ha szikrát fog e hordók egyike. De ég s föld előtt már ma őket teszszük felelőssé minden robbanásért. Mert mi itt hetek, sőt hónapok óta oltani akarunk, vizes ponyvákkal teregetjük le ama puskaporos-hordókat. De a magunk kis obstrukciójának fel-fellobbanó gyufácskáit ha ártalmatlanná tudjuk is tenni, hogyan háritsuk el a bajt, ha a felfuvalkodott szoldateszka lobogó fáklyákat forgat politikai lőportáraink közelében?

Volt a Pitreich beszédében még egy soha. Ez már nem csupán a magyar közjogot sértette, hanem inzultálja a magyar kormányt és a szabadelvüpártot is. Kimondta ugyanis az altábornagy ur, hogy a tiszteknek állampolgárságuk szerint való beosztása olyan elv, amelyre a hadügyi kormányzat nem fog ráállni — soha. Ami világosan azt jelenti, hogy beszélhetünk, amig megkékülünk, álihatunk a fejünkbubjára, de a magyarhonosságu tiszteknek a saját csapataikhoz való beosztását még elvben sem fogjuk elérni soha. Megmondta Pitreich, hogy mi lesz az áthelyezéssel. Áthelyeztek az idén vagy kétszázat. S áthelyeznek a jövő évben megint annyit, ha lehet. De arról, hogy a magyar csapatok visszakapják a magyar tiszteket s hogy ez legyen a szabály, amely alól csakis jól indokolt kivételek engedtetnének meg, még beszélni sem lehet. Tehát adnak könyöradományt. Vakulj, magyar! Törvényeid sokszorosan rendelik ugyan, hogy a magyar csapatokhoz magyar tisztek adandók. De katonáék fütyülnek a törvényekre. Kiszurják a szemedet néhány kivétellel, de fenntartják a szabályt, amely szerint az összbirodalmi érdek ugy kivánja, hogy a rebellis magyaroknak osztrák tisztek parancsoljanak, a magyar tisztek pedig Ausztriában szeliditessenek meg.

Végezetül leckét is kaptunk az altábornagy urtól: leckét a magyar közjogból. Ő magyarázta el nekünk, miként vélekedett Deák Ferenc és Andrássy Gyula a kommandó-nyelvről. Szerinte a kiegyezés alkotói arról voltak meggyőződve, hogy a német kommandó nem csupán *célszerüségi okokból* fogadható el, hanem *feltétlenül szükséges.* Nyolc hónappal ezelőtt Magyarország miniszterelnöki székében Széll Kálmán az egész parlament tapsai között éppen Deák Ferencre és Andrássy Gyulára való hivatkozással bizonyitotta be, hogy a magyar törvényhozásnak korlátlan lévén a szuverénitása, elrendelhetné nem csupán a magyar vezényszót, hanem az önálló hadsereget is, és csupán *célszerüségi okokból* fogadta el a közös hadsereget és az egységes német kommandót. És most előáll Pitreich ur, a kiváló magyar közjogász, és kimutatja, hogy Széll Kálman kontárul magyarázta a magyar alkotmányt, mivelhogy a reglement szerint a német kommandó nem célszerü, hanem feltétlenül szükséges. S agyvelőnkön átvillan egy sejtelem. Vajjon a *post hoc* nem jelenti-e itt azt, hogy *propter hoc.* Vajjon az, hogy hét hónappal a Széll bukása után Pitreich ur felrugja a célszerüségi elméletet, nem azt jelenti-e, hogy Széll Kálmánnak azért kellett megbuknia, hogy hét hónappal később fel legyen rugható ama célszerüségi elmélet? Ámbátor azt, hogy a Koerber többszörös elpáholtatása után Tisza Istvántól hogyan re-

mélhetik az uj közjogi tantétel engedelmes elfogadását, a magunk gyarló eszével igazán nem tudjuk felfogni . . .

Munkanap.

Budapest, január 13.

A t. Ház ma olyat müvelt, amit már hónapok óta nem tett: — dolgozott. Ez nem mese, ha hihetetlennek látszik is. A t. Ház dolgozott.

Husz perc alatt elintézte a katonai létszám megállapitásáról szóló javaslatot. Megmutatta a javaslat második felénél, hogy milyen hamar lehetett volna elintézni az első felét. De tizenkét hónapig tartott az általános vita, hetekig a cim és másfél szakasz megvitatása, s csak az utolsó másfél szakasz sorsa dőlt el husz perc alatt. Igazi troglodit-vita volt: nagy, puffadt hólyagfejjel és gombostünyi lábbal. Szörnyebb vita még nem kért megörökitést a t. Ház naplóiban. De végre vége van. Holnap már harmadik olvasásban is elfogadják, s aztán mehet a főrendekhez. Isten kisérje utján!

A t. Ház egyebet is dolgozott: — letárgyalta és általánosságban és részleteiben is elfogadta a *tisztviselők pótlékairól* szóló javaslatot. Erre elégséges volt két óra. S ez a két óra is inkább arra kellett, hogy minden párt lerázza magáról a felelősséget, amiért a szegény tisztviselők csak ilyen későn jutnak a pótlékhoz s akkor is csak pótlékhoz, nem pedig javadalmazásuk igazi és végleges rendezéséhez. Szép beszédekben hódoltak a tisztviselőknek: *Hegedüs* Loránt előadó, *Kossuth* Ferenc, gróf *Batthyány* Tivadar, *Simonyi-Semadam* Sándor, *Szederkényi* Nándor, *Lovászy* Márton, *Nessi* Pál és *Polónyi* Géza, aztán még szebb beszédekkel válaszoltak *Lukács* László pénzügyminiszter és *Plósz* Sándor igazságügyminiszter: — de tudja a Mindenható, nekünk ugy rémlik, hogy kevesebb beszéd és több javitás lett volna a legszebb hódolat, melylyel a törvényhozás a tisztviselők kedvét keresi. Igy a tisztviselők helyzete alig változott s mindössze annyi a vigasztalásuk, hogy akik eddig törvénytelenül haltak éhen, ezentul törvényesen tehetik ugyanazt.

Egy fél katonai javaslat s egy fél tisztviselői javaslat végeztével még egy egész interpelláció is esett az egyetlen munkanapra. *Szatmári* Mór nagyon temperámentumos megokolással hozta szőnyegre a hirhedett eperjesi ügyet, hogy ugyanis a hadügyi kormány a helységnevekről szóló törvénynek ellenére, még most is *Presov*nak irta Eperjest. A temperámentumos interpellációra *Tisza* István miniszterelnök kijelentette, hogy már rendezte a kérdést a hadügyi kormánnyal s megállapodás történt arra nézve, hogy a helységnevek mellé zárójelek között záros határos átmeneti ideig odateheti ugyan a hadügyi kormány a helység régi elnevezését is, de csakis olyan helységeknél, melyeknek uj neve a katonai térképeken még ismeretlen s melyeknél ennélfogva a régi név elhagyása komoly zavarokat vonhatna maga után. A miniszterelnök e kijelentését a többség tudomásul is vette.

Következett volna végül *Lovászy* Márton sürgős interpellációja. De már szinte meglepetés volna, ha ez a sürgős interpelláció csakugyan sorra kerülne. Ma se került sorra. Már megint hiába volt sürgős. Mint Lovászyék a sürgős ujoncjavaslatot, a véletlen viszont Lovászy sürgős interpellációját obstruálja meg. Talán holnap mégis rákerül a sor. S miért ne? Holnap nagyobb csuda is esik. Holnap sor kerül — az ujoncjavaslatra is . . .

A képviselőház ülése január 13-án.

— Kezdete délelőtt 10½ órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf *Tisza* István, *Nyiry* Sándor, *Lukács* László, *Berzeviczy* Albert.

Elnök: Jelenti, hogy gróf *Teleki* Sándor a jegyzői tisztről lemond. Mára interpellációk maradtak a mult hétről. Minthogy az ülések meghosszabbitása csak az ujoncjavaslatok idejére szól, ha a létszámjavaslat vitá a ma véget nem érne, ugy az interpellációkra 6/43 órakor kerülne a sor ha ellenben a tisztviselők pótlékáról rendelkező javaslatot is megkezdik, akkor az interpellációkra ½2 órakor tér át a Ház. (Helyeslés.) Következik a napirend: az ujoncelétszám-javaslat második szakasza.

Ratkay László jegyző felhivja Szederkényi Nándort.

Szederkényi Nándor: Miről van szó? Záróbeszéd van soron? (Felkiáltások jobbról: A vita nincs bezárva. Balelől: De be van zárva!)

Elnök: A vitat tegnap nem zárta be, ha azonban most több szónok nincs, berekeszti a vitát a második szakasz felett.

Münnich Aurél előadó megjegyzi, hogy az idevágó törlési inditványt ellogadja.

Kovács Pál a zárszó cimén csak arra szoritkozik, hogy ujbóli elfogadásra ajánlja tegnap benyujtott határozati javaslatát.

Okolicsányi László szintén kéri a Házat, hogy fogadja el határozati javaslatát.

Lovászy Márton lemond a zárszóról.

Elnök: Szavazást rendel el. A többség, Lovászy inditványahoz képest, törli a második szakaszt és elveti a határozati javaslatokat.

Szederkényi Nándor a következő szakasznál, amely az előbbinek törlése következtében 2. §. lesz és a végrehajtásról rendelkezik, figyelmeztet arra, hogy az 1867 : XII. t.-c. 12. §-a az ujoncmegajánlást kizárólag a törvényhozásnak tartotta fenn. tehát az erre vonatkozó törvény végrehajtásában a közös hadügyminiszternek nem szabad befolyást engedni. Határozati javaslatot nyujt be e részben.

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Igazat ad abban Szederkényinek, hogy az idézett törvény az ujoncmegajánlást kizárólag a törvényhozásnak tartotta fenn, de itt létszámmegállapitásról van szó, a létszámmegállapitást pedig mindig ugy fogja fel a törvényhozás, hogy az a védrendszer megállapitásához tartozik s igy annak végrehajtásában része van a közös hadügyminiszternek. (Helyeslés jobbfelől.)

Szederkényi Nándor: Elni kiván a zárszó jogával.

Elnök: Igaz ugyan, hogy a határozati javaslatot tizen irták alá, de azok közül csak öten vannak jelen, tehát a benyujtót nem illeti a zárszó. (Zajos ellenmondás balfelől. Felkiáltások: A házszabályokhoz kérünk szót!) Ha a Ház különben megengedi, akkor Szederkényi beszélhet zárszó cimén. (Helyeslés.)

Szederkényi Nándor hangsulyozza, hogy ha ezt a rendelkezést nem küszöbölik ki, az veszedelmes precedens lesz. A miniszterelnök felfogása Lustkandlra emlékeztet.

Elnök: Elrendeli a szavazást. A többség eredeti szövegében szavazza meg a szakaszt és ezzel az egész javaslatot is, amelynek harmadik olvasása holnap lesz. Következik a tisztviselő-javaslat. A pénzügyminiszter *Popovics* Sándor államtitkárt bizta meg a felvilágositások megadásával.

(A tisztviselők pótléka.)

Hegedüs Loránt előadó ismerteti a törvényjavaslat rendelkezéseit. Az állami tisztviselők helyzete a beállott politikai zavarok következtében tarthatatlanná vált. Köztudomásu dolog, hogy csak két jövedelmi ágnál, az egyenes adóknál és az illetékeknél 60 millió korona hiány mutatkozik az állami bevételekben; nyilvánvaló tehát, hogy ha az exlex tovább tart, minden nappal csökkenne az a tőke, amelyből a tisztviselők fizetését emelneti az állam.

Ugron Gábor: Nem kell zsebrevágni a nemzet nyelvét!

Hegedüs Loránt: Időközben az állami alkalmazottak családi és egyéb kötelezettségeket vállaltak a fizetésemelés reménjében amelytől közben elestek s igy helyzetük még sanyarubb lett. Ezen az állapoton akart a kormány ezzel az ideiglenes törvényjavaslattal segiteni. Ez a javaslat csak siettetni fogja a végleges rendezést. Aggodalmak merültek fel azért, hogy e javaslat széleskörü felhatalmazást ad a kormánynak rendeletek kibocsájtására, de ezek az aggodalmak nem alaposak, mert hisz ennek a törvényjavaslatnak keretei az előbbiekhez képest nem bővültek. A kormány ebben a javaslatban az alsóbb rangu állami tisztviselők érdekében elejtette a percentualiter való felemelés rendszerét, amely csak kirivóbbá tette volna a fizetés arányalanságait. Ez a javaslat a jövendő végleges rendezésre a legsimább átmenet lesz; sarkalatos tétele az anciennitás megszüntetése, mert erkölcsi szempontból botrányos dolog, hogy az állami tisztviselők emelkedése az előttük levő tisztviselők egészségi állapotától függjön.

Ugron Gábor: És a protekcióttól!

Hegedüs Loránt: A pénzügyminiszter kimutatásai az anciennitás rendszere felett megkonditották a halálharangot, mert nyilvánvalóvá tették, hogy ugyanazon állásban az előmenetel esbetőségei az anciennitás alapján az egyik évben 3—8 hónap közt mozognak, más évben már 25 évnek felelnek meg. Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés jobbról.)

Kossuth Ferenc pártjának álláspontját a végleges rendezés alkalmával fogja kifejteni. Akkor lesz

TÁRCA

Hogy lett paraszt Szebeny?

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Krúdy Gyula.*

I.

Szebeny György se volt mindig paraszt . . . Általában az ember ritkán lép koporsójába azzal a természettel, amelylyel a világra jött. Az élet gyüri, hajtogatja, forgatja jobbra-balra az embert, egyszer szélnek, máskor napsugárnak: az embernek minden hetedik esztendőben változik a természete, mondta már a csizió. Tehát, Szebeny György se volt mindig paraszt. Régi emberek emlékeztek rá, hogy fiatal korában nagy fejjel hajtott együtt a többi „mágnásokkal“, amint egyidőben nálunk azokat hivták, akik még el nem verték az apai örököket. Furcsa, de valóság, hogy a mágnásoknak egész külön utcájuk volt, — a Szent Antal-utca. Talán a véletlen rendezte ugy, talán csak az emberi hiuság, hogy a mágnások egy csomóba szakadtak. Még a házak is egyformák voltak itt: bezárt kapuk, vaskosaras ablakok, piros cseréptetők. A gazdaság előkelő gőggel, nagy nyugalommal, csenddel töltötte el az utcát . . . Az már aztán tisztára a véletlen müve volt, hogy az egyenes utca végén mint egy intő ujj meredt a levegőbe a temető kápolnájának a tornya. De hát integethetett a torony, a mágnások nem sokat törődtek vele.

Nehogy azt gondolja valaki, hogy itt a bárónál kezdődött a háziur. Dehogy is . . . Igaz, volt itt „báró“, még „gróf“ is. (A hires Tari Mihályt pláne „a mi Esterházynk“-nak hivta a hiuság) De hát talmi volt az mind. A bárónak és grófoknak apja még többnyire paraszti sorban volt. A bokor-tanyákon még éltek a mágnások néhány ősei vén parasztok és fogatlan vénasszonyok alakjában. A tanyák végtelen gazdagsága a városba hajtotta a fiatal nemzedéket s igy született a mágnások utcája. A mi Esterházynk még csizmában járt, de a lányának pár száz forintért varrt ruhát a bécsi szabó. A parasztgróf, a nevezetes Horvát Mátyás egyszer Bécsben jártában (marhát volt eladni) nem kapott szállást a Grand Hotelben. Tán nem látta meg a portás szeme az egyszerü kékbeli emberben a grófot. Horvát Mátyás nagy haragjában még aznap megvásárolt egy egész házat a belvárosban. — Legyen kvártélyom, ha még egyszer Bécsbe visz az utam! — mondta otthon. Az urak — no igen, ilyenek is akadtak még itt-ott a városban, vármegyében — nagyokat nevettek a parasztmágnásokon. Szentiványi, a főbiró, hétszázesztendős őseit nem adta volna oda az egész mágnás-utcáért, de névnapon, születésnapon kegyesen megjelent a parasztok között. Az öregek még levették kalapjukat hátrasimitott haju fejükről, ha a kövér, vörösarcu főbiró fujva, krákogva, hangos szóval betoppant a mágnás-utcába, de a fiatalok immáron kimérten önözték a duhaj birót és hideg nyugalommal utasitották vissza barátkozási hajlamait. Nem is zsirálta a főbiró váltóit más, csak Szebeny György — akkor még, midőn nagy fejjel hajtott. De hát az urak nevethettek. A kopott megyei csézák — az ősi csézák — szégyenkezve maradoztak el az országutakon a parasztok jól táplált négylovas szekerei mellett. Itt fordult a világ: a tanyák lakói arisztokratikus gőggel nézték le az eddigi urakat s eszükágában sem volt barátságukat keresni. Szebeny Györgyöt kilökték maguk közül, amikor a főbiró barátja lett s éjjelenkint a kaszinóban kártyázott.

— Nem jó az urakkal együtt mulatni, mert verést kap az ember — mondogatták az öreg parasztok. — Szegény Gyurka is megjárja egyszer.

A fiatal gazdák mérgesen szitták a fogukat.

— Korhely semmitévő lesz Szebenyből is, mint a többiből — mormogták mély megvetéssel.

De hát Szebeny György nem sokat törődött velük. Házat épitett ő is a mágnás-utcában, mint a többiek, de magas giggjéről (a lovastisztek járták ezen a furcsa kocsin) még csak rá se nézett utcabeli szomszédjaira. A korhely Kengyelffi, a vén vármegyei irnok sülve-főve ott volt nála naphosszant és hazudott végnélkül: mert a vén irnok a főispán unokaöcsese volt. Hja, Szebeny György ur akart lenni, nem mágnás.

— A hiu bolond — dünnyögte a mi Esterházynk, mikor a lovastisztekkel együtt nyargalt Gyurka az utcában.

A vörös Szentiványi egy-egy hiábavaló mágnás-utcai vizit után (sok baja volt szegénynek a váltóival) elkeseredve ütött a Szebeny György vállára:

— Te nem is tudod, Gyuri öcsém, hogy mi a mi bajunk. Az a bajunk, hogy élhetetlenek a zsidóink. Egynéhány élelmes ravasz izraelita kellene ide, akik elszednék az atyádfiai pénzét, letörnék szarvukat, — mi nem birunk velük. Habár — füzte hozzá elgondolkozva — tán a zsidók se birnának ezekkel a furfangos parasztokkal.

Szebeny György erre a nemzetgazdasági szónoklatra szeliden mosolygott és szerényen megjegyezte:

— Igazad van, Pista bátyám. Hunczut a paraszt, mihent egy araszt.

Vajjon észrevette-e a jó Szebeny György azt a futó mosolyt, amely ilyenkor a főbiró arcán átvillant? Dehogy is vette észre. Hisz akkor tán nem ment volna vakon arra, amerre vezették.

II.

A város tulsó részén két vén udvarház volt. Ha tán még egy ilyen vén fészek lett volna itt, az emberi hiuság bizonyára az urak negyedének nevezte volna el a városrészt. De nem volt még

szó az állami alkalmazottak számának szükséges csökkentéséről, hatáskörük precizirozásáról, munkakörük rendezéséről és pragmatikájuk megalkotásáról. Örömmel fogadja el ezt a javaslatot is, de megjegyzi, hogy az előbbi javaslat törvényerőre való emelését nem az ő pártja tette lehetetlenné. Annál nagyobb örömmel üdvözli ezt a javaslatot, mert főképp az alsóbbrendű alkalmazottakról gondoskodik. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Gróf **Batthyány Tivadar** kifogásolja azt a nagy pénzbeli differenciát, amely a régi és az uj javaslat közt van. Kéri a kormányt, hogy revideálja az 1903. január 1-je óta nyugdijazott tisztviselők nyugdiját, mivel ez a javaslat visszaható erejű.

Simonyi-Semadam Sándor aggodalmasnak tartja, hogy a kormány rendeleti uton esetleg meg is vonhatja a pótlékokat. Egyetlen jó oldala a javaslatnak, hogy elsősorban a kisebb javadalmazásu tisztviselőkre van gondja. Kéri a kormányt, határozzon meg terminust a végleges rendezés benyujtására és a pragmatika előterjesztésére. Mivel a tisztviselők felemelt fizetése is a produktiv osztály vállára nehezedik, kárpótlás gyanánt adómentessé kellene tenni az 1200 koronán alul levő javadalmat.

Kecskeméthy Ferenc nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert az ujabb tarheket ró az adózó polgárságra.

Lovászy Márton kifejti, hogy kiáltó ellentét van a javaslat és a régi kormány igéretei között. A felébresztett remények nem teljesedtek, az államvasuti alkalmazottakat mellőzték.

Hegedüs Loránt előadó: Róluk a költségvetés keretében lesz szó!

Lovászy Márton: Elfogadja ugyan a javaslatot, bárha az nem elégíti ki őt.

Nessi Pál a biróí kar sorának javitását ajánlja a kormány figyelmébe.

Polónyi Géza nem akarja a vitát nyujtani, nehogy ez a javaslat megszavazás nélkül szoruljon le a napirendről, azonban fel akarja hivni a kormány figyelmét arra, hogy ez a javaslat tekinteten kivül hagyja a biróí teljes függetlenség nagy elvét. Ha a kormány nem terjeszti elő sürgősen a szolgálati pragmatikát, akkor ez a javaslat csak alamizsna a hatalom szolgálatára rendelt tisztviselőkre nézve, csak részletiőrlesztés, amelynek a gyakorlatban üdvös hatása nem lehet. Ez a javaslat nem veszi le az igazságügyminiszterről azt a nyomasztó gondot, hogy minduntalan közelébe férkőznek a megvesztegetés a biróí karnak. Nem hagyhatja emlités nélkül azt, hogy a rokkantak, akik már rég megérettek a nyugdijazásra, várták a fizetésemelésre. Helyesnek tartaná, hogy a nyugdijba csak akkor és azoknak számitsák be a fizetésemelést, akik legalább két évig hasznos szolgálatot tettek az országnak a fizetésemelés után.

Elnök: Bezárja az általános vitát.

Lukács László pénzügyminiszter: Előre jelzi, hogy az igazságügyminiszter fog válaszolni az őt érintő megjegyzésekre. Már az 1903. évi javaslat is a kisebbfizetéses tisztviselőkre helyezte a fősúlyt; ugyanazt teszi ez a javaslat is. Akár a percentuális számitást, akár más rendszert veszünk alapul, aránytalanul nagyobb a fizetésemelés az alsóbbrangu tisztviselőkre nézve, mint a magasabb kategóriákban; igaz, hogy a XI. fizetési osztályon az emelkedés aránylag csekély, de tekintetbe kell venni, hogy ebben az osztályban a hivatalnokok nem csaladosak. Elismeri, hogy jogos az a kivánság is, amely a régi javaslatot szeretné törvényerőre emelni, de éppoly helyesnek kell elfogadni azt az álláspontot is, amely a miniszterelnöktől indult ki, hogy az állam valamennyi funkcionáriusával egyidejüleg kell orvosolni a megyei hivatalnokok bajait is. Elesik tehát itt ezzel az a vád, mintha a pénzügyi kormány következetlenségbe jutott volna. Ami a tisztviselők számának apasztását illeti, az jogos kivánság, de erről csak a végleges rendezéskor lehet szó. Elismeri, hogy a centralizáció tulságos, csakhogy fejlődésben levő államban ez természetes. (Helyeslés jobbról.) Batthyánynak azt válaszolja, hogy elvileg nem volna helyes a fizetéselemelést azoknak a nyugdijába is beszámitani akik már nincsenek funkcióban. (Élénk helyeslés a jobb- és a szélsőbaloldalon.) De nehéz volna megszabni a határt, hogy meddig kelljen visszamenni a beszámitás tekintetében.

Polónyi Géza: Batthyány báró Bánffyra gondolt!

Lukács László pénzügyminiszter: A szolgálati pragmatika előterjesztése benne van a kormány programmjában, de ez a pragmatika nem fog odáig menni, hogy teljesen függetlenné tegye az államtól a tisztviselőket, mert ez a kötelességek teljesitését és a felelősségrevonást lazitaná. (Helyeslés jobbfelől.) Méltánytalan az a vád, hogy a kormány protekció utján léptet elő. E javaslat következtében a pénzügyi kormányzat a fedezet előterjesztése céljából nem gondol az adózó polgárok ujabb megterhelésére. A mi pedig a kis javadalmazás adómentességét illeti, az benne van a kormány adóreform-programmjában. Az adóreform mindenesetre a létminimummal kapcsolatosan fog megoldást találni. (Élénk helyeslés a jobb- és a szélsőbaloldalon.) A végleges fizetésrendezésről szóló törvényjavaslatot a kormány még ebben az évben kivánja előterjeszteni. (Általános helyeslés.) Arra a vádra nem felel, hogy a kormány ezzel a javaslattal és az általános rendezéssel kortespolitikát üz. Az államvasuti alkalmazottaknak nincs állami tisztviselő-jellegük, róluk a kereskedelmi miniszter gondoskodott a rendkivüli előléptetésekkel. A kormány nem vállalkozhatik arra, hogy kényszernyugdi azásokat vigyen keresztül.

Polonyi Géza: Pedig jó volna.

Lukács László pénzügyminiszter: Azok miatt, akik érdemetlenek az állam támogatására, nem lehet érdemes tisztviselőket sujtani. (Helyeslés jobbfelől.)

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Nem szolgált rá a szemrehányásokra, mert neki is ideálja a biróí kar teljes anyagi és erkölcsi függetlensége. Nem helyes az Angliára való hivatkozás, hisz ott 400 fizetett biró mellett 23.000 biró működik ingyen. Nekünk számolnunk kell a pénzügyi helyzettel. A javaslatban a fokozatos és a kor szerint való előléptetés rendszere érvényesül, tehát igazságtalanságról beszélni nem méltányos dolog. (Helyeslés jobbról.)

Elnök: Szavazást rendel el. A többség általánosságban elfogadja a javaslatot és a cimet.

(A részletek.)

Krasznay Ferenc az első szakasznál azt kéri, hogy a javaslatnak a IX., X. és XI. fizetési osztályokról szóló rendelkezéseit vegyék fel a végleges rendezésről szóló törvényjavaslatba.

Gróf **Batthyány Tivadar** ismételten hangsulyozza, hogy igazsag szerint az 1902. január elsejétől nyugdijazottakat is részesiteni kellene e javaslat jótéteményében.

Nessi Pál azt kivánja, hogy a végleges rendezés alkalmával vegyék ki a biróí kart a tisztviselői státusból.

Lukács László pénzügyminiszter kifejti, hogy Batthyány inditványa elvi okokból kivihetetlen, de különben is itt csak ideiglenes rendezésről van szó. A biróí kar szervezésének nagy kérdését nem lehet igy incidentaliter megoldani. (Helyeslés jobbfelől.)

A többség ezekután eredeti szövegében szavazza meg a törvényjavaslatot, amely holnap az ujonc-javaslattal együtt *harmadik olvasásban* kerül kerül tárgyalás alá, aztán az *ujoncmegajánlásról* szóló törvényjavaslat lesz napirenden. Következik az *interpelláció.*

(Eperjes—Presov).

Szatmári Mór meginterpellálja a belügyminisztert, van-e arról tudomása, hogy Eperjes város hatósága visszautasitotta a katonai hatóság egy megkeresését, amely *Eperjes* (Presov)-ra volt cimezve, mire a belügyminisztérium utasitotta a várost, hogy fogadja el a megkeresést, mert a közös hadügyminisztériummal létrejött megállapodás szerint a megfelelő átmeneti idő alatt a katonai hatóságok használhatják a helységnevek után *záró*jelben az eddig használatos neveket. Amde a város megtagadta ennek a rendeletnek végrehajtását, mert a *Presov* név eddigelé sem volt használatos. Kérdi a belügyminisztert hogy meddig tart az az átmeneti időszak és miképpen egyezteti össze az átiratot a helységnevekről szóló törvénynyel?

Gróf **Tisza István** miniszterelnök: A lapokból értesült a történtekről, de azóta informáltatta magát. A helységnevekről szóló törvény végrehajtása céljából egy bizottság 1901-ben vármegyéről-vármegyére megkezdte a nevek megállapitását s 1902-ben elkészült munkájával. Ezután panaszok merültek föl, hogy a katonai hatóságok a régi neveket használják. E miatt a belügyminiszter, a honvédelmi és a közös hadügyminiszter közt tanácskozás volt. A közös hadügyminiszter kivánságára a honvédelmi miniszter azzal a javaslattal állott elő, hogy a megfelelő átmeneti időszak tartama alatt, különös tekintettel a mozgósitás esetén támadható zavarokra a katonai hatóságok használhassák a hivatalosan megállapitott helységnevek után zárójelben az eddig használatban volt neveket; a belügyminiszter elfogadta ezt. Ezen alapult az a kérdéses átirat, amely a belügyminisztériumból az ő tudtán kivül ment le Eperjes város hatóságához. Különben ezt az ügyet hivatalos eljárás tárgyává fogja tenni, ha már a részletes jelentés előtte fog feküdni. Egyébiránt felhasználta az alkalmat, hogy a közös hadügyminiszterrel rövid uton, bizalmasan megbeszélje ezt a kérdést. Teljes egyérte müséggel megállapodtak akkor, hogy szükséges meghatározni az átmeneti időszak határidejét és hogy csak olyan helységnevek alkalmazása engedhető meg, amelyeknek magyar neve a katonai térképeken meg nem szerepelt és igy zavarok támadhatnának. Látnivaló ebből, hogy az illetékes tényezők megfelelnek a törvény intencióinak. De a város tévedésben van törvényes hatáskörét illetőleg és olyan jogokat arrogál magának, amelyek csak törvényhatósági joggal felruházott városokat illetnek meg. Akár helyes, akár helytelen volt az a megkeresés a zárjelben használt névvel, az nem ok arra, hogy e miatt az ügymenetet megakaszszák és esetleg a közönséget kárositják. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Fordujon panaszával a város felettes hatóságához, de népszerüségna hászából ne mulassza el hivatalos kötelességének teljesitését. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A kérdést különben a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg közmegnyugvásra fogja megoldani.

Szatmári Mór: Nem veszi tudomásul a miniszterelnök válaszát, mert nem felelt arra, hogy meddig tart az átmeneti időszak.

Elnök: A Ház tudomásul veszi a választ. Lovászy interpellációja holnapra marad.

Az ülés ½3 órakor végződik.

---

egy fészek . . . Az egyik kurián a Szentiványiak kardos, turbános cimere volt kőbe vésve. A cimer nagy volt, mint egy kapu. Pénze meg több hinsága lehetett annak a Szentiványinak, ki ezt a cimert faragtatta. A régi generácionak ilyesmiin járt még az esze. Az uj nemzedék is rakott a házra valamit: egy pléhtáblácskát, rajta e felirás: szolgabirósági hivatal. A házat megvette az állam, de a közvélemény még mindig Szentiványi-háznak mondja. És Szentiványi csudálkozna rajta legjobban, ha egyszer ki kellene belőle költöznie. De hál' Istennek nem kell kiköltöznie. Ugyan mit csinálna az állam szolgabiró nélkül?

Szemben a másik vén háznak még mindig tárva-nyitva a kapuja, mint száz esztendő előtt. Ezt a kaput nem szokás becsukni. A Komoróczy-ház barátai járhatnak-kelhetnek benne, amikor akarnak. Az öreg Komoróczy Ábris valamikor főispánja volt a megyének. — De nem tudott megalkudni a politikával — mondják a jóakarói. — Botrányos adósságai voltak — suttogják azok, akik mindent szeretnek tudni. Mi ne keressük az igazságot, hisz tulajdonképpen nem tartozik ránk. Annyi bizonyos csak, hogy az öreg ur, mint egy sértett oligarcha vonult vissza régi udvarházába és minden gondja az volt, hogy egyetlen leányát férjhez adhassa.

Melanionnak nehéz volt férjet találni.

Alig tudom megérteni ma, midőn visszagondolok a mágnás-utcára és a vén udvarházakra, hogy tulajdonképpen miért is nem ment férjhez Melanie. Harmincesztendős régen elmulott és első udvariói pocakos családapák voltak már. Az esztendők repültek és Melanie után csupán a lovastisztek pengették sarkantyujukat. Egyik ezred jött, a másik ment. Az öreg főhadnagyok és nőtlen kapitányok örökségbe hagyták Melaniet fiatalabb bajtársaiknak.

— Aztán nehogy megfeledkezzetek Komoróczy Melanieről — intették az elvonulók az ujonnan jötteket.

Melanie pompásan lovagolt. Tüzes lovakat hajtott és szilaj volt a táncban, mulatságban, mint egy nyiri pajkos, de férjhez nem ment. Szép arcára hervatag mosolygását immár rálehelte az ősziő. Ah, tünt, tünt ifjusága, bár gőgös büszkeségében ezt észrevenni nem akarta. Csak néha komorult el s ekkor napokig bezárkózott a szobájába: sirdogált vagy álmodozott? Eh, ki tudna belelátni egy bezárt szivbe? Vajjon mért nem megy férjhez? Talán nem akadt férfiu, aki el merte volna venni a kardos lányt, avagy ő nem találta meg, akit keresett? Kacagását, mosolygását, tompa férfihangját ismerte immár egy egész brigád, csak az nem ismerte még, akinek legjobban kellett volna ismernie. Melanie azoknak a vidéki „snájdig" kisasszonyoknak a sorsára jutott, akiknek szoknyája mellől a tisztek sarkantyuinak pengése elriasztja a házasságra teremtett, konzervativ szolid polgári bagázsiát. A vénasszonyok susogtak, susogtak . . . Végre ők is beleuntak a susogásba. Melanie arcára valami cinikus, keserü mosolygást rakott az idő; kezdett büszke lenni arra, hogy harmincéves is elmulott immár. Amikor a jó Szebeny György nagy fejjel hajtani kezdett és egy vén paraszt, bizonyos Szebeny Antal nevü, elhalt kolerában vagy mi a macskában odakünn a tanyák között.

III.

A mágnás-utca nem hiába jövendölte meg Szebeny Gyurkának a legrosszabbat. Giggen és urak között nem járhatott következmények nélkül a jó Szebeny. Az öreg paraszt — a kolerás — ugy összekaparta a tanyákat, pusztákat a környéken, hogy a gyorsvonat félóráig vágtatott Szebeny, birtokon. A telekkönyvi hivatalban az örökösödési átirásnál Kupa bácsi, a vén irnok hetekig rajzolta a gyönyörü Sz. betüket az ivekre, szinte megsajnálta, mikor nem rajzolhatta tovább. (Rajzolta aztán később, csakhogy másféle ivekre: mikor a tanyák elindultak.)

Tehát mindezek a körülmények közrejátszottak abban, hogy Szebeny Györgyből és Komoróczy Melanieből egy pár legyen . . . Az olvasó mosolyog: az iró tréfát üz vele, gondolja, az arisztokrata kisasszony és a pórfiu csak a régi regényekben ment pap elé. De hát az élet vén komédiás: eltelejt uj dolgokat tanulni. A régi formákhoz, régi kaptafákhoz ragaszkodik. Különösen a házasság valami olyan rettenetesen ó dolog, hogy az a csudálatos, hogy az emberek meg nem unták. Tán azért, mert mindenki azt hiszi, hogy az ő házassága mégis másféle, mint a többié. Pedig egyformán jó és egyformán rossz az valamennyi. Az élet, mint valami vén szakács, egyformán méri mindegyikbe a mézet, ecetet. Csak az történik meg, hogy félszemmel elbóbiskol a vén szakács és az egyik serpenyőbe csupán az ecetet méri, a mézet elfelejti . . .

Olyan dáridót még a világ nem látott, mint a Komoróczy Melanie esküvője volt. Mintha a régi nap kelt volna fel a hegyek mögött. Az a nap, amely egykor a mi uraink gazdagságán ragyogott. A lovak szőre fénylett és a szerszámok csengtek, mintha szinezüstből lett volna valamennyi. A hintók oly rugalmasan görögtek, mintha szárnyak emelték volna. A kocsisok mind háromkapitulációs vén cselédek voltak és az uraságí hajduk sarkantyuja vigan pengett. Még a Dunántulról is eljöttek az atyafiak. Persze nem a Szebeny atyafiai. Azok sötét gyülölettel lopakodtak házak árnyékában a templom felé, ahol a püspök mondta a misét. Akkor tudódott csak ki, hogy mennyi Komoróczy van a világon. Szentiványi, a násznagy, mikor végignézett a nászseregen, büszkén sugta oda a Szebeny fülébe:

— Ezek egymagukban is elfoglalhatták volna ezt az országot.

Hát hogyne lett volna boldog Szebeny György! Eddig is sok előkelő barátja volt, de most a tiz ujja is kevés volt arra, hogy csak a bárókat, a valóságos bárókat összeolvassa, akik-

BELFÖLD

Az állam napszámosai. Ma ugy beszéltek róluk a képviselőházban, hogy az állam *rabszolgái*. De ez az elnevezés nem egészen találó. A rabszolgatartó gondoskodik arról, hogy rabszolgái megélhessenek, mert szüksége van a munkaerejükre. Az állam ellenben nem gondoskodik eléggé az ő munkásainak az életéről, noha nem kisebb szüksége van rájuk, mint a rabszolgatartónak az ő emberjószágára. És bár sok van a tisztviselő helyzetében, ami a rabszolgáéval hasonlatos: éppen olyan függő, éppen olyan vak engedelmességre kényszeritett eszköze fensőbbségének, mint a rabszolga az ő mindenható urának, éppen ugy elnyomják az egyéniségét, akaratát, mint amazét, épp olyan kemény járomba szoritják, mint amazt.

De a tisztviselő állapota mégis inkább a napszámosé, aki mindennapos verejtékes munkájával keres annyit, hogy éhen nem veszhet, amig dolgozni bir, de arra nem eleget, hogy meg is élhessen emberhez méltóan. Amit a tisztviselőnél persze ugy kell érteni, hogy keserves napszámjából nem jut elegendő arra, hogy állásához és érdeméhez méltóan megélhessen. A napszámoshad egy kissé fölérzett a hosszu elnyomás letargiájából és egy csapásra meghóditotta magának az egész magyar közvéleményt. A tisztviselők és a közvélemény együttes akaratának ereje rászoritotta a kormányt is a méltányosság utjára és elkészült a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslat, amely a tisztviselők jogos követeléseinek legalább egy részét megvalósitani igérte. Fájdalmas csalódás volt, mikor a Tisza-kormány bejelentette, hogy még ezt a keveset is sokalja és a minimumra leszállitott követeléseknek szüken megszabott mértékét sem akarja teljesiteni. A csalódásra következett egyetemes felzudulást némiképp enyhitette a pótlékról szóló javaslat, amely a kiéheztetett tisztviselőknek legalább egy csillapitó falatot kinál, ha nem is elégiti ki őket. A javaslat mai tárgyalása azután meggyőzhette a kormányt arról az elmaradhatatlan szükségességről, a hogy *tisztviselőket ki kell elégiteni*. Ki kell elégiteni őket, hacsak nem akarja az elégületlenek táborába hajtani az egész magyar közvéleményt. Ki kell elégiteni nemcsak anyagi, hanem erkölcsi igényeiket is. Ki kell emelni a magyar tisztviselői kart szegénységéből és függőségéből. Mert a képviselőház, amely olyan nagyon régen nem tud egyet akarni, ma egyesült abban az akaratban, hogy a tisztviselők méltóbb helyzetéről gyökeres gondoskodás történjék. A mai vita azért terjeszkedett tul a pótlékjavaslat keretén, mert egyetemes meggyőződéssé vált a tisztviselő-kérdés alapos rendezésének sürgőssége. És ebben a meggyőződésben bennefoglaltatik nemcsak a fizetés kérdése, hanem, ami ezzel egyenlő fontosságu, a szolgálati pragmatikáé is. Mert a tisztviselő, ha, *Lukács* pénzügyminiszter szerint, nem is lehet a kormánytól teljesen független, azt viszont a pénzügyminiszter sem tagadhatja, hogy bizonyos mértékü függetlenségre még a közszolgálat érdekében is szüksége van. Szolgálati fegyelemnek lennie kell, de a fegyelemnek nem szabad önkényvé, az alárendeltségnek rabszolgasággá fajulnia. Az államtisztviselő legyen igazán az *állam* tisztviselője, ne a *kormány* eszköze. Erre való a szolgálati pragmatika. És hogy a tisztviselő egész lélekkel élhessen a hivatalának, arra szükséges, hogy megélhessen. Ennek a két igazságnak a felismerésében a Ház minden tagja találkozott ma, ha a részletekben voltak is eltérések. Reméljük, hogy a mai vita mind a két irányban meggyőző és felvilágositó hatással lesz a kormányra. A parlamentnek jó napja volt a mai, amelyen egyszer végre ismét találkozott az egész képviselőház az egész közvéleménynyel.

A helyzet. Csodálatosképpen csak egy szenzációja volt ma a folyosónak, holott a történtekből jutott volna kettőre való is. A szenzáció, amely megvolt: a gróf *Andrássy* Tivadar megjelenése. A szenzáció, amely elmaradt: a *Pitreich* beszédje. Hogy ez a szenzáció a folyosó számára nem alakult ki, annak egy egészen egyszerü oka van. A képviselő urak ugyanis egy idő óta hozzászoktak ahhoz, hogy az eseményekről az ujságok nyomán alkossák meg a maguk véleményét. Minthogy pedig az a nevezetes beszéd, amely tegnap a kora délutáni órákban mondódott el, csak késő éjjel jutott a budapesti szerkesztőségekbe és igy egy budapesti lap sem mondhatott már felőle véleményt, ennélfogva a tisztelt folyosónak ma még nem volt róla véleménye. Igy maradt egyetlen témának gróf Andrássy Tivadar, aki ma, régóta először, megjelent a folyosón. Megjelent, mint a *kaszinó* képviselője. A duzzogó kaszinóé, mások szerint a sztrájkoló kaszinóé, ismét mások szerint a vadászó kaszinóé. Nem lehet egész biztosan megállapitani, hogy melyik minősités a helyes. A gróf hosszasan beszélgetett a miniszterelnökkel és hamarosan csatlakozott hozzájuk gróf *Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnök is. A beszélgetés után azt mondották gróf *Tisza* intimusai, hogy a kaszinó mindmáig nem duzzog, nem is sztrájkol, csak vadászik. És hogy ennek nemsokára eleven bizonyitéka lesz, mert gróf Andrássy Tivadar is, meg Cecse, Gyula gróf is már legközelebb el fog járni az ülésekre, még pedig tüntető pontossággal. Egyelőre ezzel az érdekességgel táplálkozott a folyosó. Holnap nyilván felfedezi a hadügyminiszter beszédét is . . .

*

A *Pitreich* hadügyminiszter expozéja volt beszédtárgya ma este a politikai pártkörökben. A függlenségi és 48-as pártban változatlanul békés a hangulat. Egyes képviselők nézete az, hogy Bécsben nem gondolnak komolyan a katonai reformok effektuálására. Kossuthék elvárják gróf *Tisza* Istvántól, hogy Pitreich nyilatkozatait nem hagyja válasz nélkül. — A *Szederkényi-frakció* éjesen itéli meg a hadügyminiszter beszédét s készül a további ellentállásra. A holnapi vitában az első szónok *Hellebronth* Géza lesz. Szederkényiék holnap, csütörtök este értekezletet tartanak.

Két államtitkár mandátuma. *Sándor* János államtitkárnak ma adta át a nagyszőllősi küldöttség a mandátumot. A nagyszámu deputáció élén *Kaminszky* Mihály királyi közjegyző üdvözölte az uj képviselőt, aki köszönetet mondott a megnyilatkozott bizalomért. E bizalomban, ugymond, jelét látja annak, hogy az ország választói, a nép kitartóan ragaszkodik a szabadelvüpárt zászlajához. — *Makfalvay* Géza földmivelésügyi államtitkárnak tudvalevőleg a tapolczai kerületben kell megmérköznie a képviselői mandátumért. Mint ma jelentik, erősebb küzdelem várható, mint hitték. A választás e hó 20-ikán lesz. *Pék* János az Ugron-párti paraszt-jelölt folytatja körutját a kerületben és megválasztása érdekében ismert agitátorok szociálista beszédeket mondanak a földmivelőnéphez.

A Ház munkarendje. Mint egy estilap értesül a képviselőház munkarendjéről a kormánynak ez a terve: Az ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslat letárgyalása után többnapos szünet lesz, amely alatt a magyar delegáció tanácskozik. A delegáció tárgyalása után a képviselőház az *indemnitást* majd a *beruházási* törvényjavaslatot tárgyalja. Ezután sorrend szerint következnének a legszükségesebb javaslatok: az 1904. évi költségvetés és az *1904. évi ujoncjavaslatok.*

A szabadelvüpárt értekezlete. A szabadelvüpárt pénteken este 7½ órakor értekezletet tart az üresedésben levő képviselőházi jegyzői és többrendbeli bizottsági tagsági helyek betöltése ügyében. Az értekezletet a kijelölő-bizottság ülése előzi meg.

A nagykárolyi választás. Az utolsó időben megüresedett mandátumok közül ma uj gazdát kapott a *nagykárolyi* mandátum is. A választás a zord, téli időben is a választók tömeges részvétele mellett folyt

---

kel a házassága révén atyafiságba került. A menyasszony is szép volt, kivánatos volt. Szebeny Györgynek remegett a hangja, mikor felelt a püspök kérdésére. Melanie hófátyolán gyémántszemek csillogtak: könnycseppek. Az öreg Komoróczy asztmatikus szuszogással nyomakodott a fiatal pár mögött:

— Csak már tulvolnánk rajta — fujta a nehéz diszmagyarban és kopasz fejét dörgölte a kendőjével.

Hát egyszer vége volt mindennek. Az atyafiak elszéledtek egy kis időre, de aztán nemsokára visszajöttek. Szebeny Györgynek egyszerre kicsi lett a háza, pedig egy század katona bátran eltört volna benne békeidőben. De hát most háboru volt. Háboru az atyafiságban azon, hogy ki szereti jobban Szebeny Györgyöt.

A mágnás-utca lakói egész nap az ablaknál leshették a vendégeket, akik egymás kezébe adták a kilincset a Szebeny-házon.

Szentiványi még a hivatalos aktáit is Gyurinál intézte el. A bárók meg a grófok oly mindennaposak lettek a háznál, mint máshol a kéregető . . . Kéregetők voltak ezek is. Mindegyik akart valamit Gyuritól és mindegyik vitt el valamit. Farsang elején Szentiványi szerződtette az egész cigánybandát és esténkint a kerti házban lesték a muzsikások a vacsora végét a nagy ebédlőben . . .

Gyuri egy éjjel — halálos fáradtsággal, unalommal és elkeseredéssel — megkérdezte a feleségét:

— Boldog, Melanie?

Az asszony csodálkozva nézett rá és halkan felelt:

— Nem panaszkodom.

Szebeny haragosan kacagott:

— Csak azok a tanyáim panaszkodnak, amelyek nem jól érzik magukat idegen kézben.

IV.

Két esztendő repült el. Repült-e? Az nem kifejezés arra a két esztendőre, amely a Szebeny-ház felett elsuhant. Gyuri mogorva, zárkózott ember lett — a csizió szerint egy másik hét esztendő következett — és egész nap a tanyáit járta. Néha éjjel is odamaradt és az öreg béresgazdákkal pálinkázott a tanyaházban. De egyszer éjjel, valami ördög bujt belé, lóháton hazament. Sötétség borult a házra és Gyuri erősen zörgetett. A zajra megnyilott odabent egy ajtó és egy férfi futott végig az udvaron. Gyuri megismerte: Szentiványi volt.

Rákiáltott a sötétben:

— Ne siess Szentiványi, ugyis utólérlek.

Hanem akkor már Szentiványi eltünt a kert bokrai között.

Odabenn Melanie halálravált sápadt arccal várta a férjét. Szebeny György rá sem nézett. Leült az asztalhoz és bajuszát rágta. Egy szivarcsutka akadt a kezébe, azt darabokra morzsolta. Egyszerre fölemelte a fejét:

— Még mindig itt van? — kérdezte csodálkozó hangon. — Melanie halkan felelt:

— Hová menjek?

Szebeny György hidegen mosolygott:

— Tehát velem akar maradni! Helyes, velem maradhat. De csak egy föltétel alatt. Ha ugy fog élni, ahogy én akarom. Ahogy én élek. Nekem régi tervem, hogy visszamegyek oda, ahol az apám volt: paraszt leszek. A vagyonom fele elveszett, azt vissza kell szereznem. Semmi más nem leszek, csak paraszt. Parasztok lesznek a barátaim, parasztok között töltöm az életemet. Akar velem jönni? . . .

— Mindenhová megyek — mormogta Melanie.

— Azzal az urral pedig, aki az imént itt volt, a magam módja szerint bánok el — folytatta Szebeny György és durván nevetett. — Megtanitom móresre. — Szólt és nyujtózkodott. Ropogtak az inai és Melanie felé mutatta őkét:

— Egy tulkot le tudnék ütni rosszkedvemben, de most nincs rosszkedvem.

Reggelre üres lett a Szebeny-ház a mágnás-utcában. Soha többé nem is költözött abba senki. Szebeny György a tanyákon lakott, csak hetivásárkor lehetett látni zsiros ködmönét a piacon: baromfival kereskedett. Egyszer az utcán Szentiványit találta és akkor szó nélkül nagyon megverte. Csak a kezével, de alaposan helybenhagyta. A szekundánsokra másnap a tanyai komondorokat usztitotta. Melanie nevetve nézte a tanyából a menekülő urakat:

— Bár lehuznák őket — mondta az urának és hervatag szép arca mosolygott.

Akkor és később lett paraszt Szebeny Györgyből.

Nem panaszkodik többé büzös izzadás, testbőr-viszketeg, sömör, exema, ótvarban szenvedő, ha az **Erényi-féle „Ichtiol-Salicyllal“** egy kisérletet tesz. Szagtalan.

Ára 3 korona utasitással. Szétküldi: Diana-gyógyszertár, Károly-körut 5. Főraktár: Török József, Király-utca 12. Egger gyógytár, Váci-körut 13

le, de rendbontó incidens nem fordult elő. A választás késő este ért véget gróf *Károlyi* Györgynek, gróf *Károlyi* István fiának győzelmével, aki pártonkívüli programmal lépett föl. Gróf *Károlyi* György 1087, ellenjelöltje, dr. *Vereségh* Zoltán függetlenségi párti 1003 szavazatot kapott.

Beszámoló. *Szüllő* Géza, a letenyei kerület országgyűlési képviselője Letenyén, Banokszentgyörgyön és Sormáson beszámolóbeszédet tartott.

A horvát országgyűlés. *Zágráb*ból táviratozzák: A horvát országgyűlés mai ülésére beérkezett dr. *Frank* képviselő amaz indítványa, melyben arra kéri a tartománygyűlést, hogy küldjön ki bizottságot annak a megvizsgálására, hogy igaz-e dr *Gaj* Gusztávnak a *Novi Lestben* támasztott azon állítása, hogy gróf *Khuen-Héderváry* volt horvát bán megvesztegette dr. Frankot. A napirenden dr. *Pluverics* képviselőnek a regnikoláris küldöttségnek adandó utasítást tárgyazó indítványát tárgyalják. *Pluverics* megokolja javaslatát. Kifejti, hogy sem magyar, sem horvát államférfiak nem tagadták, hogy a Magyarországhoz való viszony meg nem változhatik. Azonban jelenleg minden igazi hazafi kötelessége legyen Horvátországnak vindikálni a kiegyezésből eredő összes előnyöket, nem pedig szerződéses viszony megváltoztatásán dolgozni, mint azt az ellenzék teszi, különösen mivel Magyarország Horvátország jogait jobban respektálja, amint azt Széll és Tissza több nyilatkozata bizonyítja. A kiegyezés 15 év óta van érvényben, mely idő alatt Horvátország bevételi forrásai és szükségletei ugy megváltoztak, hogy a rendellenes állapotok folytán stagnációnak kelleti beállania. Dacára a Magyarország előzékenységébe vetett bizalomnak, Horvátország többé nem várhat végleges kiegyezésre és Magyarország közvéleményét informálni kell a kiegyezés szükségességét illetőleg. Védelmébe veszi a regnikoláris küldöttséget, mely összes bevételi forrásainkat a mi számunkra használja fel, és hangsúlyozza, hogy a nemzeti párt elvileg soha sem ellenezte a pénzügyi önállóságot. (Mozgás.) Kifejti, hogy *Széll* Kálmán a kiegyezést nemzetközi egyezménynek mondotta. Hogyha a javaslatban az a kitétel van, hogy a regnikoláris küldöttség, ha januárig nem ér el eredményt szakítsa meg a tárgyalásokat, ugy ez nemzetközi érte emben elég világosan van mondva. Ajánlja elfogadásra a javaslatot. (Tetszés a jobboldalon.)

Dr. *Frank* Pluverics kijelentését a hazafiui szív nyilatkozatának ismeri el, de a javaslatot elvi okokból el nem fogadja.

Dr. *Tomasics* vitatkozik az előtte szólóval és hangsúlyozza, hogy a közjogi viszony minden megszorításnak ellent fog állani.

KÜLFÖLD

Jaurès bukása. A francia kamara tegnapi elnökválasztása érzékeny vereséget hozott a *Combes-kormányra*. *Brisson*t ugyan csekély többséggel megválasztották, de megbukott a fényes tehetségű *Jaurès*, akinek érdekében a kormány egész befolyását latba vetette hatóból, azokért a szolgálatokért, amelyeket Jaurès a radikális Combes-kabinetnek tett a klerikálisok és nacionalisták elleni küzdelmében. A szocialista-radikális párt, amely a kormány legmegbizhatóbb támasza volt, bomladozik. A tegnapi választás alkalmából ötvenen kilépték és még számos kilépési nyilatkozat várható. Hír szerint a disszidensek *uj pártot* szerveznek *szocialista reformpárt* néven és a tulajdonképpen való szocialistákkal szoros összefüggésbe akarnak jutni. Lehetségesnek tartják, hogy a Seine-megye szocialistaszövetségéből legujabban kizárt *Millerand* áll az alakuló csoport élére. Az ellenzéki sajtó *Brisson* csekély többségében és *Jaurès* vereségében a kormány-többség megszünése kezdetének jelet látja és hozzáteszi, hogy a kormánytöbbségnek kétségkívül sikerülni fog a miniszteriumot még egy ideig fenntartani. A radikális lapok keményen kikelnek a kormánytöbbség ama tagjai ellen, akik a tegnapi választások titkos szavazását csak arra használták, hogy kifejezést adjanak *Brisson* és *Jaurès* ellen való haragjuknak. A szocialista *Petite Republique* kijelenti, hogy a szocialisták, a radikálisok tegnapi magatartása dacára, hivek maradnak a blokhoz.

A 14. §. *Bécs*ből táviratozzák: A *Wiener Zeitung* közzéteszi a már jelzett császári rendeletet, mely a kormányt felhatalmazza az Olaszországgal és Mexikóval való kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak rendeleti uton való szabályozására. A rendelet következő szövegű:

Az 1867-ik évi december 21-iki állami alaptörvény 14. § a alapján elrendelem a következőket: 1. §. A kormány felhatalmazást nyer az Olaszországgal való kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak legfeljebb 1904. szeptember 30-ig ideiglenesen rendeleti uton való szabályozására. Hasonképpen felhatalmazást nyer a kormány a Mexikóhoz való viszonyt az 1902. évi május 26-iki törvény alapján egy év tartamára fenntartani.

Az orosz-japán háboru.

Budapest, **január 13.**

Ugy látszik, *Delcassé* francia külügyminiszternek az a kijelentése, hogy a kitörő háboru nagy akadályokat gördítene egy ujabb orosz kölcsön elé, továbbá a japánoknak rendkivül lelkes hangulata letöhasztotta az orosz háboru-pártnak harcikedvét. Pétervárról csupa olyan hirek érkeznek, melyek az oroszok engedékenységéről és méltányosságáról akarják a világot meggyőzni. Egész más hang ez, mint amely csak a minap átadott jegyzékben nyilatkozott meg. Ebben még Mandsuriára vonatkozolag semmit sem akar Oroszország engedni, Koreát illetőleg pedig azt kivánja, hogy a *félszigeten semleges zónát állitsanak fel*, mely kiterjedne Koreának csaknem harmadrészére. Minthogy azonban a japánok erről hallani sem akarnak, a Berlinben megjelenő *Ázsia* czimü folyóirat, autentikus információkra való hivatkozással, azt irja, hogy Oroszországnak semmi kifogása nincsen a japánoknak koreai kulturmunkája ellen. Csak örülne, ha a japán erélyesség és tőke rendet csinálna ez elzüllött országban, mert ezzel olyan momentum szünne meg, mely állandóan nyugtalanitja Mandzsuriában. De nemcsak Koreát illetőleg mutat Oroszország nagyobb engedékenységet, hanem igazolni igyekszik a Mandsuországra vonatkozó elutasító választ is. Párison keresztül azt jelentetti ugyanis az orosz kormány, hogy ezt a feleletet különösen az attól való félelem diktálta, hogy a japánok tömeges bevándorlással elárasztanák Mandsuországot. Oroszország csak ezt óhajtja megakadályozni, de azt, hogy ott egyes idegen kereskedők letelepedjenek, szivesen megengedi. Csakhogy Japán ezzel nem hajlandó megelégedni, hanem a mellett, hogy, mint első jegyzékében, Korea és Khina függetlenségének és területi épségének tiszteletben tartását, továbbá a Khinában szerzett szerződéses jogok elismerését követeli, a tegnap tartott *tokioi koronatanács* kimondotta, hogy *a legnagyobb energiával ragaszkodik* koreai előjogához. Ez a koronatanács a mikádó elnöklésével négy teljes óráig ülésezett és az összes fegyvernemek főnökeit meghallgatta. A tanács az Oroszországnak szóló válasz szövegezésével foglalkozott és arra való tekintettel, hogy az orosz jegyzék hangja békülékeny volt, elhatározta, hogy ezuttal *nem küld még Oroszországnak ultimátumot*, de megkéri, hogy meghatározott időn belül küldje meg válaszát.

Ez legjobban bizonyitja, hogy Japán nem hagyja magát semmiféle diplomáciai szemforgatástól megteveszteni és egy pillanatra sem tér le arról az utról, melyre rálépett. Érdekeit nem engedi megcsorbittatni és ha nem lehet a kérdést békésen megoldani, nem hajlandó a háboru kitörését hónapokra elhalasztani, mert a japán kormány nagyon jól tudja azt, amit a londoni diplomáciai körök egyre hangoztatnak, hogy *Oroszország most még egyáltalában nincs elkészülve a háborura*. Nem ijed meg attól a hirtől sem, hogy a szibériai vasuton két orosz hadosztályt szállitanak Kelet felé, mert, amint egy kiváló niucsvángi angol kereskedőnek Londonban tartott felvilágosásából kitünik, a japánok akkor akadályozhatják meg az ilyen szállitást, amikor akarják, amennyiben *háboru esetén azonnal el fogják pusztitani a szibériai vasutat*. Kétszáz khinainak öltözött japán tiszt ugyanis már hónapok óta a vasut mentén van elhelyezve. A vasut sztratégiai értéke különben is nagyon csekély, amennyiben csak egy vágányu és az alépitmény is igen gyönge, ugy hogy a vonatok most is csak nagyon lassan közlekedhetnek.

Igy hát Japán valóban oktalanságot követne el, ha ki nem használná a most ránézve annyira kedvező helyzetet és ha az apró diplomáciai kedveskedésekért olyan előnyöket halasztana el, melyeket később, mikor Oroszország keletázsiai poziciója megerősödött, még az embervér egész áradatával sem tudna talán magának kivivni.

Párisi, január 13.

A helyzet felfogása békés. A Pétervárról ma érkezett táviratokból azt következtetik, hogy Oroszország *kifáradt és a válság gyors befejezését óhajtja*. A háboru-párt sem agitál már oly hevesen. Egy itteni lap azt állitja, hogy Anglia Japánt a legerélyesebben az orosz feltételek elfogadására ösztönzi.

London, január 13.

A *Times* jelenti Tokióból: A *Koreá*ból érkezett hirek arra utalnak, hogy politikai *intrikák* járják az oroszbarát párt részéről. Az udvar azonban nem akar Oroszország segitségére támaszkodni. A *Times* jelenti Pekingből: A tibeti expedició ellen Khina semmiféle kifogást nem tesz és panaszt nem emel, hanem annak adja tanujelét, hogy helyesli az expediciót, mert ellene hat a Dalai Lámánál való orosz intrikák lehetőségének, melyek pedig Khinára nézve nem jót jelentenek.

Róma, január 13.

A *Stefani*-ügynökség jelenti *Kánéa*ból tegnapi kelettel: Az orosz vérteshajó, mely e hó 7-én öt torpedónaszáddal érkezett a Szuda-öbölbe, tegnap elindult Port-Said felé. Egy másik orosz hadihajó egy ellentengernagy vezénylete alatt ma ide érkezett és ugyancsak a távol Keletre indult. Ujabb orosz torpedónaszádok érkezését várják.

Berlin, január 13.

A *Berliner Tageblatt* párisi tudósitója megbizható forrásból vett értesülés alapján jelenti lapjának, hogy *Delcassé* külügyminiszter a keletázsiai viszonyokról igy nyilatkozott:

— Az az érzésem, hogy a mai helyzet soká fog igy maradni. Nem voltam pesszimista s most még kevesebb az ok rá, hogy az legyek.

Pétervár, január 13.

A *Novoje Vremjá*nak táviratozzák *Vladivosztok*ból: A japán vezető körökben általános az a véleme ny, hogy keresni kell Oroszországgal a békés megegyezés módját. Japán elmulasztotta a kedvező alkalmat a hadüzenetre, ellenben Oroszország helyzete Kelet-Ázsiában javult a japánok rovására.

HIREK

Nehéz farsang.

Alulirott csekélységemet a pénzügyi helyzet tulajdonképpen csak annyiban érdekel, hogy van-e pénzem vagy nincs. Annyiban... Hát ez az „annyiban" éppen elég, mert voltaképpen más is csak azért sopánkodik az ugynevezett általános gazdasági pangáson, mert neki is kijutott a pangásból. Némely körülöttünk jelentkező s a figyelmünkbe tolakodó jelenségeket azonban észre kell venni valamennyiünknek. Még akkor is, ha az nem tartozik közvetlenül reánk, mint ahogy például nekem teljességgel semmi közöm ahhoz, hogy van-e ma bál a Vigadóban vagy nincs. Én ugyan oda nem megyek, hanem igenis betelepedem a lánykáim ágyacskái közé s ha már nem lehet részem a csicsergésükben, hát legalább a szuszogásukat hallgatom. Egyelőre az a gond se bánt, hogy mi lesz akkor, ha majd: mindnyájunknak el kell menni s az én előjegyzési naptáram némely lapja ilyen mementókkal lesz teleirva: — cikk Ide, novella Amoda, konferencia Emitt, bál Amott. — Addig már alapos változáson megy keresztül a bál divatja is. Egészen el nem tünik a föld szinéről, mert hiszen valahol csak találkozni kell az én lányomnak az ön fiával, kedves asszonyság, aki e sorokat olvassa. S önt majd pumpolja a fiatal ur, az én fejem meg a topánkák, szoknyácskák, derekak számlája miatt fájdul meg. Hanem talán megváltozik a bálnak a mai nagyon közönséges formája. A Vigadó nagytermét az első emelettel egyetemben bérbeveszi akkorra a szocialista-párt klubhelyiségnek. Kisebb lesz a bálok sokadalma. Elférünk valami iskolában, amit a szerény, kedves és jótékony mulatságoknak éppen ugy átenged a főváros, mint ahogy nem is a városokban, hanem falukon az iskolaszoba manapság is a táncterem és semmi, de éppen semmi csorba se esik ezzel a pedagógia méltóságán. Nyolcig a gyerekek ügyetlenkednek muzsikaszó mellett, azután reggelig a nagyok mulatnak, — s a pénz, az istenadta pénz nem megy hotelrészvénytársaságok zsebébe aranyos szálákért, amikben minden van, bársony-pamlag, tükörpadló, amorett, sok amorett, aki mind azon vigyorog, hogy lenn milyen kutyamód unja az egy gomolyagban ugráló embertömeg a konvenciót. Szóval minden, éppen csak kedélyes, fesztelen és mégis tartózkodó és illedelmes, naiv, jókedvü mulatság nincs.

Annak már jóelőre bevágta az utját a rengeteg summa, amibe a bál kerül. Szörnyü drága a jegy. Ha a majorátusok tulajdonosai rendeznének valami kis táncmulatságot, akkor volna szabad annyi pénzért áru-

sitani a belépő-jegyet, mint amennyibe manapság kerül egy-egy elitbálba az antré. Hanem ez csekélység ahhoz a kiadáshoz képest, amivel csak egy leány meg a mamája elkészül arra, hogy helyet foglaljon a fiakkerben s berobogjon a Vigadó kapuja alá. Féktelen a lukszus. Vad, a kereseti viszonyokkal teljességgel nem számoló futamodásban iramodik előre minden szezonban, már amint ezt kieszelik azok a párisi gazemberek, akik a divatot csinálják. Sok mindennel előállanak tudniillik, csak azzal a bizonyos finom, de már a maga lengesége, könnyüsége miatt is olcsó szövetből szabott, egyszerü kis fehér szoknyával nem, amiben legszebb a gyermekkorából most hajadonná induló fiatal leány. Kitalálták, hogy az alsó szoknya szebb, drágább, nehezebb legyen, mint a felső; és a rengeteg bő, borjuszáju, csak a csuklón leszoritott ujjakat a bluzon. A himzést, amibe belevész a kelme. S divat ő felsége nevében ugy felszöktették a valamirevaló szabó munkájának az árát, hogy az ugynevezett tű, az a pénz tudniillik, amibe a ruha szives összekomponálása kerül, több, mint az egész ruhához való drága anyagnak az ára. S aztán tessék bálba menni. S mi minden kell még ahhoz, hogy drága belépőjét, a hattyuprémeset a mama gondjaiba adva, comme il faut legyen a leány. Ha a hurcolkodás egy fél leégésnek felel meg, hát valami ilyes a bál is. Összegyül egy csomó leány olyan toalettben, amiről, ha sikerül neki megismerkednie a bálon a jövendőbeli életepárjával, többé még álmodnia se szabad. Amit fölszab a kis lányának az első áldozáshoz vagy a konfirmációhoz és pedig nem a báli hazug fénben, hanem a lakás udvari szobájában, hol a petróleum-lámpa füstöl a varrógép fölött s ahol gond kifizetni a varróleány egyforint ötvenkrajcáros napszámját is. S a legyezőt, amivel ma kecsesen hüti le lihegő keblét, olyan emlékképpen őrzi, ami abból a jóidőből maradt, amikor az apja izzadt érte a munkában s az adósságcsinálásban és nem az ura. Azt nem látta, ezt meg figyeli szomoru szorongással s azt hiszi, hogy az idő változott. Dehogy, csak uj személyek vonultak fel a szinpadra.

Hát: nem merem állitani, de nincs kizárva, hogy egyszer megjön az eszünk. Talán még mi is megérjük, mi, akik ez idő szerint még innen vagyunk a negyven esztendőn. A háromezer forinttal élő ember talán nem fog háromszáz forintot költeni a leánya egy báljára azért, hogy a kolosszális luszterek fényében olyan vőre tegyen szert, aki mellett a leánya a tisztes polgári nyomoruság fejkötője alá jut. Talán lesz még olyan komisz módi is ebben a gyönyörü városban, hogy batyubált csinálunk, összehordjuk a vacsoránkat, megtetézve egy kis fánkkal, pogácsával, effélével s mi férfiak ötvenkrajcáros bort iszunk a buffetben és nem pezsgőzünk, aminthogy ezt a módunk becsületes számitás mellett meg se engedi, s a lányaink kedves, kis olcsó ruhácskákba öltözködnek, amilyet az apjuk zsebe a tisztes koronaszövetkezet jólelkülsége nélkül is elbir. S mivelhogy most már minden oldalról át lehet szállani, hát villamos kocsin megyünk a bálba. S a szegény kislány nem pottyan bele a bál hazug ragyogásából abba a kellemetlen mindennapiságba, hogy a jólelkü koronaszövetkezet nevében foglalni jönnek a toalett-számlát illetőleg. Hozzásimul a bál is az élet valóságaihoz. S nem veszit vele.

(Th.)

Budapest, január 13.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 15-ikén uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hir.** A *hannoveri királyné* állapotában az utolsó orvosi jelentés szerint némi javulás állott be.

— **Seefried Ottó gróf.** *Bécs*ből ma félhivatalosan megerősitik, hogy báró *Seefried* auf Buttenheim Ottót ő felsége dijtalanul az osztrák grófi méltóságra emelte. E rangemelés kétségtelenül annak az ötletéből történt, hogy báró *Seefried* megszerezte az osztrák állampolgárságot, minthogy legközelebb kilép a bajor állampolgári kötelékből. Megemlitjük itt, hogy *Gizella* bajor hercegné e hó 18-ikán Bécsbe érkezik és onnan Znaimba utazik leánya Seefried grófné látogatására, két nappal később a hercegnő másik lányát, *Auguszta* főhercegnőt látogatja meg Budapesten. *Gizella* hercegnő e hó 22-ikén tér vissza Münchenbe.

— **Lueger lemondásának hire.** *Bécs*ből jelentik: Ma az a hir volt elterjedve, hogy *Lueger* lemond polgármesteri állásáról. A hirt még a délelőtt folyamán megcáfolták.

— **Kohl püspök hazaérkezése.** Dr. *Kohl* Medárd püspök, aki *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás képviseletében Rómában volt *X. Pius* pápánál, ma dr. *Nemes* Antal budavári apátplébános kiséretében visszaérkezett Budapestre.

— **Rimely Károly püspök halála.** A besztercebányai egyházmegye ősz püspöke, dr. *Rimely* Károly ma délelőtt hetvenkilencéves korában *Garam-Szent-Keresztes*n meghalt. Az elhunyt püspök tanitotta magyar nyelvre és irodalomra *Rudolf* trónörököst. Nyolc évig volt az elhunyt trónörökös oktatója, és *Gizella* és *Klotild* hercegnőket is ő tanitotta a magyar nyelvre. A trónörökös nagy szeretettel viseltetett mestere iránt, akit az uralkodó család tagjai valósággal elhalmoztak figyelmükkel. Tavaly ünnepelte az agg főpap püspökségének tizedik évfordulóját, ez alkalommal *Ferenc Ferdinánd* trónörökös levélben üdvözölte a jubiláló püspököt. Az elhunyt püspök 1825-ben született *Esztergom*ban; theologiai tanulmányait a bécsi Pázmáneumban végezte, amelynek később igazgatója lett. Megirta az intézet ötszázados történetét, amelyért a bécsi egyetem tiszteleti tagjai közó sorozta, a pápa pedig ugyanakkor kamarássá nevezte ki, 1867-ben a pozsonyi társas káptalan kanonokká választotta meg. Egy évvel később, 1868-ban bizta meg a király, hogy *Rudolf* trónörököst, nyelvünk és irodalmunk szépségeibe avassa, hogy szivében a magyar nemzet iránt szeretetet ébreszszen. Nyolc évig működött a trónörökös mellett aki 1876-ban királyi atyja megbizásából sajátkezüleg adta át neki a Lipót-rend lovagkeresztjét. Bécsből, ahol *Klotild* hercegnőt és *Gizella* hercegnőt is tanitotta a magyar nyelvre, mint lekéri javadalmas apát tért vissza kanonoki stallumára Pozsonyba. Rimely ott tovább dolgozott és buvárkodott. Tanulmányai eredményeként megirta latin nyelven a pozsonyi káptalan történetét s utóbb, amikor megyebizottsági taggá választották, tizenkét esztendőn át élénk részt vett a magyar közéletben. Pozsony városa katholikus hitközsége 1889-ben plébánossá választotta meg s négy évvel később kinevezték besztercebányai püspökké. Szerény javadalmazásu püspöki székében is jótékonyságával és bőkezüségével megszerezte magának hivei őszinte szeretetét. A királyi kegy ebben az állásában is ujabb kitüntetésekben részesitette. 1898-ban a Ferenc József-rend nagykeresztese lett. Jubileuma alkalmával a bécsi egyetem tiszteleti doktori oklevéllel tüntette ki, a király pedig a titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki.

— **Luther iratainak magyar forditása.** A budapesti *Luther*-társaság ma délután *Zsilinszky* Mihály elnöklete alatt ülést tartott. A folyó ügyek sorában került Luther Márton főbb reformátori iratainak magyar nyelvre való átültetése és kiadása is. A társaság erre vonatkozólag dr. *Masznyik* Endre pozsonyi theológiai igazgató javaslata értelmében határozott. Ezután megbeszélték a gyülésen egy bibliai olvasókönyv tervezetét.

— **Kardpárbaj.** Sulyos kimenetelü kardpárbaj folyt ma le *Kassán Varga* Kálmán városi tanácsos és *Murányi* József, a *Felsőmagyarország* szerkesztője között. A rendkivüli heves összecsapásnál *Varga* Kálmán fejét, vállát és jobb karját érte a kard, mire Varga elájult. Murányi sértetlen maradt. A párbajra Varga tanácsos szóbeli sértése adott okot.

— **Művészest.** Nagyszabásu művészestét rendez március elején *Huszár* Ilona bárónő a régi országházban. Közreműködnek: Knapp Imre, Tolnay Ákos, Margó Ede, Vastagh György, Fényes Adolf, gróf Zichy István, Kürthy György, Bruck Hermina Jankovich Béla, Barabás Atala, Risser Andor, Siklóssy László, Endrey Sándor, Bárdos Artur, Aigner Sándorné, Madarassy Erzsi, Szini Gyula, Szemere Ilona, lendi Springholz Mariska, Cholnoky Jenő, Grünwald Béla, Torkos Imre, Kuliffay Izabella, Hirsch Nelli, Innocent és Márk Lajos. A művészestre festői csoportok, előképek és mindenféle tarka sátorok vannak tervbe véve amelyeknek rendezésében a legkiválóbb művészek vesznek részt. Belépőjegy 10 korona, családjegy 20 korona. A jövedelem a *Művészet- és Művelődés-Egyesület* alaptőkéjének gyarapitására szolgál.

— **Halálozás.** *Ge tetner* Adolf, az országos magyar rabbiképző intézet munkában megőszült hivatalnoka e hó 11-én Budapesten elhunyt. Temetése ma délután ment végbe. Dr. *Weiss* Mór rabbi és dr. *Mirbach* papnövendék megható gyászbeszédeket mondottak a halott fölött.

— **Tibet első kutatója.** Az egész európai sajtót az a hir járta be minap, hogy egy orosz nyelvtudósnak sikerült Lhassába, Tibet fővárosába jutni és igy ő az első európai, ki ezt a dicsőséget kivivta magának. Nos, hát ez alapos tévedés, mert az első európai, ki Tibetben kutatásokat végzett, *magyar ember*, még pedig *Kőrösy Csoma* Sándor, ki a legnagyobb nehézségekkel és veszedelmekkel küzdve meg, eljutott Lhassába, a dalai láma székhelyére, ahol megtanulta a tibeti nyelvet és hozzáférhetővé tette a tudomány számára. Utja, melyre a mult század 40-es éveinek elején indult, az óriási magasságban elnyuló szorosokon vezette keresztül és mikor Lhassába ért, sikerült elérnie, hogy a dalai-láma, ki olyan elrettentő szigorusággal és kegyetlenséggel bánik az idegenekkel, megengedte, hogy egyideig ott tartózkodjék és a tibeti nyelv kutatásával foglalkozzék. Tanulmányai eredményeképpen megirta a tibeti nyelv grammatikáját és szótárát. Ez a munka mind a mai napig egyetlen utmutatója azoknak, kik annak a vad fensiknak tanulmányozásával óhajtanak foglalkozni. Hogy ezt a munkáját bővitse és tökéletesitse, 1842-ben ujra Lhassába indult, de utközben megkapta a dzsungel-lázt és 1842-ben, április 11-ikén, 44 éves korában, Darjeelingben meghalt. Az *Asiatic Society of Bengal*, melynek tagja volt, a darjeelingi keresztény temetőbe helyezte nyugalomra és sirkövére angolnyelvü felirást vésetett. Ez a felirás magyar forditásban igy hangzik: Kőrösy Csoma Sándor magyar tudós, ki nyelvészeti kutatások végett a távol Keletre utazott és évekig tartó nélkülözések után, amilyenekhez hasonlókat alig viselt még el ember, türelmes, a tudomány érdekében végzett munkával, megirta a tibeti nyelv grammatikáját és szótárát, amely legszebb és igazi emléke. A Libana felé vezető uton, ahol munkáját folytatni akarta, meghalt ebben a helységben, 1844. április 11-én, 44 éves korában. Munkatársai — a bengáliai ázsiai társaság tagjai — ezt a felirást emlékének szentelik. Requiescat in pace!

— **Az agyonvert képviselő.** *Nagy-Kikindá*ról regényesnek látszó hirt közöl a *Keleti Értesitő*. E szerint fölmerült az a gyanu, hogy *Eremits* Pál gyilkosai mások biztatására követték el szörnyü tettüket. Feltünő gyanuok, hogy a *Sibul*-testvérek, jóllebet Eremitstől 5 forintot kértek, két teljesen uj és jobbminőségü revolver birtokában voltak. *Eremits* halálát megelőzőleg különben a képviselőház tagjai körében röpiratot terjesztettek, melynek éle *Eremits* ellen irányult, ki a szerbség egy részénél egyáltalán nem volt népszerü. A meggyilkolt képviselő családja attól tart, hogy a szerbség e hangulata esetleg befolyással lehetne az ottani esküdtszékre, amiért is a budapesti törvényszéknek az ügy elbirálására való delegálására már meg is tették a kellő lépéseket.

— **A női otthonok.** Erről a kérdésről igen tartalmas, figyelemreméltó előadást tartott ma este a *Nőtisztviselők Országos Egyesülete*ben *Wilhelm* Franciska fő- és székvárosi tanitónő, akinek neve nem ismeretlen már munkássága révén a szlöjd-oktatás buzgó propagálása és tanulmányai révén, amelyekkel a leánynevelés fejlesztéséhez igyekszik hozzájárulni. Külföldi utazási révén szerzett tapasztalatai alapján ezuttal a *női otthonok* szervezésének kérdését választotta értekezése tárgyául. Bevezetésül a nők kenyérkeresetének tisztességéről és szükségességéről szólott, amelyet a gépek és a természettudományok haladásából eredő hullámzó gazdasági helyzet és az osztályok harca teremtett meg. A német nők egyesületi életének egyik hasznos eredménye a női otthonok szervezése, amelyek kitünő beosztásukkal erősen szolgálják a kenyérkereső nők gazdasági és anyagi érdekeit. Ez az egyesületi élet nagyban különbözik bizonyos női egyesületek hivalkodó jótékonykodásától. Ahol megvannak már a női otthonok, ott azok nagyban hozzájárulnak a természetes, egyszerü életmód megteremtéséhez. A magyar nőkben is megvannak mindazok a jó tulajdonságok és képességek, amelyekkel az ilyen női otthonok munkálkodásának eredményt hoznak meg. A női otthonok szervezetének bő ismertetését is adta *Wilhelm* Franciska a szép felolvasásban, amelyet a nagyszámu női és férfi hallgatóság igaz tetszéssel és elismeréssel fogadott.

— **Chicagóban elpusztult magyarok.** *Fischer* Soma, Chicagóban élő hazánkfia, aki maga is résztvett a chicagói szinházi katasztrófa mentési munkálataiban, levelet irt egyik fővárosi lapnak. Fischer Soma a levélben azt adja hirül, hogy a katasztrófa alatt öt magyar ember pusztult el. Odaveszett ugyanis *Ludwig* Herman, a Hallwood Cash Register Company alkalmazottja, aki pár évvel ezelőtt vándorolt ki Budapestről Amerikába, ennek felesége és két felnőtt leánya, továbbá még egy budapesti ember.

— **Gyermekek fölruházása.** A II. kerületi szegény iskolás gyermekeket fölruházó-egyesület, amelynek *Tabódy* József császári és királyi kamarás az elnöke, 407 szegény iskolás gyermeket látott el téli ruhával.

— **Öngyilkos számgyakornok.** *Beregszász*ról táviratozzák, hogy *Kriz* Allonz pénzügyigazgatósági számgyakornok öngyilkossá lett. Senki sem tudja, mi vitte a boldogtalan fiatalembert a végzetes tett elkövetésére.

— **Munkás és császár.** Hajdanában buzgó fejedelmek álruhát öltöttek, ugy járták be országukat, elvegyültek a nép közé s ugy tudták meg baját-gondját, amelyen aztán rögtönösen segitettek. A nép szipolyozóit, elnyomóit pedig az ilyen kirándulások után akkor büntették, amikor azok nem is várták. Ugyan ámult aztán a szegény ember, akit a bölcs és igazságos uralkodók ilyen módon megoltalmaztak és talpra állitottak, ha megtudta, hogy ki volt az a lovag, az az idegen ur, akivel szemben nem tanusithatta az alattvalói hódolatot, ahogy az dukál emberek közt a legmagasabb méltóságnak. Manapság már nem öltenek a fejedelmek álruhát s az egyszerü ember, akivel szóba állanak, a maga esetlenségében azon az alapon mutatja meg magát, hogy tudja, kihez beszél. *Vilmos* császárnak volt a mtnap ilyen találkozása a potsdami uj palota táján, amerre sétált. Egyszer csak néhány munkást vett észre, akik épitkezési munkával voltak elfoglalva. A császár élénk figyelemmel fordult feléjük és sokáig nézegette, hogyan javitgatja egy munkás a megrongált homlokzatot. De nem maradt meg csöndes szemlélődőnek, hanem szóba is elegyedett a munkással, s mint olyan férfiu, aki nagy kedvvel foglalkozik mindenféle szép dolgokkal, alaposan nekilátott, hogy megmagyarázza, miképpen kell elvégezni azt a munkát. A munkás végighallgatta nagy tisztességtudással a császári magyarázatot. Aztán meg is felelt rá. Ezt mondta:

— Tudja, felség, nem is ostobaság, amit ön mond!

— **Hogy jutott Panama pénzhez?** A panamai köztársaság megalakult és pénzre volt szüksége. Sok, sok pénzre. A miniszterek hiába törték a fejüket a szükséges összeg előteremtésén, de nem jutott eszükbe semmisem. Ekkor aztán váratlan segitséget kaptak. Még pedig olyan embertől, kinek pénzügyi tehetségeiről eddig nem volt senkinek a leghalványabb sejtelme sem. Ez az ember a fiatal köztársaság ujdonsült főpostamestere volt, aki tervét a bélyeggyüjtők ismert szenvedélyére épitette fel. Tudta ugyanis, hogy ezeket a hölgyeket és urakat égeti a kivánosiság, hogy vajjon miféle bélyegeket fog az uj köztársaság kibocsátani? Vagy, hogy bocsát-e általában ki ujakat és nem nyomatja-e az uj szöveget a régi kolumbiai bélyegekre? No, ha kiváncsiak vagytok, megtudjátok hamar, gondolta a postamester és a legnagyobb nyomdák egyikét kibérelte egy hónapra. A nyomdatulajdonosnak azt a megbizást adta, hogy az összes, neki átadott bélyegekre nyomtassa rá ezeket a szavakat: *Republica de Panama.* Ugyanekkor táviratilag kért attól a new-yorki intézettől, mely a kolumbiai értékjegyeket készíti, több százezer kolumbiai bélyeget. Megmondta a főpostamester a nyomtatónak azt is, hogy a munka nagyon sietős és a nyomás pontossága nem fontos. Használhat tetszése szerint vörös, fekete vagy kék szint és a három szó iránya lehet akármilyen, nyomtathatja merőlegesen, vizszintesen, ferdén, ahogy éppen eszébe jut. Ezt a hanyagságot pedig azért engedte meg a postamester, mert a bélyeggyüjtők éppen a hibás nyomásu bélyegeket keresik a legnagyobb szenvedélyességgel. Hogy az érdeklődők minél hamarabb tudomást szerezzenek az ujszülöttekről, ártatlan leveleket küldetett New-Yorkba és a bélyeggyüjtők közlönyei kövér betükkel adtak hirt a nagy eseményről. Az eredmény az volt, hogy már a legközelebbi postahajó 100.000 dollárnyi bélyegmegrendelést hozott és a panamai postahivatalnoknak néhány óra lefolyása után alig maradt bélyege. A sugárzó arcu főpostamester persze ujra rendelt régi kolumbiai bélyegeket és a nyomdát még egy hónapra kibérelte.

— **A dualizmusról.** Dr. *Kmety* Károly, a magyar közjog nyilvános rendes tanára a budapesti tudományegyetemen, az uj félévben heti egy órában előadást fog tartani *A dualizmusról.* Kmety aktuális politikai kérdésekre is ki fog terjeszkedni előadásai során, melyek iránt nagy az érdeklődés.

— **Puskaporos diákok.** A szó szoros értelmében puskaporral föltegyverkezve küzdenek Izland fővárosának, *Rejkjavik*nek gimnázistái a latin és görög nyelv ellen. A rejkjaviki gimnáziumban is felmerült ugyanis az a kérdés, vajjon megtartsák-e ezentul is tantárgynak a klasszikus nyelveket. Régóta tárgyal már erről az igazgató a tanárokkal. Az igazgató az eddigi állapot mellett foglalt állást, ami nem tetszett a legtelsőbb osztályok tanulóinak. Elkeseredésük tetőpontra hágott akkor, amikor Izland miniszterévé Haffsteint, az igazgató egyik rokonát nevezték ki. Bizonyosra vették ugyanis az elégedetlen diákok, hogy most már az igazgató a rokona segitségével végleg megakadályozza a gyülöltt tantárgyak eltörlését. Mit tettek hát? Annak a szobának a kályháját, amelyben az iskola levél- és okmánytára volt elhelyezve, megtömték lőporral és meggyujtották. A hatalmas robbanás az egész szobát s a benne levő tárgyakat elpusztitotta. A hatóságok most bezárták a gimnáziumot s az összeesküvő tanulókra büntetés vár.

— **A téli cápája.** Amily konok következetességgel jelenik meg minden nyáron Fiume kikötőjében az a bizonyos cápa, épp oly pontosan hozza meg a kilenc foknál alacsonyabb temperatura a főváros környékén garázdálkodó farkasok hirét. Istállókban ilyenkor megrezzennek a vasvillák, a paraszt-szobák falán a vadászpuska elmosolyodik, s megszületik a sokpontu óvóintézkedés. Buzgó vadászok felverik a kis cserjést, s van mit rettegni annak a szegény, éhes kóbor kutyának, amely dúvaddá avanzsált valamelyik rémült milimári képzeletében. Most kapjuk az idei első farkashirt. A *budakeszi*-i erdőben — mondja a hir — igen elszaporodtak a farkasok, melyek már többizben belátogattak a községbe is, melynek lakosságát állandó rettegésben tartják a fenevadak. *Beniczky* Lajos Pestvármegye alispánja elrendelte a dúvadak kiirtását. Az erdőben strichninnel megszórt husdarabokat helyeztek el, s a csalétkeknek máris több farkas esett áldozatául. A lakosságot azonban figyelmezteti a rendelet, hogy semmire se használja föl az erdőben található mérges husokat.

— **A budapesti Orvosi Kaszinó** tegnap este tartotta rendes évi közgyülését. Dr. *Liebermann* Leó elnöki megnyitója után dr. *Schrank* Simon titkár, majd dr. *Szenes* pénztáros és dr. *Politzer* könyvtáros olvasták föl évi jelentésüket. Aztán megválasztották a tisztikart. Elnök lett dr *Schulhof* Jakab, alelnökök: dr. *Stern* Samu és dr. *Temesváry* Rezső. Az uj tisztikar többi tagja: dr. Schrank Simon, dr. Weisz Ferenc, dr. Bodon Károly, dr. Frey Ernő, dr. Fejér Gyula, dr. Ungár Dezső, dr. Politzer Alfréd és dr. Bettelheim József. A közgyülés programmjának legérdekesebb pontját, az orvosnők felvételének kérdését a jövő heti rendkivüli közgyülésre halasztották.

— **Locki.** Egy ravasz kutyának a neve ez. És erről a kutyáról a következő históriát mondja el egy bécsi ujság: Néhány héttel ezelőtt *Blanca* főhercegnő, Lipót Szalvátor felesége a gyermekeivel Párisba ment, s magával vitte kedvenc kutyáját Lockit is, mert a hercegi gyermekek nem igen tudtak megválni tőle. Párisban hosszabb ideig maradt a hercegnő, s mikor végül egymagában visszatért Bécsbe, Lockinak is haza kellett őt kisérnie. A hercegkisasszonykák azonban Párisban maradtak, ami nagyon bántotta Lockit, nagyon rosszkedvü lett. Egy este egyszer csak azt látja, hogy csomagolnak és előkészületeket tesznek valami utazásra. Locki szentül meg volt győződve arról, hogy a kis urnőihez utaznak megint, s ezen való örömében őrülten ugrándozni kezdett. Mikor aztán Blanca főhercegnő másnap elutazott — de nem a gyermekeihez Párisba — akkor hamarosan észrevették, hogy Locki is eltünt. Minden kutatás hiábavaló volt, s végre is a rendőrséghez fordultak. Akkor aztán nemsokára jelentkezett egy ember a hercegi palotában — Lockival. Hát kisült, hogy hol volt Locki. Azon a reggelen, amikor a főhercegnő elutazott, egyenesen a *Westbahn*hoz sietett, s a vasutasok figyelmét kikerülve beugrott az éppen ott várakozó orientexpressz egy vaggonjába, amelyet ő már jól ismert. A kalauz azonban végre is észrevette. Egymaga azonban nem birt Lockival, mert az erősen megvetette mind a négy lábát, s fenyegetően vicsoritotta a fogát. Csak akkor adta meg magát, amikor többen jöttek ellene. Igy került a rendőrségre s végül vissza a hercegi palotába.

— **Farsang.** A kereskedelmi körök és egyesületek tegnap a Magyar Kereskedelmi Csarnokban maróthi *Fürst* László vezetése alatt gyülést tartottak amelyen elhatározták, hogy a *kereskedelmi bál* ezidén akkor lesz, amikor az udvar Budapesten tartózkodik. A bál részben kereskedelmi jótékony célra, részben a Hirlapirók Nyugdijintézete javára rendezik. — A *Magyar Gazdasszonyok* február 7-én árvaházuk javára álarcosbált adnak a Vigadóban. — A temesvári vasuti altisztek köre február 6-án zártkörü táncmulatságot rendez. — A *Fővárosi Sport Kör* folyó évi március 5-én táncestélyt rendez. A kör vigalmi bizottsága már megalakult s nagy buzgalmat fejt ki az est érdekében.

— **A varázstyuk.** Nyolcszáz koronáját siratja Szabadkán egy *Kocsmár* Józsefné nevü asszony. A babonás hitü asszonytól nyolcszáz koronát kicsalt *Tumbácz* Mihályné olyan ürügy alatt, hogy van neki egy varázstyukja, amely a pénzét megkétszerezi. Kocsmárné végre rájött a csalásra és feljelentette a a szélhámos asszonyt. *Tumbácznét* letartóztatták.

— **Lopás a vonaton.** *Bécs*ből jelenti tudósitónk telefonon, hogy a *grác—bécsi* gyorsvonaton ma ellopták *Feder* Vilmos sasvári gazdász értékes gyémánt- és rubintgyürüjét. — Ugyancsak ma történt a bécs—budapesti gyorsvonaton, hogy *Singer* Mór budapesti kereskedőnek ellopták 450 korona értékü aranyóráját és láncát.

Claar Konrád, a gyógyviztan rendkivüli tanára a bécsi egyetemen élete, ötvenkilencedik évében elhunyt.

— **A tudomány áldozata.** *Milanó*ból táviratozzák, hogy *Rodella* Vincenzo novarai vegyész-tanárt kisérletezés közben halálos szerencsétlenség érte. Egy retorta felrobbant és a kisérletező tudós olyan sulyosan sebesült meg, hogy még aznap meghalt.

— **Házasság.** *Rosenfeld* Náthán, *Schvarcz* Gyula paksi nagykereskedő könyvelője eljegyezte özvegy *Brucher* Sámuelné leányát Linuskát.

— **Nemo.** Tiz napja, hogy egy revolverlövés dördült el az érsekujvári pályaház perronján, ahonnét elhangzott az egész országba az irtóztató durranás. A vonatok dübörgése közepette lehelte ki lelkét az ifju, akinek ajka elnémult, de véres sebe hangos vádat hirdet még halottain tul is. *Misik* Kálmán jogász áldozata lőn egy amerikai párbajnak, amelynek fekete golyója már két év előtt döntötte el a sorsát. Két esztendőn keresztül vánszorgott a szerencsétlen ifju, szivében a halálos itélettel és amikor őszszel az utolsó virágok szirma lehullt, ő már tudta, hogy számára több tavasz nem virit. Ravatala mellett mindenki kereste a gyilkost, aki vérszomjas kegyetlenséggel két esztendőn át tudta szitani szivében a gyülölet tüzét, el nem lankadván a bosszu szomjuhozásában. Egy szavába került volna és a szelid fiu megmaradt volna édesanyjának és a világnak. Borzadó fölháborodással kutatott mindenki a láthatatlan bestia után, de hiába. Alakja eltünt a homályban, ahonnét golyója kiröppent. De a homály kezd már oszladozni és a gyilkos körvonalai egyre élesebben jelentkeznek. Igazi nevét még nem tudjuk, de bizonyos, hogy magamagát *Nemo*nak nevezi a halálos itélet alatt. *Nyitrá*ról jelentik, hogy megtalálták azt a levelet, amelyet *Misik* Kálmán közvetlenül halála előtt kapott ösmeretlen üldözőjétől. Ez a halálos itélet igy hangzik:

Mi könnyebb élni vagy meghalni? Elérkezett idő; ha megölted szivem, én megölöm boldogságodat. Szeretnél élni? Nem engedem; tudom, hogy nem felejtetted el a dátumot, de mégis jónak látom, hogy figyelmeztesselek. Két éve te is reméltél, bár azt mondtad: nem. És most te halva, velem mi lesz? Nem tudom, most sem szereted? Én még mindig. Siess, hisz csak egy lövés.

Nemo.

Fölöttébb rejtélyesen hangzik levél. Bizonyos, hogy szerelmi regényről van szó, amelyben ádáz gyülölettel néz egymással farkasszemet két ellenfél. Egy leány szerelméért küzdenek, de arról, aki meghalt, azt olvassuk: „Most sem szereted? Én még mindig.“ Valószinü, hogy a titok csakhamar szét fog oszlani és akkor választ kapunk kétkedő kérdéseinkre. *Nemo* levele már a budapesti rendőrség kezei közt van és ennek alapján keresik az érsekujvári halott láthatatlan ellenfelét.

— **A kisenevi zavargások okai.** Ki hinné, hogy a kisenevi mészárlás okainak végső szálai egészen a cár trónusának közelébe huzódnak és ott kissé titokzatos homályban tünnek el. Pedig ugy van. Erről az érdekes ügyről egy német ujság a következőket irja: Tudvalévő, hogy az orosz cárnénak eddig nincs fia s egy korai szülés minden valószinüség szerint a jövőre nézve is megfosztotta a cári párt attól a reménytől, hogy fiuörököse legyen. Ilyen körülmények között a cári pár arra törekszik, hogy *a trónöröklés rendjét megváltoztassa és a trónt az egyik cárkisasszonynak biztositsa.* Hogy ezt a tervet előkészitsék, a mult év husvéti ünnepei alkalmával Moszkvában meg akarták mozditani a népet az eszme érdekében. Céljuk az volt, hogy a papság, a kereskedővilág s a parasztság látszólag spontán lelkesedésből kifolyólag monstredeputációkban járuljon a cár elé s kérje őt a Romanovok *házitörvényének olyatén megváltoztatására, hogy a cári pár leányai juthassanak a trónra.* A deputációk rámutattak volna azokra a szerencsés időkre, amelyeket Erzsébet és Katalin cárnők uralkodása hozott Oroszországra. A küldöttségek már egybe is voltak állitva s egyiket-másikat fényképen is megörökitették már, amikor megjött a hire a kisenevi vérengzéseknek s meghiusitotta a moszkvai ünnepségeket. A német lap tudni véli, hogy azokat a hirhedt csendőrtiszteket, kik Kisenev népét a mészárlásra izgatták, annak a nagyhercegnek hivei küldötték a helyszinére, ki a most fennálló rend értelmében a trón öröklésére jogosult és aki igy a cári pár terveit legalabb egy időre meghiusitotta.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásán *nyolcvanezer koronát* nyert 66277; *huszezer koronát* 6459; *tizenötezer koronát* 89401; *tizezer koronát* 38064 51553; *ötezer koronát* 6294 68959 52989; *kétezer koronát* 88481 5866; *ezer koronát* 90718; *ötszáz koronát* 47514 59262 58299 10719 59337 84484 4055 70589 78075 5586 26514 78186 78269 58116 99846 08168 63130 50547 52416 57354 10026 87799 90582 46911 44637 72437 2032 2838 8667 53430 48658 69131 92250 77324 93930 78882 2016 41484 29337 215581 88399 18080 22321 77206 108739 10366 26769 69535 71653 20824 70315 45066 68252 31423.

Az osztálysorsjáték mai huzásánál a 80 000 koronás főnyereményt a hagyományos szerencsével játszó Mercur-bank- és váltóüzletnél (Budapest, IV., Váczi-utca 37.) eladott 60.277 számu sorsjegy nyerte meg. — A mai huzáson a 20.000 koronás főnyereményt 8/8 részben a 6459 sz. sorsjegygyel Török A. és Társa budapesti bankháza szerencsés vevői nyerték.

V. Sz. L. T.

Ugy olvastam, hogy vidéki szinlapokon az ifju lányoknak nem való darabokat ezentul P. betüvel jelzik. P = pikáns, pardon, pfui, phű ... stb. Erre való vonatkozással megszerkesztettem a V. Sz. L. T.-t, a vidéki szinlapok levelezési tárát. Nálam meg is rendelhető. Ime, mutatványok:

A = általános
B = **bosszantó**, bájtalan, borús bús, becstelen
C = **cukros**, cifra céltalan
D = **durva**, disztelen, dajkás
E = **eszményi**, elementáris
F = finom, franciás, fenomenális
G = gurmés, gondos
H = **hatásos**, hálás
I = **ijesztő**, idétlen, iszonyú
K = **kellemetlen**, kinos, kicsinyes
L = lopott, leleménytelen
M = marcánális mélv, méltóságos
N = nagvs erű, népszerű, nemes
O = ordináré
P = pikáns, pardon!, phű, pfuj, példátlan
R = **ragyogó**, remek, rádiumszerű
Sz = szellemes, szédítő, **szép**
T = **tekintélyes**, társadalmi
U = ujszerű
V = víg vidám, veszedelemment
Z = zajos

darab ...

Használati utasitás.

> E. Sz. Sz. R. U. Z.
>
> **A fecskék.**
>
> **Operett 3. felvonásban. Zenéjét szerzette Konti** József.

Jobb felső sor igy olvasandó: Elementáris szép, szellemes, ragyogó, ujszerű, zajos darab ...

(*Aláirásomat ne vegyék célzásnak.*)

P.

FŐVÁROS

A főváros közgyülése.

Budapest, január 13.

A mai közgyülésen néhány fontosabb ügy volt a napirenden, köztük a tisztujitás folytatása is. Soron volt a főjegyző és tiz kerületi városbiró választása. A mai választás már sokkal csendesebben folyt le s egyes jelöltek melett való agitálással nem zavarták a kedélyeket. Ugy a folyosókon, mint a termekben teljes nyugalom honolt és a bizottsági tagok, a megválasztandók névsorát előre is tudván, kizárólag a napirenden levő kérdésekkel foglalkoztak. Csak a millennáris alap kamatai hovafordításának kérdése keltett egy kis izgalmat.

Az elmaradhatatlan interpellációkról ezuttal *Sümegi* Vilmos és *Kasics* Péter gondoskodott. *Sümegi* Vilmos keveslí a VI-ik kerület kültelkén a rendőrszemeket és a közbiztonság érdekében kéri a tanácsot, hogy járjon közbe a főkapitánynál a rendőrszemek szaporitásáért. *Kasics* Péter a villamos vasutasnak azt az uj rendelkezését támadja, amely beszünteti a munkásbérletjegyeket. Kéri a tanácsot, hasson oda, hogy ezek a szegény emberek továbbra is élvezzék az őket már a humanitás szempontjából is megillető kedvezményt. Az interpellációkat kiadták a polgármesternek és azután áttértek a napirendre.

Márkus József főpolgármester megnyitója után a hatósági tüzkárbiztositó megvalósulása érdekében tett tanácsi előterjesztés következett. A tanács azt javasolja a közgyülésnek, hogy az 1899-ben e kérdésben hozott javaslatának jóváhagyását ujabb előterjesztésben kérje a belügyminisztertől. A javaslat alapos érvekkel igazolja, hogy a fővárosnak jogában áll a tervezett tüzoltási járulék kivetése és az intézet felállitása. Hivatkozik továbbá a főváros szükös pénzügyi viszonyaira és elpanaszolja, hogy a háztulajdonosok és a tüzbiztositó-társaságok ridegen elzárkóznak attól, hogy a főváros tüzoltóságának fenntartási költségeihez hozzájáruljanak. Végül kéri a közgyülést hogy ama határozatához, mely szerint ezek köteleztessenek anyagi támogatásra, továbbra ragaszkodjék.

Baracs Marcell elfogadja a tanács javaslatát, de ajánlja, hogy a belügyminiszterhez intézendő feliratban, függetlenül attól, hogy felaluitja-e a főváros a tüzkárbiztositó intézetet, vagy sem — köteleztessenek a biztositó-intézetek, hogy bruttó jövedelmük 5%-ával járuljanak a tüzoltóság fenntartási költségéhez.

A közgyülés a tanács inditványát Baracs módositásával elfogadja.

A Sándor-utcai régi képviselőház felhasználása kérdésében a tanács egy időben azzal a tervvel foglalkozott, hogy az épületben közgyülési terem főpolgármesteri hivatal és bizottsági üléstermek rendeztessenek be. Az átalakitás azonban 170.000 koronába kerülne és ezért a tanács ellene van e fölösleges kiadásnak és javasolja hogy a közgyülés ejtse el ezt az inditványt és használja fel más célra az épületet.

Schubert Sándor inditványozza, hogy miután a jelenlegi közgyülési terem rossz akusztikája miatt nem felel meg ugy sem céljának — költözzenek át a volt országházba. *Kasics* csatlakozik ehhez az inditványhoz és kijelenti, hogy már csak azért is jól lesz innen elmenni, mert nagyon sok rossz tradició honosult meg ebben a teremben. *Havas* Rezső szerint kár volna ebben az ügyben elhamarkodottan dönteni és ajánlja, hogy az ügyet adják vissza a tanácsnak és utasitsák azt, hogy érett megfontolás után tegyen konkrét javaslatot az iránt hogy a régi országház a jövőben mily célt szolgáljon. *Árkövy* felszólalása után a közgyülés nagy szótöbbséggel elfogadta Havas inditványát.

Széles eszmecsere keletkezett a fölött, hogy a *kétmillió koronás millennáris alap* 1899. óta felgyült kamatait, vagyis 400.000 koronát mire forditsák. A tanácsi inditvány az, hogy építtessék ezen az összegen egy *Népotthon* még pedig a VIII kerületi Köztemetőuton levő szükségbarakkok helyére és kéri a közgyülést, hogy fogadja el a *Népotthon* létesitésének eszméjét s bizza meg a tanácsot a részletes tervek és költségvetés elkészitésével. *Verédy* Károly magasszárnyalásu hazafias beszédben pártolja a Népotthon felállitásának eszméjét. Dr. *Feleki* Béla azt ajánlja, hogy adassék vissza az ügy a tanácsnak és küldessék ki egy 10 tagu bizottság a kérdés tanulmányozására.

Vázsonyi Vilmos és *Kasics* Péter szintén azt inditványozzák, hogy a kérdés adassék vissza a tanácsnak *Thék* Endre elfogadja a tanács javaslatát azzal a kéréssel, hogy a Népotthon a VIII-ik kerületben állittassék fel. *Havas* Rezső és *Hetesi* bizottsági tagok a tanács javaslatát pártolják.

Polónyi Géza hosszasan foglalkozik e kérdéssel. Nincsen megelégedve a munkások hazafias érzületével és hangoztatja hogy ha el is fogadná a közgyülés a Népotthon felállitását, ott csakis hazafias munkások találjanak menhelyre. Addig míg a magyar munkás a Marseillaise hangjai mellett, vörös zászló alatt és le a bourgeois osztálynyal kiáltással gyülekezik — nem bizik hazafiasságában. Beszédét azzal végzi, hogy csatlakozik ahhoz az inditványhoz, hogy határozathozatal előtt adassék vissza az ügy a tanácsnak.

Bárczy István előadó lendületes szép beszédben okolja meg a tanács javaslatát.

Vázsonyi Vilmos Polónyi beszédére reflektálva, hangsulyozza, hogy a közgyülési teremben teljesen felesleges a rikolór megvédése, mert itt mindenki egyaránt hazafi.

Simonovics Béla: *Ezt jó volt megjegyezni!*

Baracs Marcell: Ez gyanusitás, visszautasitom.

Sümegi Vilmos: A mi hazafiságunk kétségtelen, nem szorul magyarázatra.

Vázsonyi Vilmos: A magyar munkások megelégszenek azzal amit saját erejükből tudnak elérni.

Vázsonyi beszéde alatt nagy zaj kerekedett, mire *Vázsonyi* ingerülten szólt: *Igy nem lehet tárgyalni!*

Biró Henrik: Azok csak akkor hallgatnak, ha a villamosról van szó!

Glück Frigyes: Kikérem magamnak az ilyen gyanusitást.

Sümegi: Nem tudják, mi illik.

Glück Frigyes: Nem az urtól fogom tanulni. Az ilyen gyanusitást a leghatározottabban visszautasitom (Nagy zaj.)

Biró Henrik: Nem önre értettem.

Márkus József főpolgármester: Kérem tessék csendben maradni, majd rendet csinálok én. (Biróhoz): Kire értette a használt kifejezést?

Biró Henrik: Az egész közgyülésre.

Márkus József főpolgármester: Ezért rendreutasitom.

Vázsonyi nagy zaj és eláll-kiáltások közepette befejezi beszédét.

Feleki Béla: Él még a zárszójogával és azután szavaznak. A közgyülés 58 szavazattal 53 ellenében elvetette a tanács javaslatát és 5 szavazattal elfogadta többeknek azt az összinditványát, hogy az ügy ujabb javaslattétel végett adassék vissza a tanácsnak.

Több jelentéktelen tárgy elintézése után a választások eredményét hirdette ki *Markus* József főpolgármester. A főjegyzői állásra *Rényi* Dezső, a városbirói állásokra pedig a következők választattak meg: I. ker. *Osztoics* Mihály. II. ker. *Laumann* József, III. ker. *Kugler* József. IV. ker. *Melkó* Bertalan. V. ker. *Brüll* Mór, VI. ker. *Takács* Gyula, VII. ker. *Sturza* János, VIII. ker. *Novelly* Antal IX. ker. *Gróf* József, X. ker. *Burg* Ferenc.

A megválasztott tisztviselők mindjárt le is tették a hivatalos esküt és azután *Márkus* József főpolgármester üdvözölte őket szép beszédben. *Rényi* Dezső és *Brüll* Mór köszönő szavai után a közgyülés 7 órakor véget ért.

SZINHÁZ, ZENE

** **Filharmónia.** A *Filharmóniai Társaság* mai (VI) hangversenyének müsorán a jó öreg *Haydn* hetedik szimfóniája és *Bartók* Béla, a fiatal magyar müvész: *Kossuth* cimü szimfóniai költeménye egymás mellé került. Igy jelentkezhetik hébe-hóba még koncert-müsorokon is a történelem pikantériája. Milyen más idők voltak azok, amikor a *Gotterhalte* komponistája a kismartoni kastély ablakából kihajólva a magyar csalogányokat hallgatta, mialatt lelkéből a hetedik szimfónia adagiója fakadt, — és ma, amikor közvetlenül utána megszólal a *Kossuth*-zeneköltemény, amely a *Gotterhalte* két első taktusát keserü gunynyal eltorzitja, mint az osztrák galádság motivumát. De ugyanilyen távolság választja el a két költemény müvészi világát is. *Haydn* naivul bájos szimfóniája után a legélesebb ellentéttel hatott a fiatal magyar szerző kompozició́ja, amelyben az ultramodern német stilt a magyar hangulat szolgálatába akarja állitani. *Bartók* Béla még a Zeneakadémia padjában ült, amikor egyénisége és tehetsége már kinőtt az iskola falai közül. Elsőrangu, mint zongoravirtuóz és amit Strauss *Heldenleben*jével csinált, kétségtelen zsenialitásra vall. *Kossuth* cimü szimfóniai költeménye, amely Kossuth Lajos emelkedését, küzdelmét és balsorsát rajzolja, a legmodernebb értelemben programmzene és első sorban rengeteg tudásról és kápráztató technikai készültségről tesz tanuságot. Ő is Strauss Richárdnál járt iskolában, de ifjonti vakmerőség dolgában tán még mesterét is felőzi. Ha müve nem is számithat népszerü hatásra, ma este mindenki érezte, hogyez a komoly müvész-profil maradandóan illeszkedik bele a magyar zenekulturába. — Az est vendége *Marteau* Henrik, francia hegedümüvész volt, aki pompásan jellemezte maga-magát, amikor választása *Jacques-Dalcroze* koncertjére esett. A mü elmés, kissé szertelen, ideges, briliáns. Ilyen a tolmácsolója is. — A müsor utolsó száma *Dvorzsák*: *Szláv rapszodiája* volt. Dallamos tavasza napsugarat énekelt szivembe, mielőtt kiléptem a zordon téli éjszakába. (*—ly.*)

** **Józsi tizedeszer.** *Molnár* Ferenc uj bohózata holnap csütörtökön kerül szinre a *Vigszinház*ban tizedszer. A jókedvü darab vidám cselekménye és mulatságos alakjai estéről-estére telt házat vonzanak, Hegedüs Gyula mint cselszövő nővadász, legkiválóbb alakitásainak egyikét nyujtja. A kis Halász Ilonka a cimszerepben kelt szenzációt, sokat nevetnek Nikó Linán, aki a Józsi dadáját játszsza, Szerémy, Tapolczai. Győző és Bárdi a törökbálinti sváb világot képviselik egészséges komikummal. Varsányi Irén és Kertész Ella distingvált játéka ugyancsak hozzájárul a *Józsi* sikeréhez.

** **Jótékonycélu hangverseny.** Február 26-án a Royal-szálló dísztermében tartják meg azt a hangversenyt, amelyet előkelő urhölgyek a magyar gazdasszonyok árvái és Veres Pálné szobra javára rendeznek. A hangversenyen előkelő müvészek és mükedvelők fognak közremüködni.

** **Müsorváltozás a Népszinházban.** *Kápolnai* Irénnek, aki az *Ezüst papucs*ban Bredda Shalamar nehéz táncos szerepét már napok óta betegen játszotta, egészségi állapota ma annyira rosszabbra fordult, hogy nem hagyhatta el ágyát s igy a ma estére hirdetett *Ezüst papucs* előadása elmaradt s helyette a *Vándorlegény* került szinre. Holnap azonban már ismét müsorra kerül az *Ezüst papucs*, amennyiben Kápolnai szerepét *Szentmiklóssy* Irén fogja átvenni, Szentmiklóssy szerepét pedig *Balázs* Olga.

** **Vigszinház.** *Bertolazzi* Carlo *Lulu* cimü drámája, amely legközelebb kerül bemutatóra a Vigszinházban, a legujabb olasz irodalom egyik legkiválóbb müve. A cimszerepet T. *Halmi* Margit játssza.

** **Fecskék.** *Konti* József uj operettje, melynek eddig *A zárda titka* volt a cime, végérvényesen a *Fecskék* cimet kapta. A bemutató előadás a jövő héten szerdán, 20-án lesz. Jegyeket erre az előadásra szombattól kezdve lehet váltani a Király-Szinház pénztáránál.

** **Hangverseny Léván.** A lévai Jótékony Nőegylet e hónap 24-én hangversenyt rendez, amelynek egyik érdekes pontja *Banó* Irénnek a budapesti Király-Szinház fiatal müvésznőjének fellépése lesz.

** **Balatoni kesergő** cimü magyar népdalra hirdetnek előfizetést *Hajós* Dezső hirlapiró és *Sió* Aladár hegedüvész. A mü február elején jelenik meg, előfizetési ára 1 korona 50 fillér.

** **A szinészegyesületből.** Az *Országos Szinészegyesület* igazgatótanácsa február 2-án, kedden tartotta volna legközelebbi ülését. Miután erre a napra ünnep esik, az ülést elhalasztották, s február 9-én délután 3 órakor tartják meg. A vidéki tanácstagok közül erre az ülésre *Szakács* Andort és *Szendrey* Mihályt hivták be.

** **Gyermekszinház.** A fővárosi gyermekszinházban csütörtökön adják először *Feld* Mátyásnak *Ludas Matyi* vagy *Az elnáspangolt nagyságos ur* cimü uj bohózatos regéjét. A bohóság tele van szebbnél-szebb látványosságokkal. Az igazgatóság ez ujdonságot fényes kiállitással hozza szinre. Jegyeket már délelőtt kapni

MÜVÉSZET

☐ **A téli kiállitás bezárása.** A téli kiállitás a városligeti Mücsarnokban csütörtökön, 14-ikén este végleg bezárul. Csütörtökön tartják meg az utolsó sétahangversenyt, amelyen a honvédzenekar müködik közre.

□ **Nemzeti Szalon.** Az angol és francia nagy mesterek kiállítása e hó 24-én nyílik meg a *Nemzeti Szalon* termeiben. Az egyesület tagjai a kiállítást csakis az 1904. évi tagsági jegyekkel látogathatják.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A Magyar Földtani Társulat** ma délelőtt telegdi *Róth* Lajos elnöklete alatt ülést tartott. Dr *Koch* Antal egyetemi tanár ismertette az almácskői bazaltot, majd dr. *Melczer* Gusztáv egyetemi magántanár tartott előadást az urvölgyi aragonit és a libetbányai libetenit szimmetriájáról.

○ **A Magyar Filológiai Társaság** ma délután tartotta meg rendes évi közgyűlését. Megnyitóul dr. Ponori *Thewrewk* Emil elnök nagyszabasu emlékbeszédet mondott *Mommsen* Tivadarról. Majd dr. *Némethy* Géza titkár olvasta föl évi jelentését. A tisztujitáson a régi tisztikart ujból megválasztották.

○ **Az irodalomtörténet módszerei** *Az irodalomtörténet módszerei* cimmel *Dézsi* Lajos egyetemi magántanár érdekes munka első részét adta ki, amelyben az irodalmi kritika alapfogalmain kívül az irodalomtörténeti módszerek történeti fejlődésének vázolásaba kezd. A mü ez első részének ára 2 korona.

Nyiltér.

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN
szanatóriuma és vizgyógyitóintézete
elnőttek és gyermekek számára. **Abbaziában,**
közvetlen a tengerparton, saját szabadrfürdővel. Családoknak, a tanuló ifjuságnak és gyermekeknek legalkalmasabb nyári üdülőhelye. **Gyermekek 6 éven felül kiséret nélkül is felvétetnek.**

DELBECK & Co.
Reimsi pezsgőborgyára főlerakata. Brázay Kálmán-nál, fűszer- és csemegekereskedés. Budapest, Muzeum-körut 23.

HIRDETMÉNY.

A Pesti Chevra Kadisa tagfelvételi bizottsága a jelentkezők nagy számára való tekintettel **folyó évi január hó 15-én d. e. 9—12 óráig,** továbbá **17-én és 18-án d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6 óráig is folytatja működését. Hétfőn, 18-án** este 6 órakor azonban a tagfelvételek a szokásos záróünnepélylyel **föltétlenül befejezést nyernek.**

Budapesten, 1904. január havában.

A Pesti Chevra Kadisa elöljárósága.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Lujza hercegnő levelei.** A *bécsi* belvárosi járásbiróság tegnapi tárgyalására vonatkozólag, amelyen *Mattasich* Géza volt a panaszos dr. *Barber* Miksa ügyvéd ellen, akinél *Lujza* hercegnő leveleit és fényképeit letétbe helyezte, de azokat vissza nem kaphatta, pótlólag még a következőket jelentik: Erős kritika tárgyává teszik a biróságnak azt az eljárását, hogy tultette magát a polgári törvénykönyv 348. §-án, amely szerint, ha egy bizonyos tárgyat több tulajdonos követel, akkor annak adandó ki, *akinek nevében megőriztetett.* Nagyban elitélik továbbá dr. *Bachrach* szereplését, aki egyrészt *Kóburg* herceg képviselője, másrészt dr. *Feistmantel*nek, Lujza hercegnő ügyvédjének a megbizottja. Szóval, dr. Bachrach voltaképpen *két ellenfélnek* a képviselője. Tudósításunkból kimaradt még a következő érdekes részlet:

A biró felhivja még egyszer a feleket *egyeskedésre.*

Dr. *Stimmer*: Erről szó sem lehet, mivel a hercegnő fölkérte Mattasich urat, hogy járjon el a gondnokság felfüggesztése érdekében, s dr. *Feistmantel* tudatta vele, hogy az *eljárás már folyamatban* van. (Bachrachhoz): Miért hireszteli, hogy a hercegnő elmezavart?

Dr. *Bachrach*: Hisz benne van minden ujságban!

Dr. *Stimmer*: *De hogyan került az ujságokba?*

A tárgyalásnak ebből a részletéből pedig három dolog tünik ki: Először is az, hogy *Mattasich* beszélt a hercegnővel, aztán, hogy a gondnokság feloldásának eljárása megindult s végül hogy *Bachrach* maga informálta a sajtót.

§§ **A sajtó parazitája.** A Leánykiházasitó Egyesület ellen intézett zuglapeli támadásának beszüntetése fejében *Gruby* Lajos kétszáz koronát kért. Megigérték neki az összeget, de amikor a pénzt át akarta venni, letartóztatták. A törvényszék *Kohn* Arnold igazgató panaszára zsarolás vétsége miatt *háromhavi fogházra* itélte Grubyt. A királyi itélőtábla arra való tekintettel, hogy Grubynak szinte alkalmat nyujtottak a zsarolásra, *14 napra* szállitotta le a fogházbüntetést. A Kuria ma *Szőcs* Ákos előadásában hozzájárult a táblai itélethez.

Beck-Latour.

Budapest, január 13.

A chlopyi hadiparancs kibocsátása után kemény hangu vezérczikket irt *Loránt* Dezső szerkesztő a *Független Magyarországba.* Báró *Beck* vezérkari főnökről szólt a cikk, amely kimutatta, hogy a báró beleavatkozik a magyar belső politika ügyeibe. „A hóhérmesterség nem valami szép mesterség, de a nemzet esküdt ellenségeit lámpavasra huzni, az mégis csak gyönyörüség lesz" — igy fejezte be Loránt Dezső a cikkét, amelynek alapján a királyi ügyész izgatásért s a közös hadügyminiszter fölhatalmazásával rágalmazásért és becsületsértésért is sajtópört inditott ellene. A pört ma tárgyalta a budapesti esküdtbiróság *Zsitvay* Leó elnöklésével. A vádhatóságot dr. *Magyar* István királyi ügyész képviselte. Védő dr. *Visontai* Soma volt. A védő helyettese, *Dohány* Jenő ügyvédjelölt a tárgyalás elhalasztását kérte, mert a vádiratot se a védőnek, se védencének nem kézbesitették. Az elnök kihallgatta a kiadóhivatal tisztviselőit, hogy kinek a mulasztásából felejtették ki a boritékból a vádiratot, de a hibának nem akadt gazdája. A tárgyalás elhalasztását mégis megtagadta azzal a megcsolással, hogy a körülmények azt látszanak bizonyitani, hogy a vádlott a vádiratot a maga idejében megkapta. Az esküdtbiróság megalakulása után a vádlottat hallgatták ki.

Loránt Dezső kijelenti, hogy ártatlannak tudja magát. Amikor ugymond a cikket megirtam, a közlönyfogásnak voltam a tolmácsa. Mindenki meg volt ugyanis arról győződve, hogy mindannak a sok romlasnak, veszélynek és bajnak ami Bécsből jön, *Beck* Frigyes táborszernagy az értelmi szerzője. A magyar politikusok számottevő része az ellentétek kiegyenlitésére mindent elkövetett. *Lukács* László fölvitt a királyhoz egy olyan javaslatot, melyet nemcsak a szabadelvüpárt kilences-bizottsága, de az ország minden pártja, még a Kossuth-párt is elfogadott volna. Lukács László azonban alig néhány percig időzhetett csak ő felsége szobájában, midőn oda belépett Beck Frigyes táborszernagy, aki órákhosszáig tárgyalt ő felségével s ennek a konferáláznak az lett az eredménye, hogy pár óra multva a táviró szertevitte a hirt, hogy ő felsége a kilences-bizottság javaslatát nem fogadta el. Annak a felháborodásnak adtam én kifejezést, megengedem, hogy erős szavakkal, melyet ez a hir az országban keltett.

Az *elnök*: Önt izgatással is vádolja az ügyészség mert az inkriminált közleményben azt irja, hogy nagy gyönyörüség lehet abban, ha a nemzet ellenségeit lámpavasra huzzák.

A *vádlott*: Ma is azt vallom, hogy ez nagy gyönyörüség lehet.

Dr. *Visontai* Soma védő értéktelennek tartja a közös hadügyminiszter meghatalmazását, mert német pecsét van rajta, ami a paritással ellentkezik. De különben is a meghatalmazást, egyéni sértésről lévén szó, ha ugyan szó lehet arról, magának báró Becknek kellett volna kiállitania. A rágalmazás vádjának különben semmi alapja sincs. A királyi ügyészség szerint ugyanis a vádlott azzal követte el a rágalmazást, hogy ráfogta báró Beckre, hogy esküszegésre akarta rábirni ő felségét. Azt az esküt, melyet ő felsége az alkotmányra tett, nem lehet leszállitani a pörrendszerü eskü nivójára amelyben az eskü szentségére s a hamis eskü következményeire figyelmeztetik a felet.

Magyar királyi ügyész telesen szabályszerünek s a fennálló törvénynek megfelőnek tartja a közös hadügyminiszter meghatalmazását. Megdöbbenéssel hallja, ugymond, hogy egy magyar országgyülési képviselő...

Az *elnök*: Itt csak ügyvéd.

Az *ügyész*: Tehát egy magyar ügyvéd ilyen tiszteletlen hangon beszél a király esküjéről. Vannak, ugymond, szentségek, melyeket valamennyiünknek valláskülönbség nélkül tiszteletünk kell.

Dr. *Visontai* Soma tiltakozik az ügyészi apostrofás ás ellen, mintha ő a király esküjét le akarta volna taksálni. A legnagyobb hódolattal beszélt a királyi esküről s éppen azért állitotta vele szemben a pörrendszerü esküt hogy annak kiváló jellegét demonstrálja. A vallásküllönbségre való hivatkozás pedig teljesen fölösleges volt.

A perbeszédek sorát dr. *Magyar* István vádbeszéde nyitotta meg. Élénk szinekkel ecsetelte a gróf Latour főnökasztását, a tömeg bosszujának kegyetlen kitörését. Bizonyitja történelmi kritikákkal hogy az ilyen kegyetlenkedésektől a magyar ember undorodva fordul el. Sajnálta, hogy a magyar sajtó munkája erkölcsileg annyira megtéved, hogy gyönyörüségnek nevezi az olyan vérfagyasztó cselekedetet, amiről a müvelt ember iszonyodva fordul el. A vádlott azzal, hogy cikkében a szerencsétlen Latour esetét báró Beck Frigyes vezérkari főnökre alkalmazta és a vezérkari főnökre célozva a lámpavasra való huzást gyönyörüségnek nevezte, magasztalta, helyesnek, jónak, utánzásra méltónak mondta az emberi élet szándékos kioltását, amelyet mint legsulyosabb büncselekmények egyikét a büntető örvénykönyv 278. és következő szakaszai legnagyobb büntetéssel sujtanak. A vádlott elkövette az izgatás a nyilvános rágalmazás és a becsületsértés vétségét, ezekben kéri bünösnek kimondani.

Dr. *Visontai* Soma védőbeszédében rámutatott arra, hogy téves alapokon nyugszik a vád, midőn ez egyetlen mondatból birálatot akar gyakorolni egy olyan időben megjelent cikk felett amikor a nemzet nagy érzelmi ága dinamikus erővel nyilatkozott meg. Azon időben, midőn ezen cikk megjelent az egész magyar nemzet egyesült gondolatban és szeretetben, hogy a nemzet igazságának tért hóditson, hogy a nemzetjogosult követeléseinek elégtételt szerezzen. Természetes, hogy ebben a kiragadott cikkben, mely szinte részletét képezi a nagy nemzeti harcnak, csak a közvád képviselője talál kitogásolni valót. A nagy nemzeti mozgalomban a sajtó támogatására nagy szükség volt, mert roppant erővel dolgoztak *Bécs*ben a magyarság ellen. Jogi érvekkel bizonyitja, hogy az inkriminált cikkben sem büncselekmény feldicsérése, sem rágalmazás nincsen de sőt még becsületsértésről sem lehet szó, mert a cikk báró Beckkel nem mint közhivatalnokkal foglalkozik. Végül felemlitette, hogy Ausztriában nem inditanak az államügyészek eljárást, ha magyar politikust szidnak és gyalaznak, miért akar a kir. ügyész buzgóbb lenni osztrák kartársainál? Felmentést kér.

Az ügyész replikája után ujból a védő, majd *Loránt* Dezső szólalt föl. A maga védelmére elmondott rövid beszédét igy fejezte be: Amikor a királyi ügyész urat ma hallottam, azt hittem, egy császári és királyi auditor szólalt meg. De az auditor ur rosszul számitott. Felettem nem a Reichs-Kriegsgericht, hanem esküdtszék itélkezik s magyar emberek engem bünösnek nyilvánitani nem fognak. Nem kegyelmet, nem elnézést, csak igazságot kérek.

Ezután az esküdtek verdiktbozatalra vonultak vissza. Rövid tanácskozás után meghozták az esküdtek verdiktjüket, amelyet választott főnökük, *Eck* Pál hirdetett ki. Az esküdtek mindhárom bünösségi kérdésre *nem*-mel feleltek. E verdikt alapján a törvényszék is *felmentő itéletet* hozott.

SPORT

⁂ **A Mentők vivőünnepének emléklapja.** A *Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület* javára rendezett vivőünnep alkalmából diszes emléklap jelent meg *Krepelka* Béla szerkesztésében Az emléklapban *Augusztá* főhercegnő és *József Ágost* főherceg arcképe körül, több arckép és számos előkelőség emlékmondatai sorakoznak

⁂ **Tornaverseny.** A *Budapesti Torna-Egyesület* május 12-ikén tornaversenyt rendez. Versenyül a magas nyujtót állapitotta meg az egyesület, amely a jubileumi vándordijat szánta a győztesnek. Nevezési határidő április 12.

⁂ **Atléták versenye.** A Budapesti Posta- és Távirdatisztviselők Sportegyesületének Wesselényi-utcai helyiségében tegnap érdekes bajnokverseny volt. *Csiganevics* világbajnok mérte össze erejét a budapesti atlétákkal. Elsőnek *Walzapfel* állott ki a porondra és Csiganevicsnek négy percbe került, mig legyőzte. Aztán *Kesselbach* és *Erődy* Béla mérkőztek a vendégatlétával, aki mindegyik küzdelemből győztesen került ki. Végül *Csiganevics* és *Wladimir* birkozó-akadémiát tartottak.

TÁVIRATOK

Támadások Magyarország ellen.

— *Az osztrák delegációból.* —

Bécs, január 13.

Az osztrák delegáció ma folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását Az ülés elején dr. *Derschatta* határozati javaslatot terjeszt elő az iránt, hogy vegye be előterjesztésébe az osztrák delegáció a következő inditványt:

Az osztrák delegáció ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy a Reichsrathban képviselt országok és tartományok alaptörvényeinek határozatai szerint, és pedig az 1867. december 21-iki, a kormányzó- és végrehajtó-hatalom gyakorlásáról szóló állami alaptörvény I. és V. cikke és az 1867. december 21-iki és a közös érdekü viszonyokról és ezek elintézésének módjáról szóló törvény második cikkének 5. §-a szerint minden kétségen kivül áll, hogy a közös hadsereg vezérletére, vezényletére és belső szervezetére vonatkozó rendelkezések *kizárólag az uralkodót illető felségjogok*, melyeket az *uralkodó a felelős kormány közreműködése nélkül gyakorol* és amelyekre vonatkozólag a törvényhozó tényezők közrehatásáról szóló általános alapelvek nem alkalmazhatók.

Gróf *Schönborn* delegátus kijelenti, hogy a közös hadügyminiszter tegnapi fejtegetései kedvező és bizalmat gerjesztő hatást tettek rá. Azon aggódik, hogy *magyar részről az uralkodói jogok eredetére vonatkozó vizsgálódásokba* bocsátkoznak, aminek következtében olyan következtetésekhez juthatni, melyeket minden oldalról bizonyára el nem fogadhatnak. Ha a magyar nyelvet a szolgálat érdekében alaposabban oktatják, senkisem fogja az ilyen törekvést kárhoztatni. Ha azonban a magyar nyelvnek nagyobb mértékben való tekintetbe vételét *állami követelményül fogják fel* és arra használják fel, hogy a hadseregbe *nemzeti állampolgarságot* vigyenek be, akkor ki kell jelenteni, hogy a hadseregben egy mindenkit illető katonai állampolgárság létezik és nagyon örül, hogy ez a hadügyminiszter fejtegetései szerint igy marad. Ami a *jelvények* kérdését illeti, a hadügyminiszternek rövid fejtegeteséből kiveheti, hogy itt is ragaszkodik a közösséghez amiért igen hálás. A felszólalónak a katonai oktatás tetszik a legnehezebbnek. Ha megfelelhet a katonai ki-

képzés céljának a magyar nyelv nagy mértékben való tekintetbe vétele, akkor az ilyen tekintetek érvényesek lehetnek és kell is hogy legyenek a többi államokat illetőleg is és a legnyomatékosabban vitatnia kell, hogy Magyarország államjogi helyzete a monárkia keretében *nyelvbeli privilégiumok megengedésére* vezethet katonai ügyekben. Azért nagyon kívánatos, sőt szükséges volna, hogy nemcsak a magyar nyelvet, hanem szükség és lehetőség szerint a többi nyelveket is ne csak tanitsák, hanem az ily nyelveken való oktatás létesittessék, de mindig a szolgálati és vezényleti nyelv megőrzésével. Csak azt óhajtja, sikerüljön a hadügyminiszternek szándékai keresztülvitele, melyekben teljesen bizik. Ha nem igy történnék, sulyos aggodalomra volna ok.

Schusterschic megjegyzi, hogy a hadügyminiszter tegnap tett kitünő nyilatkozatai hatása alatt áll, sőt továbbmegy akkor, amidőn kijelenti, hogy hajlandó a hadügyminiszternek a hadsereg közösségének érdekében való becsületes szándékaiért bizalmat szavazni. Különös elismeréssel van szóló a hadügyminiszter iránt az ezrednyelvre vonatkozó intézkedésért. A magyaroknak adott engedmények oly természetüek, hogy ha azokat keresztülviszik, meg kell hogy rendüljön a hadsereg egységes kerete és ezen engedmények következései észszerüleg *önálló magyar hadseregre* kell hogy vezessenek. A felségjogokat illetőleg nem akar bővebb fejtegetésbe bocsátkozni, azonban meg kell jegyeznie, hogy nem osztja Derschatta delegátus sötét felfogását. A jelvények és katonai oktató-intézetek kérdését aggályosnak tartja. Ez intézetekbe idővel magyar szellem fog behatolni és pedig *nem Deák, hanem Kossuth és Barabás stb. szelleme.* Belátható időn belül kell hogy ez önálló magyar hadsereghez vezessen és minden képviselőben komoly aggodalmat kelt, hogy megszavazhatja-e a hadseregnek szükséges költségeket.

Popovski kijelenti, hogy nagyjából egyetért Derschatta fejtegetéseivel. A hadügyminiszter fejtegetéseiből — ugymond — annak biztositékát veszszük, hogy a legiőbb hadur elhatározása nem veszélyeztette a hadsereg érdekét. Az ezrednyelvre vonatkozó rendeletet elégtételképpen fogadja. Hangsulyozza, hogy szükséges, hogy az alantas tisztek birják az ezrednyelvet és utal arra, hogy nem elegendő a hadseregben a lengyel tiszt.

Dr. *Derschatta* kielégitőnek mondja a hadügyminiszter expozéjának a vezényleti nyelvre vonatkozó részét, de a hadsereg nyelvére vonatkozó fejtegetései a másnyelvü nemzetiségeket aligha fogják kielégiteni. Nem tudna belenyugodni abba, hogy az altisztté való előléptetésnez a német nyelv ismerete nem szükséges. Konstatálja, hogy a hadügyminiszter nyilatkozatai a magyar engedmények tekintetében nem fedik a magyar kilencs-bizottság programmjában foglalt követeléseket, és sajnálja, hogy a miniszter meg nem jelölte álláspontját a katonai biráskodáshoz támasztott nemzeti követelések kérdésében. Végül hangsulyozza, hogy a felségjogokat illető magyar felfogással szemben az osztrák delegációknak állást kell foglalnia és e.óterjeszti a képviselőház baloldala nevében a már jelzett határozati javaslatot.

Gróf *Kottulinszky* fél attól, hogy a magyar katonai reform a hadsereg kettéválására vezethet. A jelvényekre vonatkozó magyar követelés jogosuliságát elismeri, de másrészt helyesli, ha az osztrák delegáció a hadsereg egysége érdekében kijelenti, hogy a nemzeti követelésekre pontos határt kell vonni. A hadsereg egysége nélkül semmi értéke sem volna a nagy államokkal fenntartott gazdasági közösségnek.

Schönburg herceg aggodalmakat fejez ki a magyar nyelv tüzetesebb tanitására vonatkozólag s a parlamenteknek a hadsereg kérdésébe való beavatkozását veszedelmesnek mondja.

Gróf *Dzieduszicky*: A Magyarországnak tett engedmények nem érintik a hadsereg egységét. A fiatal tiszteket le kellene szoktatni arról, hogy a legénység nemzetiségét csufolják és szidják, mert ezzel a polgárságot is sértik.

Dr. *Kramarz* követeli, hogy a katonai büntetőperrendtartásban a tárgyalás és az itélet nyelve a vádlott anyanyelve legyen. A korona legiőbb haduri jogai nem olyan korlatlanok, mint *Pitreich* mondta, mert nemrég *Koerber* is kijelentette, hogy e jogokat az osztrák kabinet politikai felelőssége alá helyezték.

Pitreich hadügyminiszter kijelenti, hogy az ellenőrzési szemlékre vonatkozólag módot keres arra, hogy a jövőben a jelentkezés nyelve miatt surolódások ne legyenek, de tüntető viselkedést a tartalékosok részéről eltürni nem lehet.

Ezután bezárták az általános vitát és *Derschatta határozati javaslatát egyhangulag elfogadták.*

A részletes vita jelentéktelen dolgok körül forgott.

Bécs, január 13.

Az osztrák delegáció költségvetési albizottságának mai ülésén a német részről benyujtott határozati javaslathoz, mely a felségjogokról szól, a németek táborában a következő kommentárt fűzik:

Ez a határozati javaslat teljesen megfelel a német pártok álláspontjának. Az osztrák parlamentben uralkodó pártviszonyok közepette nehéz volna a német szolgálati és vezénynyelvet csorbitatlanul fenntartani, ha a parlamentnek volna biztositva afölött a döntés joga. A nemzetiségi törekvések átcsapnának a német szolgálati és vezényleti nyelv terére és nemzeti engedmények kicsikarására vezetnének. Ha ellenben a korona joga a szolgálati és vezénynyelv meghatározása, akkor a pártok küzdelmei e kérdést nem érinthetik.

Bécs, január 13.

A megállapodások szerint e hó végén két delegacionális udvari ebéd volt tervbe véve, melyre a delegátusok két csoportban leltek volna hivatalosak. Minthogy azonban ma még nem tudható, hogy mikor ül össze a magyar delegáció, az udvari ebédeket bizonytalan időre elhalasztották.

Bécs, január 13.

Az osztrák költségvetési albizottság tegnapi ülésén *Pitreich* hadügyminiszter egy 1903. november 19-ikén kelt bizalmas rendeletet olvasott föl, amelyben a hadügyi vezetőség a tisztikart az ezrednyelv megtanulására utasitotta. A rendelet hangsulyozza annak a fontosságát, hogy a tisztek a legénységgel a saját nyelvükön érintkezhessenek. A legénység sokkal jobban ragaszkodik tisztjeihez, ha tudja róluk, hogy értenek a nyelvükön. Buzditani is a legjobban a saját nyelvén lehet a legénységet. A kétéves szolgálati idő behozatala után meg még kevesebb alkalma lesz a legénységnek a német szó megtanulására.

A macedóniai események.

Konstantinápoly, január 13. Az ipeki keresztény csendőr gyilkosát, egy mohamedán albánt elfogták. E hó 8-án *Vaicarion* szerb papot a decsainii kolostor közelében, Ipektől északra 13 kilométernyire agyonlőtték. Kisérője, *Ellinos* pap állitása szerint Vaicarion gyilkosa is egy mohamedán albán volt.

Konstantinápoly, január 13. A porta az entente hatalmak nagykövetségeinek adott tegnapi jelentését az összes török nagykövetségeknek megküldte, hogy közöljék ama hatalmakkal, melyeknél igazolva vannak.

Konstantinápoly, január 13. A portának az entente-hatalmak nagykövetségéhez tegnap intézett közlésnek az amnesztiára vonatkozó ötödik pontja a következőképp hangzik:

Magas kegye bizonyitékaképpen a szultán közbocsánatot ad mindazon lakosoknak, kiket a zavargások közben elkövetett büntettekért elitéltek, továbbá azoknak, kiket előzőleg letartóztattak és még el nem itéltek, végül azoknak, kik félelemből vagy zavargó kedvből Bulgáriába menekültek avagy a birodalom más részeiben rejtőznek, kivévén azok, kik dinamittal, vagy más robbanószerekkel követtek el merényleteket a vasuti vonatok ellen, valamint Szaloniki városában és kikötőjében előfordult merénylet korlátolt számu előidézői.

Szófia, január 13. *Sztojanov* Jordán és *Semersic* birót a Dubnica környékén tett kocsin való utazás alkalmával többen megtámadták, kik Sztojanovon akartak bosszut állani és mindkettőjüket megsebezték. Miután az első hirre azt lehetett hinni, hogy macedón felkelőbanda vagy rablóbanda tettéről van szó, azt hitte a kormány, hogy üldözésükre lovasszázadot kell küldeni. A tényállás megállapitása után azonban a század utasitást nyert a visszatérésre.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 13. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott: *buza*: tiszavidéki 8·60—9·— K., marosisi 8·45—8·65 K., bánsági 7·95—8·30 K., fehértemplomi 8·10—8·30 K., mosoni 8.50—8.60 K. *Rozs*: tót felvidéki 6.80—6.95 K., pesmegyei 6·90—7·— K., déli vasuti 6.80—6.95 K. Magyar *tengeri*: 5·45—5·55 K. Magyar *zab*: 5·70—6·30 K., válogatott 6·65 K.

KÜLÖNFÉLÉK

Bilincsben.

Mondd meg nekem, édes: nem érzed úgy mint én?
Nem változott semmi az életed mentén?
Én nem tudom, látod, velem mit tehettél —
Két szemed ragyogó bilincsébe vertél.

Hogy én már ezentúl egyebet se tegyek,
Csak neked szolgáljak, a te rabod legyek;
A pillantásodból lessem ki a szókat
S előre megtegyem a — kivánandókat.

Hogy ami nem úgy van, úgy legyen ha mondod!
Csillagot raboljon ez a te bolondod!
Tüzze fel hajadnak dús szőkeségébe,
Ragyogóbb két csillag kellő közepébe!

— Fényétől az éjfélt megrablom ha mondod!
Leszek a rabszolgád, leszek a bolondod!
Eltitkolt óhajod lopva elesője,
Ki se mondott vágyad hű teljesitője!

Ióta ismerlek, te vagy az én álmom,
Te vagy a gyöngyöm, te vagy a világom!
Te vagy üdvösségem — s tán végzetem szintén! . . .
Mondd meg nekem édes: nem érzed úgy mint én?

Balla Miklós.

+ **Mark Twain a női toalettről.** A világhirü amerikai humorista, Mark Twain nemrég fölolvasást tartott a nőről. Fölolvasásában fölötte érdekesen nyilatkozott a női toalettről, amelynek különösen két póluzát: a középafrikai és a nyugateurópai női toalettet emelte ki. A kannibáloknál a nő otthon és látogatóban egyaránt egy szimpla fekete szövetet visel. Ez Mark Twain szerint a világ legpraktikusabb öltözéke. Ha egy ilyen kannibál nőnél látogatást jelent be az ember, a szobalány sohasem mondja, hogy tessék várni, a nagyságos asszony éppen öltözködik, egy fél óra mulva fogad. A kannibál nő minden látogató számára mindig készenlétben van. A templomba se megy pusztán azért, hogy megbámultassa a toalettjét, vagy megbirálja barátnőinek ruháját. Igy a pletykának, a megszólásnak is kisebb a tere; ime igy járul hozzá az egyszerüruha az erkölcsök nemesitéséhez. Sokkal fontosabb szerepe van a női toalettnek a magasabb kultura közepett. Nem egy civilizált nő bájának a felét a toalett teszi, sőt olyan is van, akinek minden vonzóereje a toalettben rejlik. Egy modern, civilizált nő toalettjéből csaknem minden országnak ez a legkülönbözőbb fajtáju a művészeteknek rész jut. Egy elegáns nő mostanság vásznat Belfasztból, egyéb kelmét Párisból, csipkét Velencéből, gyémántot Braziliából, karkötőt Kaliforniából, kameát Rómából, gyöngyöt Ceylonból hozat. Hogy az ilyen pazar elegánciáju nő hol szerzi be a haját, azt Mark Twain se tudja.

+ **A fülbevaló alkonya.** A divat köspontjában, *Párisban* most erősen rájár a rúd a fülbevalóra. Az elegáns világ kezdi kikütszöbölni ékszerei közül. Rájöttek arra, hogy a fülbevaló a kezdetleges kultura terméke. Esztétikai szempontból nézve a dolgot, nem is teljesen alaptalan ez a boykott. Az emberi arc a maga harmónikus mozgékonyságával, élénk kifejezőképességével nem szorul rá semmiféle külső diszitésre, amely csak zavarja az arcvonások természetes és összhangzó hatását. Mint ahogy tényleg az emberi test részei közül egyedül a fej az, amelyet ruha el nem takar s amely egész nyiltan, leplezetlenül áll a szemlélő előtt. A gyürü vagy a karkötő merev, élettelen szépségü testrészek ékitésére szolgál, azért nem lehet ellenük semmi kifogás, mig a fülbevaló az életeleven szépségek közepett fölösleges, sőt zavaró hatásu. Igy hát alkonyodik a fülbevalónak. De azért még nagy idő pereg le, mig teljesen kienyészik a divatból.

+ **Az iszákosság ellen.** Már réges-régtől fogva sokan foglalkoznak azzal a problemával, hogyan lehetne az iszákosság terjedésének gátat vetni. Európa nemzetei közül különösen Anglia panaszkodhatik leginkább e káros szenvedély terjedésén, holott az angol törvény nagyon kezére játszik a rendőrségnek, amennyiben módot nyujt arra, hogy a részeg embert a rendőrség kellemetlen és megszégyenitő fenyitésben részesithesse. Annyi bizonyos, hogy az iszákosság évente rendkivül sok áldozatot követel és sokak romlásának kutforrása. Ama számtalan módszer közül, melyek segélyével egyesek e veszedelmes betegséget orvosolni vélik, érdekes dr. *Reids* angol orvosnak a teoriája. Az elmés doktor szerint a társadalom csakis abban az esetben szabadul meg az iszákos emberektől, ha eltüri azt, hogy minden iszákos ember igya magát halálra, — vagyis igyon annyit és addig, amig belepusztul. Kimutatja továbbá, hogy a földkerekség legmértékletesebb népei éppen azok, amelyek már réges-régen ismerik a szeszes italt, ilyenek: a görög, olasz, német, spanyol, portugál nemzetek és Dél-Franciaország lakosai. Különösen a félvad népeknél tapasztalható az alkohol rémes hatása, amennyiben ezeket a népeket az ital a szó szoros értelmében vadállatokhoz hasonlóvá teszi. Dr. Reids végső konkluziója az, hogy sem törvény, sem koriátozás nem segit a bajon, hanem, ha még annyi emberáldozatot is követel, szabad utat kell engedni az alkohol pusztitó hatásának a jövő nemzedékek érdekében. Az alkohollal áll vonatkozásban a pekingi hivatalos lap egy igen érdekes dorgatoriuma. A császár az alábbi ediktumban figyelmezteti családjának egy tagját, *Tsai-Chen* miniszterit, hogy jó lesz kevesebbet hódolni Bacchusnak, no meg Amornak. Az ediktum következőképpen hangzik:

Tudomásomra jutott, hogy rokonunk *Tsai-Chen* kereskedelmi miniszter, november hó 3. és 4-én *Yü-Yüan* vendéglőben és más helységekben nagy lakomákat rendezett és ezekre meghivta *Hsich-Shanshon*-t és még tizenkét más énekes leányt, akikkel a kora reggeli órákig a legerkölcstelenebb bizalmassággal mulatott, a nélkül, hogy az emberek mendemondájára ügyet vetett volna. Tsai-Chent már rég időktől fogva nagyon mulatós természetünek ismerjük és tudjuk azt is, hogy Peking összes mulatóhelyein is jól ismerik az itju Chen urat. Ez az ujabb orgiák a fűszerezve a fentemlitett hölgyek által az egész város szóbeszéd tárgyát képezi és mindenütt kinos feltünést kelt. A birodalom politikailag szorult helyzetben van, az udvar is a leggondterhesebb életet él és minden perben igényli miniszterünek tanácsát. Mit tesz ilyenkor Tsai Chen ur, ugy tesz, mintha mindehhez semmi köze sem volna, folyton-folyvást lumpol és ugy látszik, nem bir tudomással arról hogy hazafiui kötelességek, is vannak. Ezennel elrendelem, hogy felelősségre vonassék és ezen figyelmeztetésem vele közö tessék. Elrendelem továbbá, hogy mindazok, akik őt rosszra csábitják, vagy kicsapongásainak részesei, a legszigorubban megbüntettessenek.

REGÉNY

MADELEINE

Irta: KIELLAND L. SÁNDOR

(14)

Mint gyerek sok könnyet okozott az anyjának, ha egy-egy verekedésből eléktelenitve, összetépett ruhában jött haza. A gyerekben ugyanis „tulságosan sok volt a puskapor", ahogy a rektor mondta, s ha tüzbejött, akkor a legnagyobb és legerősebb fiukkal is összekapott az iskolában. Hanem évek multával persze javult a helyzet, s amikor a külföldről hazajött, hogy az üzletet átvegye, akkor — és nemcsak Worsené volt az, aki így vélekedett — ő volt a legszebb és legjobb modoru fiatalember a városban.

Worse Jakab apjának régi irodáit foglalta el a főépületben, amely a piacra és a gőzhajóhidra nézett. Részint ügynöki, részint tőzsde-üzleteket folytatott. Különösen a gabonakereskedésben kezdett szerencsésen versenyezni, amely eddig kizárólag a Garman és Worse-cég kezében volt. A régi cég olyan felsőbbséggel nyult el mindenfelé, hogy amerre csak forduit Worse Jakab, mindenütt beleütközött.

Morten azzal az inditványnyal állott elő, hogy a cég vegye föl egyszer s mindenkorra a küzdelmet, hogy ezt a kis konkurrenst megsemmisitse, még mielőtt ideje lenne arra, hogy veszedelmessé váljon. De Garman konzul erről mit sem akart hallani. Érthetetlen szeretettel viseltetett Worse Jakab iránt; üzleti téren félreállott az utjából és végül odáig vitte a dolgot, hogy „a konkurrens" állandó vasárnapi vendég lett Sandsgaardban.

Eleinte nem akarta Worse Jakab magárahagyni az anyját vasárnaponkint, de Worsené asszony igy szólt hozzá:

— Csak menj, te hosszu legény! Vagy azt hiszed talán, hogy Samuelsennek és nekem oly nagy élvezet az, ha te itt ülsz mellettünk és kinevetsz bennünket, amikor rambus-t játszunk? Aztán különben is — s ezzel szeliden oldalba lökte a fiát — jól tudod, hogy odakünn vár rád valaki.

— Ó, anyám! Hagyj fel már egyszer a célzásaiddal. Hisz magad is beláthatod, hogy ebből sohasem lehet semmi.

— Ide figyelj, Jakab — mondotta Worsené asszony, csipőjére téve a kezét — akármilyen okos vagy is máskülönben, ott, ahol asszonynépről van szó, mégis csak nagy tökfilkó vagy te. Hiszen magad is tudod, hogy végül minden rendbe jön. Egy kicsit különös az a leány, az a Ráchel kisasszony, ugy mondják; azért olyan tulságosan még sincs kiforgatva talán! Csak láss neki, a végén majd minden rendbe jön szépen.

Ez volt mindig a refrén az effféle megbeszéléseknél s Worse Jakab belátta, hogy hiábavaló volna ellenkezni az anyjával. Épp igy eredménytelenek maradtak mindazok a fáradozásai, amelyekkel arra akarta rábirni édesanyját, hogy hagyjon fel a szatócsboltal, vagy legalább is bizza rá a vezetését valaki másra.

— Elsorvadnék — szokta mondani az özvegy — Samuelson pedig két hét alatt elszáradna, ha nem volna itt nekünk ez a kis bolt.

— De hiszen most már semmi szükséged nincs arra, hogy dolgozzál — vetette közbe Jakab. — Eleget küzködtél, hogy öreg napjaidra kipihenhessed magadat. És azonkivül is a lábaid gyöngék... a derekad...

— A derekam! — mondta Worse asszony és a csipőjére csapott. — Az ilyen derék csak jó még egy boltosnénak.

— Hát akkor végy legalább magadnak kocsit és lovat, hiszen van rá módod.

— Jártam én már olyan fogatban, amin volt mit látni — felelte anyja — s reménylem, hogy egyszer járok is még megint ilyen kocsiban. De addig nem, amig minden rendben nincsen.

Az ilyen dolgokban nem lehetett vele semmire sem menni. Azért hát csak megmaradtak ők ketten Samuelsennel a kedves hátsó épületben, Jakab pedig a főépületben rendezkedett be. Mikor Worsené a fia szobáiban volt, akkor a finom dámát játszotta — a maga legnagyobb gyönyörüségére. De mihelyt visszakerült az ő hátulsó szobácskájába, harsogó kacagásba tört ki és az oldalára csapkodott; igazán szörnyen egyszerü lett.

Egy vasárnap délután Delphin Worse Jakab irodájába lépett be néhány könyvvel, amelyeket kölcsön vett.

— Tudja-e, hogy lovat vettem magamnak? kérdezte nagy vigan.

— Nem felelte Worse — micsoda uj ötlet ez megint?

— Hát tudja kérem, a fejembe vettem, hogy az milyen nagyszerü hatást tenne Madeleine kisasszonyra, ha lovon látna. Ha az én lobogó sörényü büszke lovamon járnék ide á la Prim generális, látja igy! — végig galoppozott a szobán és megállott Worse előtt! — S ha ezzel még sötét pillantással magam elé néznék — nye-e, hogy ez valami pompásan festene?

Worse Jakabnak nevetnie kellett, ámbár semmiképpen sem volt inyére, hogy Delphin ilyen könnyüvérü módon udvarolt Madeleine kisasszonynak.

— Csak nem szándékozik holnap kilovagolni Sansgaardba?

— Nem, sajnos nem! Nem tehetem. Lovagló ruhában csak nem jelenhetek meg, szalonruhában pedig nevetséges lovagolni. Hanem ma este szándékozom kilovagolni — ugy hat és hét óra között. Akkor — a lenyugvó nap sugaraitól bearanyozva — büszkén vágtatok majd oda, s futólagos köszönéssel átugratok a kerti falon. Ó, annak ellenállhatatlan lesz a hatása!

— Csak attól tartok, vagy helyesebben szólva reménylem, hogy Madeleine kisasszony nem érti meg azt a keresett módot, amelylyel ön neki udvarol — mondotta Worse félig komolyan.

— Ah, tisztelt uram! Ön nem ismeri az asszonyi sziveket. De hogyan is ismerhetné? Ön, aki az eszményképét az egyenjogositott nőben keresi, egy nagy, csontos asszonyszemélyben, akinek bajusza van, s könyvet tart a hóna alatt „A nők szolgaságá"-ról.

— Ugyan hagyja már abba, az ördögbe is! — kiáltott rá Worse. — Ön, ugylátszik, a legkellemetlenebb kedvében van most. Menjen inkább fel Fanny asszonyhoz, ő ma bizonyosan elbüvölnek fogja találni önt.

— Jó ötlet, s egyébként magam is gondoltam már erre — felelte Delphin és vette a kalapját.

— Nem akar kocsin jönni velem? — szólt utána Worse.

— Nem, köszönöm! Jobb szeretem Fanny asszony egyfogatuját, ha már egyébért is nem, hát azért, hogy a férje urát a bakon lássam.

Azzal ment a maga utjára.

Worse Jakab utána nézett. Delphin kezdettől fogva olyan ismeretség volt a számára, amelyet bizonyos tekintetben megbecsült. Nem sok fiatalember akadt a városban, akivel összeadta magát. A titkár élénk ember volt, azonkivül minden irányu olvasottságról tett tanuságot, gyakran érdekes is tudott lenni. De lassankint előtérbe lépett Delphin jellemében a könnyüvérüség és a gerinctelenség, s Worsenak a terhére kezdett lenni kissé a barátja.

Ezenközben Fanny asszony otthon ült és unatkozott. A kis Frigyes Keresztélyt elküldte a leánynyal. Az utca elviselhetetlen volt, tele porral, forróséggal és köznséges néppel, amely szombati bevásárlásait végezte; ezért nem talált élvezetet abban, hogy kinézzen az ablakon ott ült egészen hátradülve az ő legpuhább székében és nézegette magát a tükörben: vigye el magával holnap Madeleinet a városba — már jó néhány napja annak, hogy látogatóban volt nála — s kockáztassa-e továbbra is az elefánt szerepének a viselését, vagy pedig fogjon hozzá a maga rovására?... És ugyan miért nem?... De hiszen sohasem jött látogatóba akkor, amikor Madeleine nem volt a városban... Ah! a sok ásitástól még az állkapcsa is kiszakadhat az embernek!

Mikor aztán Delphin egyszerre csak a szobába lépett, akkor Fanny asszony összerezzent, de azért továbbra is fekve maradt a székében s odanyujtotta neki a balkezét, amely közelebb volt hozzá.

— Isten hozta, Delphin ur! Épp önre gondoltam magányosságomban.

— Ez szép volt öntől, nagyságos asszonyom! — felelte Delphin és leült vele szemben.

— Hja, mindenféle ostobaság eszébe jut az embernek, amikor ugy magára marad.

— De hát talán nem voltam én a legnagyobb ostobaság, amire ön gondolhatott! — felelte Delphin vidáman.

— Hanem annyi bizonyos, hogy az utóbbi időben nagyon sokat van egészen egymagában, ugy-e?

— Ah, igen, És hátha meg vannak rá az okaim?

— Akkor bátor volnék megkérdezni, hogy mik azok?

— Legjobb is volna talán, ha elmondanám önnek ezeket az okokat — felelte Fanny asszony — s figyelmesen nézte a cipője orrát, amelyet előre nyujtott, miközben hátradőlt. Apró, hegyes párisi kivágott cipője volt, amelynek pántjai közül, sima sötétkék selyembarisnya kandikált ki.

— Biztositom önt nagyságos asszony, hogy én épp oly hálás, mint hallgatag lennék.

— Hiszen Madeleine még olyan fiatal — mondotta Fanny asszony, mintha saját gondolatmenetét folytatta volna — hiszen nekem bizonyos tekintetben kötelességem is, hogy vigyázzak egy kicsit reá, és...

— Hát olyan nagy szükség volna erre? — kérdezte Delphin.

— Ah igen! Ha egy fiatal leány, aki olyan naiv, mint Madeleine, urakkal kerül össze, akik olyan... hogy is mondjam csak... olyan ügyesek, mint ön, Delphin ur, olyan...

Az arcába nézett, miközben a mondat közepén megállott.

— Ön tulságosan megtisztel engem! — felelte Delphin nevetve, — hát hogyan is jutna eszembe, hogy valamit kiaknázzak...

— Eh! — szakitotta félbe Delphint Fanny asszony, — ezeket a beszédeket ismerjük már. Olyan ön, mint a többiek. Nem sokat töpreng ön azon, hogy akár csak a legcsekélyebb előnyt is felhasználja-e, vagy sem, ugy-e?... csak legyen őszinte!

— Hát igen — felelte Delphin és felállott — hát ha már annyira sarokba szorit, be kell vallanom, hogyha földi epretlátok, amelyre senki sem vigyáz, bizony le szoktam szakitani.

— Nos hát, a férfiaknak ez a vágyakozása az, amit én oly veszedelmesnek, mint különösnek tartok.

— De nagyságos asszony, mikor az a földieper olyan kivánatos!

— Igen, hogyha érett — felelte Fanny asszony.

Az utolsó szavak olyan lágyan hangzottak el, akárcsak csupa bársonyból lettek volna. Delphin György néhány lépésnyit ment éppen a szobában. Gyorsan megfordult s még felfoghatta annak a tekintetnek utolsó sugarát, amelyet Fanny asszony küldött feléje, miközben hozzábeszélt.

Nem igen történt meg, hogy Delphin elveszitette volna ilyen beszélgetések közben a fejét; de az a felfedezés, amit most tett, vagy annak vélt, a bizonytalanság, a hiu öröm, mindez annyira megzavarta, hogy hebegett, elpirult és rámeredt Fanny asszonyra.

Ahogy ott feküdt az asszony az alacsony székben, üde idomai hullámos vonalakban érvényesültek, kis apró fejecskéjétől le egészen a cipője csücskéig. S szépsége olyan tökéletesnek, olyan biztosnak, olyan gondtalannak mutatkozott minden részében és minden hajlásában, hogy elbüvölnek kellett lennie.

Látta, hogy mostanra már elég, felállott tehát a nélkül, hogy a zavarodottságára ügyelt volna.

— Tudja mit! — mondotta hirtelen és hangosan kacagott — mégis csak nevetséges, hogy én önnek prédikációt tartok. Mindenki törődjék önmagával és alkalmazkodjék a maga viszonyaihoz. De most mennem kell, uj ruhát kell felpróbálnom... Reménylem, megbocsát. Jó estét Delphin ur! Egészségére kivánom a földiepret!

A fiatal ember ott állott egészen zavarodottan; de még mielőtt ideje lett volna, hogy a kalapjához nyuljon, az asszony bedugta a fejét az ajtón, mosolyogva, sugárzóan és igy szólt:

— Reménylem, holnap kikocsizik velem?

S a nélkül, hogy a feleletet bevárta volna, eltünt megint könnyed bólintással. Még félkábultan ment el Delphin az ő sétalovaglására, de abból a kertfalon át való utólagos köszönésből semmi sem lett, mert sem az ablakoknál, sem a lépcsőn senkit se látott. Különben is sokkal inkább elfoglalta még a nap eseménye, semhogy valami sokat gondolhatott volna erre.

Amikor Fanny asszony az első időkben olyan határozottan visszautasitotta közeledését, teljes lemondással adta meg magát a sorsának. Delphin György nem volt az az ember, aki az idejét és jókedvét reménytelen imádatba vesztegette volna. Hiszen a sorsjátékban a főnyeremény mellett még más, egészen jelentékeny nyeremények is vannak.

Most pedig... ma pedig hirtelen magára a főnyereményre: a megbámult, vakitóan szép asszonyra nyilt kilátása. Keble dagadt a büszkeségtől. És ha Worse Jakab látta volna azt a pillantást, amelylyel Delphin a sétálókra nézett le, kétségtelenül Prim generálisra gondolt volna.

Másnap Fanny asszony és Madeleine csaknem egész este karöltve volt együtt Sandsgaardban. Delphin nem talált alkalmat arra, hogy bármelyikükkel is négyszemközt beszélhessen. Csak egyetlen egyszer találta egyedül a kerti házban a zongora mellett Fanny asszonyt; de az asszony felállott rögtön és kiment.

Amikor este visszakocsiztak együtt a városba, alig beszéltek valamit. Fanny egész idő alatt kinézett az ablakon, amely a fasor fái között átcsillámlott; szélesöndes őszi est volt. Delphin különösen feszült hangulatban volt; valahányszor megmozdult, könnyedén suhogott Fanny asszony dus selyemruhája, amely csaknem az egész kocsit betöltötte. Csöndesen és némán ültek mind a ketten egészen addig, amig a városba mentek.

Másnap Madeleine ujra bement a városba vendégeskedni. S Fanny megkétszerezte szeretetreméltóságát iránta. Delphin pedig sokkal gyakrabban jött, mint azelőtt. Az utcán azonban nem találkozott többé vele Madeleine, ezt beszélte Fanny asszonynak.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— **Kéziratokat nem adunk vissza.** —

Szerencsétlen. Dehogy is szerencsétlen! Ilyen tisztult életfilozófiával ön a legszerencsésebb emberek egyike. Ha még eddig nem az, hát bizonynyal az lesz. Csak ezt még most ön nem sejti. Meg is érdemli, hogy szerencsés legyen és boldog, mert reális gondolkozásu, becsületes ember. — Szeret egy leányt, aki müvelt, tanult, okos, kedves, szorgalmas, munkás zárkózott, szerény, komoly: de szegény és már nem éppen fiatal pláne két évvel idősebb önnél. Szeretné feleségül venni, de nem meri megkérni a kezét, mert ön csak kereskedő (talán még az sem: csak kereskedősegéd) s igy az önök helyi társadalmának felfogása szerint, ő egy fokkal magasabban áll, mint ön, de meg az életkor-különbség miatt is fél ön a visszautasitástól. — Hát legeslegelőször is becsülje meg a maga tisztes állását annyira, hogy az nem áll alatta semmi más tisztességes polgári foglalkozásnak. Szeretnénk önben több önérzetet, több magabecsülést a saját munkájuk iránt. Elvégre minden kereskedősegédnek az elárusitó asztalán ott fekszik az az egy mesebeli tégladarab, amit négyemeletes nagykereskedői áruházzá lehet felujni, csak szeme legyen az illetőnek meglátni és megtalálni, ami a tégladarabot négyemeletes palotává duzzasztja Vidéken, különösképpen valami kisebb helyen, ahol amugyis kevés a kaputos ember miért gyötrik önök magukat azzal a balhiedelemmel, hogy nem illenek bele az ottani társaséletbe és hogy kisebb fokon állanak „rangban“ (oh ez a — rang!) mint mások? Ha valamivel tartózkodóbbak, az helyes, mert elvégre önök nem is igen érnek rá a közszereplésre annyira mint mások. De mikor alkalom adódik, mutassák meg mindig, hogy az értelmi intelligencia társadalmához tartoznak. Az önök müveltségére tudására, szorgalmára s becsületes munká ára nagyon nagy a szükség. Tehát több önérzetet! Ennyit általánosságban. És ha ezekből az általánosságokból valami uj élettiloz fiai elveket tud átsürni a lelkében levőkhöz; akkor azt is tudni fogja, hogy a saját helyzetében, férfi létére mit kell tennie. Ha szereti azt a kisasszonyt — amint hogy saját bevallása szerint nagyon mély és komoly érzéssel szereti — hát nem kerülni hanem keresni fogja az alkalmat, hogy vele személyesen találkozzék és megvallja nekt őszintén amit érez. Ez nem lehet sértő ő reá. Sőt megtisztelő. Az a mükedvelői előadás pedig éppen egyik legkedvezőbb alkalom a lassanlassan való megősmerkedésre. A világért el ne rontsa! Az életkorban való csekély különbség pedig ne aggaszsza. Bár a természet rendje csakugyan az, hogy a férfi legyen idősebb, de a házasságkötésnél ebben is lehet kivétel, ha a házassági frigy legtöbb köteléke a kölcsönös vonzalom. Mert erre már csakugyan szükség van! Tehát arra törekedjék, hogy maga iránt felébreszsze az ő lelki vonzalmát. Ez pedig csak a személyes ismeretség révén lehetséges. A többi magától megy, ha megy. Ha nem megy, hát végtére nyugodjék bele abba is. Tudunk mi házasságot, ahol a feleség nem két-, hanem hétévvel idősebb a férfinál és mégis a legboldogabb, aztán ismerhet ön is fiatalembert aki az első visszautasitásnál nem esett mindjárt kétségbe, hanem kiheverte a szivbaját és keresett más életpárt a fészekrakáshoz és — talált is. Hanem egyet nagyon komolyan ajánlunk a figyelmébe. A megélhetés anyagi oldalával muhatatlanul tisztában kell önnek lennie. Mert e nélkül csakugyan „szerencsétlen“ lesz ön, sőt azzá teszi azt a máskat is. Ön kereskedő, tehát tudja a kétszerkettőt. Nézzen körül és számitsa ki, hogy egy egyszerü polgári családnak életfönntartásához mennyi jövedelem kell, hogy a későbbi időkre még félre is tehessenek belőle. Ezzel tisztában lévén, bátran — előre! Bő és kimeritő üzenetet kért: ime megadtuk.

Idegen nyelv. Tulzás! Hogy magyar ember kizárólag csak magyarul beszéljen Magyarországon, igy van rendjén de hogy ne is tudjon, ne is tanuljon más nyelvet egyáltalában, ezt követelni balgaság. Bárcsak a világ minden nyelvét értenők! Ahány nyelv: annyi ember. Hogy az idegen nyelv tudasa megrontja éppen a saját anyanyelvérzékünket: ebben lehet valami és ez ellen kell is tenni valamit. Olvasni kell sürün azokat az irókat, akik páncélozni tudják magukat az idegen nyelv ártó mérge és nyilai ellen. Akik oly öntudatos magyar irómüvészek, hogy ki tudják piszkálni a tollaik alá kerülő idegen jövevényeket és csak azt vetik papirra, aminek a csöngését és muzsikáját az ő fülük és lelkük finomult érzéke tisztán magyarnak vallja. Aztán tessék minél többször szóba állani a — néppel. Ennek az ajkáról buzog a magyar nyelv őseredeti forrása. Hát csak tanitsa meg a fiát irásban, beszédben a lehető legtisztább magyarságra. Érezni ugyis igy érez már. De azért nem kell kilökni az ajtón minden idegen nyelvet. Ugy kell ezeket fogadni. mint a vendéget, akivel nem vagyunk együtt az egész életen, de azért nem zárkózhatunk el előle, mert hiszen az érdekeink teszik kivánatossá, hogy őket bebocsássuk. Lássa, a franciákról szokás-mondás beszélni, hogy nem tudnak és nem is akarnak más nyelven diskurálni, csak franciául. Hát ez nem áll. Sedan óta már ők is tanulják és sokan beszélik is közülük az — *ellenségük* nyelvét. Pedig már azok csak vannak olyan sovinisták, mint mi vagyunk. Ha tehát módja van benne: csak tanittassa ön a fiát annyi idegen nyelvre, amennyit csak tulságos megterhelés nélkül meg tud tanulni. Angolra, franciára, németre. De lehető eg sohase a szőrnyeteg grammatikákból hanem az ugynevezett direkt módszer szerint. Különben ez már a professzorok és a methodus dolga. Abban azonban teljesen igaza van önnek. hogy nem illik ha budapesti hölgyek a csemetéikkel jégen villamoskocsikon, általában nyilvános helyen feltűnően, szinte kihivó fitogtatással ropogtatják a francia, német vagy angol nyelv keverékszavait. Magyarországon nyilvános helyeken magyar családok tagjainak csakis magyarul szabad beszélniök! Az idegen nyelvet csak akkor használjuk, amikor arra valóban szükség van.

V. A. *Esztergom.* Minden más közléssel szemben a hivatalos lapé a hitel es E szerint az erdőőri szakiskolába való fölvétele iránta folyamodást julius végéig kell beadni a földmivelésügyi miniszterhez A két évig tartó tanfolyamra való felvételt kérő olyamodáshoz mellékelni kell: a) a keresztlevelet (tizenkétévesnél fiatalabbat és harmincötevesnél idősebbet nem vesznek föl); b) megyei vagy járási orvosi bizonyitványt; c) elemi iskolai és erkölcsi bizonyitványt; d) ha a folyamodó katona volt: katonakönyvét; e) ha szegény és ingyen akarja magát fölvétetni: szegénységi bizonyitványt. A folyamodást sajátkezüleg kell irni. Szegénységi bizonyitványnyal ingyen tanitja az állam és teljes ellátást is ád a folyamodónak. A vagyonos ugy az első, mint a második évben három-háromszáz koronát fizet a tanitásért és ellátasért. — **S. A** *Budapest.* Az utolsó előtti ütést a tök ászszal kell hazavinni: ez a jelentése. — **H. B** *Eperjes.* 1. A vannak nem rontja el a kvartot 2. A felelősseg a beküldőt terheli abban a rovatban. 3 Amennyiben ragaszkodik ehhez az érthetetlen formasághoz, lemondhat az etikett kötelező formáiról. — **F. K.** *Dombovár.* K E cime: VIII Sándor-utca 28. sz. — **G. J.** *Losoncz.* Sajnáljuk de cégeket nem ajánlhatunk. — **Miskolczi olvasó.** Az e havi sorozáson kell megjelennie. — **H. J.** 1. Nem igaz. 2. Bármely könyvkereskedésben megrendelheti. 3. A sorsjegyekről az illető rovatunkban. — **Tornaalja.** Válaltok bonitásáról csak valamely tudakozóintezet adhat információt. Sajnáljuk mi ilyen természetü ügyekben nem járhatunk el. — **P. L.** *Mérnök.* Igaza van. Poe Edgar *Holló*ját *Lévay* József kitünő költőnk is leforditotta s ezt a forditást a Kisfaludy-Társaságban maga *Szász* Károly olvasta fel. A Pásztor Árpád uj forditásához irott glosszából csak tévedésből maradt ki Lévay kitünő forditásának megemlitése. — **K. J.** *Szolnok.* Sajnaljuk, de cégek ajánlásának felelősségét nem vehetjük magunkra. Kisérje figyelemmel hirdetési rovatunkat s talál alkalmasat. — **Kiváncsi.** 1. A megbizott nem tartozik beleegyezni a megbizás visszavonasába. 2. Kihallgatható mint tanu, de a vallomasa értékelése során a biró figyelembe veszi az ellenséges viszonyt. 3. A feleség a saját vagyonával van érte obligóban. — **S. J.** *Felső-Dobra.* Lakcime: I., Főherceg Albrecht ut 4—6. — **R. K.** *Vizakna.* Cégeket, sajnáljuk, nem ajánlhatunk. Kisérje figyelemmel hirdetéseinket, ott talál erre vonatkozó utbaigazitást. — **W. L.** Bármely látszerésznél kapható olyan tok, amely védelmet nyujt ez ellen. — **B.** *Köbölkut* 1. A vállalat formája valóban ez, csak a méretei szélesebbek. 2 A munka értékétől függ. — **Forditó.** Az *Utazás a föld körül nyolcvan nap alatt* cimü látványosságot a Népszinház adta elő. A másik nem került szinre. — **Etikett.** Nincs benne valami főbenjáró vétség, de rossznéven vehetik. — **Tanuló.** A *Hübner* szót igy magyarazzák: Báró Hübner 1859-ben Parisban osztrák nagykövet volt s ügyetlen politikája idézte e ő azt az 1859 iki, az osztrákokra nézve gyászos háborut melyet III. Napoleon közvetlen a hadizenet előtt azzal jelentett be hogy egy udvari bálon baró Hübnernek tüntetőleg hátat forditott. Ezóta a szerencsetlen diplomata a peches emberek tipikus képviselője. — **Ifju A** *Debreczen.* Semmi egyéb nem kell hozzá, csak tehetség A mértékét bizony a társulat igazgatója határozza meg. — **W. H** *Turkeve.* Rendesen közreadjuk. — **M. L. 20.** A sorozóbizottsághoz benyujtandó kérvényéhez mellékelnie kell látogatási bizonyitványát, amelyivel igazolja hogy még tanulmányait folytatja. — **Pozsonyi előfizető.** A Ludoviceum igazgatósága megküldi a feltetelre vonatkozó tudnivalókat — **Z. E.** A központi és a külső kezelő erdőtiszti személyzetnek ez idő szerint ez a fizetése: főerdőtanacsos és erdőigazgató: 5000, 6000 korona és lakás; erdőtanácsos és főerdőmester 4000. 4400, 4800 korona és 1200 korona lakáspénz; erdőmester 2800, 3200, 3600 korona és 1000 korona lakáspénz; főerdész 2200 2400, 2600 korona és 400. 480. 800 korona lakáspénz: erdész 1600, 1800, 2000 korona és 350, 400, 490, 700 korona lakáspénz; erdészjelölt 1000 1200, 1400 korona fizetés és 800. 360, 420 korona lakáspénz. — **P. O.** *Bozovics.* Szó se lehet róla, hogy a községi jegyzők amugyis is terhes ügykörét ezzel szaporitanák. A törvényjavaslat szövege még nem ismeretes. — **B. J.** *Gyulafehérvár.* Háztartás: Kerepesi ut 54. — **X. J. 1234** Ha a felvételi vizsgát sikerrel leteszi, beléphet a harmadik osztalyba. A felvételi vizsgán a különbözeti tárgyakból kell vizsgáznia. — **Kiváncsi.** Tanácsos orvossal megvizsgáltatni, mert látatlanban lehetetlen ajánlani gyógyszert.

KÖZGAZDASÁG

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Crediteren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Braun* Dezső vaskereskedő *Pécs*, *Szigetvári* László kereskedő *Fehértemplom.*

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Januar 13-án. Fölhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü ——kilogrammon felül ———— darab, II. rendü 280—350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab. malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 772 darab, — darab süldő. Előző napi maradvány 561 darab, 5 darab süldő, összesen 1333 darab, 5 darab süldő. Eladatott 552 darab sertés, — darab süldő. Maradvány 781 darab. 5 darab süldő. A vásár irányzata lanyha. Az árak hanyatlók. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés. Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 96—100 fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 92—96 fillérig, selejtezett 88—92 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 94—100 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 93—100 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 87—96 fillérig, süldő 80—— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü ——— kilogrammig — fillérig, süldő 80—— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősulyban.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, január 13.

Nyugodt bangulat mellett 16.000 métermázsa buza került a forgalomba, változatlanul tartott árakon.

Más gabonanemüekben mérsékelt volt a forgalom és az árak nem változtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 80·5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79·7 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80·5 k. 8 K. 30 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 27½ f., 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 27½ f., 200 mm. 79·5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 32½ f. 100 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 77·5 k. 8 K. 17½ f.

Fehérmegyei: 300 mm. 77 k. 8 K. 07½ f.

Pestmegyevidéki: 700 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 600 mm. 80 k. 8 K. 32½ f., 500 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 32½ f., 500 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 22½ f., 100 mm. 78 k. 8 K. 17½ f. 400 mm. 77·8 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 77·5 k. 8 K. 17½ f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 85 f. (sárga.)

Ó-Becsei: 400 mm. 77·3 k. 8 K. 10 f.

Bácskai: 100 mm. 76·8 k. 8 K. 15 f., 400 mm. 76 k. 8 K. 15 f.

Zentai: 270 mm. 75 k. 8 K. 05 f., 2800 mm. 76 k. 8 K. 05 f., (január havi száll.)

Török-Becsei: 2000 mm. 77·6 k. 7 K. 95 f., (jan. havi szall.)

Dunai: 1000 mm. 75 k. 7 K. 70 f.

Szerbiai: 2000 mm. 76 k. 7 K. 60 f.

Mina három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 45 f., 200 mm. 6 K. 42½ f., 100 mm. 6 K. 42½ f., 100 mm. 6 K. 37½ f., paritásra.

Zab: 100 mm. 5 K. 70 f., 100 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 60 f.

Tengeri: 300 mm. 5 K. 07½ f., (ab Kőbánya), 400 mm. 4 K. 87 f., paritásra.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint.

Buza		Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára	
			K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	76	7.80	7.95	79	8.15	8.25
.	.	77	7.85	8.05	80	8.20	8.35
.	.	78	8.—	8.20	81	8.25	8.40
Fehérmegyei	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	76	7.80	7.90	79	8.10	8.2[illegible]
.	.	77	7.80	8.—	80	8.15	8.26
.	.	78	7.95	8.10	81	0.—	0.—
Pestvidéki	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	76	7.70	7.85	79	8.—	8.10
.	.	77	7.75	7.95	80	8.05	8.20
.	.	78	7.90	8.05	81	8.10	8.25
Bánsági	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	76	7.70	7.85	79	8.05	8.10
.	.	77	7.75	7.95	80	8.05	8.15
.	.	78	7.90	8.—	81	—.—	—.—
Bácskai	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
.	.	76	7.80	7.95	79	—.—	—.—
.	.	77	7.85	8.05	80	—.—	—.—
.	.	78	7.95	8.10	81	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	—	6.40	6.50
„	„ középminőségű	—	6.25	6.40
Árpa	„ takarmányáru, elsőrendű	—	5.55	5.75
„	„ másodrendű	—	5.45	5.55
Kölles	„	—	5.10	5.35
Zab	„ elsőrendű	—	5.60	5.70
„	„ középminőségű	—	5.45	5.55
Tengeri	„ belföldi uj	—	4.80	5.—
„	„ fehér	—	—.—	—.—
„	uj román vagy bolgár	—	—.—	—.—
„	„ cinquantin	—	—.—	—.—
Repce	„ káposzta	—	—.—	—.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1904. . 7.90—7.91
Októberi buza 1904. . 7.69—7.68
Áprilisi rozs 1904. . 0.—
Áprilisi zab 1904. . 0.—
Májusi tengeri 1904. . 5.27—5.26
Juliusi tengeri 1904. . 0.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1904. . . . . . 7.90— 7.91
Októberi buza 1904. . . . . . 7.69— 7.70
Áprilisi rozs 1904. . . . . . 6.65— 6.66
Májusi tengeri 1904. . . . . . 5.25— 5.26
Áprilisi zab 1904. . . . . . 5.51— 5.52
Repce augusztusra 1904. . . . 11.70—11.80

Délután fél 5 órakor zárul:

Áprilisi buza 1904. . . . . . 7.88— 7.89
Októberi buza 1904. . . . . . 7.68— 7.69
Áprilisi rozs 1904. . . . . . 6.64— 6.65
Áprilisi zab 1904. . . . . . 5.50— 5.51
Májusi tengeri 1904. . . . . . 5.25— 5.26

A budapesti értéktőzsde.

A keletázsiai kérdés bizonytalansága következtében a hangulat csendes maradt és a vezető értékek csekély mértékben estek. Délben változatlan berlini jegyzésekre alig volt üzlet. Valuta és ércáru változatlan.

A helyi értékek piacán barátságos volt az irányzat. Hazai takarékpénztár 20.000 koronás árfolyammal, a tegnapi jegyzésnél 1000 koronával magasabban zárult.

Előtőzsde: Osztrák Hitelrészvény 679.——678.—. Magyar Hitelrészvény 771.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 674.50.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Osztrák Hitelrészvény 679.——678.25—678.50. Magyar Hitelbank részvény 772.——771.——771.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 675.25—674.50. Rimamurányi vasmü részvény 489.——488.—. Jelzálogbank részvény 517.——516.50. Közuti Vaspálya részvény 593.—. Városi villamos vasut részvény 339.—. Magyar koronajáradék 99.30—99.15—99.05 korona.

A helyi értékek piaca tartott. Köttetett: Pesti Magyar Kereskedelmi bank 28 0.——2823.——2820.—. Magyar országos központi takarékpénztár 1625.—. Lujza-gőzmalom részvénytársaság 245.—. Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság 100.— korona.

A prémiumüzletben díjbiztositásokért fizettek Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.——7.— korona. 8 napra 14—16 korona, 1904 január végére 22—24 korona.

½4 órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 678.25. Magyar hitelbank részvény 770.50. Leszámitolóbank részvény 462.—. Rimamurányi vasmü részvény 488.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 674.25. Közuti vasut részvény 590.75. Városi villamos vasut részvény 329.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Aranyj. 50 aranyfrtos	119.—	119.50	1870. áll. nyer.-köl. 200 K.-ás	204.—	207.—
Aranyj. med. jan.-ra	119.—	119.50	Magy. földtehermt. kötvény	99.50	99.50
Koronajáradék	99 05	99.55	Horv.-Szlav. jelzálog földv. kötvény	94.50	99.50
Koronaj. ult. jan.-ra	99.05	99.25	Tiszai és szegedi nyer.-köles. 200 K.	163.—	165.—
Koronaj. 3½%	91.—	91.75			
Államköl. vaskapu célj. aranyban	86.—	87.—			

b) Osztrák államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Koronaj. máj.—nov.	100.30	101.80	Ezüstj. 4⅕%	100.80	101.—
Papirj. feb.—aug.	100.80	100.80	Aranyj. 50 aranyfrt.	120.56	121.—
Ezüstjáradék	100.50	101.—	Koronajáradék	100.50	101.—

c) Idegen államadósságok.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Boszniai áll. kölcs.	95.25	96.25	Szerb els.-kölcs. 3%	92.—	96.—
Bolgár államvasuti jelzálogkölcsön	107.—	108.—	Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel 2%	96.—	97.—

d) Egyéb nyilvános kölcsönök.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Budapest főv. 1897. 4% kölcs.	97.75	98.75	Temes-Béga-társulat 4%	97.40	97.70

Bankok.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Angol-osztrák bank	280.—	282.—	Magyar kereskedel. r.-társ	540.—	550.—
Budapesti bankegyesület	98.—	100.—	Magyar leszámitolóbank	—.—	—.—
Első magyar iparbank	345.—	350.—	Ugyanaz jan. med.	462.—	463.—
Fiumei hitelbank	139.—	142.—	M. tkp. közp. jelzbankja	1075.—	1100.—
Hazai bank részvény-társaság	210.—	212.—	Osztr. hitelbank	—.—	—.—
Hermes m. ált. váltóüzlet r.-t.	240.—	260.—	Ugyanaz jan. ult.	678.50	679.—
Horvát orsz. jelzálogbank	240.—	248.—	Osztrák-magyar bank	1590.—	1600.—
Magyar általános hitelbank	—.—	—.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	2830.—	2850.—
Ugyanaz jan. med.	771.50	772.—	Uniobank	542.—	548.—
M. agr. és járadb.	460.—	470.—	Horvát keresk. bank	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	—.—	—.—	M. kir. szab. osztálysorsj. r.-t.	1800.—	1850.—
Ugyanaz jan. med.	516.50	517.50			

Takarékpénztárak.

Belvárosi takarékpénztár r.-t.	232.—	234.—	Egyesült Budapest fővárosi	2440.—	2460.—
Budapest III. kerületi	—.—	—.—	Magyar általános tkp. r.-t.	580.—	588.—
Budapest-Erzsébetvárosi	205.—	208.—	Országos központi.	1625.—	1635.—
Bpesti tkp. és orsz. zálogk. r.-t.	425.—	450.—	Pesti hazai első takarékpénztár	20000.—	20300.—

Bányák és téglagyárak.

Bpest-szentlőrinci téglagyár r.-t.	300.—	320.—	Kőszénbánya és téglagyár	450.—	455.—
Egyesült tégla- és cement-gyár	47.—	53.—	Magyar aszfalt részvénytársaság	106.—	110.—
Északmagyarorsz. kőszénbánya	232.—	238.—	Magyar ált. kőszénbánya r.-t.	292.—	295.—
Felsőmagyarorsz. bánya- és kohómü	460.—	490.—	Magyar kerámiai gyár részv.-társ.	180.—	185.—
„István" téglagyár részv.-társ.	99.—	104.—	Salgó-tarj. kőszénbánya	562.—	570.—
Kis-Sebesi gránit-részvénytársaság	255.—	260.—	Ujlaki tégla- és mészégető	299.—	308.—
Kőbányai gőztéglagyár társaság	930.—	940.—			

Vasmü- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd. gépgyár r.-t.	150.—	155.—	Rimamur.-salgótar. vasmü r.-t.	—.—	—.—
„Danubius" m. hajógyár r.-t.	145.—	150.—	Ugyanaz jan.-ra	488.—	489.—
Ganz és társa vasönt. r.-t.	2650.—	2690.—	Schlick-féle gépgy.	320.—	325.—
Nicholson-gépgyár	185.—	200.—	Teudloff és Dittrich gépgyár	155.—	160.—
			Weitzer gép-, wagg.-gyár és vasönt.	238.—	242.—

Biztositó-társaságok.

Bécsi biztositó társulat	435.—	445.—	Pesti biztositó, pesti bizt. intézet 5%	240.—	245.—
Bécsi élet- és járadékbizt. társ.	585.—	595.—	Magy. jég- és viszontbizt. intézet	320.—	325.—
Első magyar által. bizt.-társ.	7915.—	7975.—	Nemzeti balesetbiz.	220.—	230.—
			Pannonia viszontbizt. r.-t.	2100.—	2200.—

Malmok.

Concordia-malom	180.—	190.—	Henger-malom	715.—	725.—
Első bpesti malom.	1285.—	1300.—	Molnárok és sütők malma	430.—	440.—
Erzsébet-malom	468.—	468.—	Victoria-malom	462.—	467.—
Lujza-malom	240.—	250.—			

Könyvnyomdai részvények.

Athenaeum	220.—	230.—	Pesti könyvnyomda részv.-társ.	2850.—	2950.—
Franklin-Társulat	520.—	526.—			
„Pallas" irod. és nyomdai r.-t.	100.—	105.—			

Különféle vállalatok részvényei.

Általl. waggonkölcsönző r.-t.	730.—	750.—	„Hungária" műtrágya-gyár	215.—	225.—
Budapesti ált. villamossági r.-t.	310.—	312.—	Kőbányai polgári serfőző r.-t.	268.—	275.—
Első magyar betűöntőde r.-t.	200.—	210.—	Magyar cukoripar részv.-tár	1612.—	1622.—
Első magyar gyapjumosó-gyár	566.—	580.—	Magyar villamossági részv.-tár.	287.—	289.—
Első magyar részvényserfőző	2350.—	2400.—	Nemzetk. villamossági társaság	562.—	566.—
Első magyar sertéshizlaló r.-t.	440.—	460.—	Nemzetk. waggonkölcs. r.-t. 5%	595.—	605.—
Első magyar szálloda rész.-tár.	510.—	515.—	Royal szálló	—.—	—.—
Spódium-gyár	200.—	205.—	Szegedi kenderf.-gy. részv.-tár.	590.—	600.—
Fiumei rizshántoló.	2625.—	2675.—	Dohányjöv. részv.-társ. török korm.	338.—	342.—
Gschwindt-féle szeszgyár	950.—	975.—			

Sorsjegyek.

Bazilika-sorsjegy	18.—	20.—	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	37.—	3[illegible].—
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	19.60	21.50	Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	41.50	42.50
Bécsvárosi nyer.-kölcs. 1874	500.—	520.—	Osztr. vörös-kereszt sorsjegy	54.—	56.—
„Jó sziv" sorsjegy.	9.40	10.40	Osztrák hitelsorsjegy	465.—	475.—
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	9.40	10.40	Pálffy-sorsjegyek	169.—	175.—
Magyar vörös-kereszt sorsjegy	24.75	25.75			
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	27.—	29.—			

Közlekedési vállalatok részvényei.

„Adria" m. tengerhaj. r.-t.	485.—	490.—	Déli vasut	—.—	—.—
Budapesti közuti vaspálya 5%	—.—	—.—	Ugyanaz jan.-ra	60.—	61.—
Ugyanaz jan.-ra	590.—	591.—	Dunagőzhajózási részv.-tár.	870.—	880.—
Budapesti közuti vaspálya	370.—	375.—	Kassa-oderbergi vasut	334.—	338.—
Budapesti vill. városi vasut 1902	325.—	325.—	Magyar-gácsországi vasut	401.—	403.—
Budapesti vill. városi vasut	329.—	330.—	Magyar nyug. vasut	402.—	404.—
Ugyanaz, élvezeti jegy	104.—	110.—	Osztrák-Magyar államvasut	—.—	—.—
Budapest-ujpest-rákosp. vill. kv.	177.—	182.—	Ugyanaz jan.-ra	674.50	675.—
			Pécs—Barcsi vasut	457.—	459.—

Pénznemek.

Magyar vagy osztrák arany, vert	11.35	11.43	Francia bankjegy	95.22½	95.52½
Magyar vagy osztrák arany, kör.	11.30	11.36	Olasz bankjegy	95.20	95.40
20 frankos arany	19.06	19.09	Román bankjegy	94.20	94.95
20 márkás arany	23.48	23.52	Szerb bankjegy	94.—	95.—
Német birod. bankjegy (100 márka)	117.17½	117.47½	Rubel	252.50	253.50

Váltóárfolyamok.

Amsterdam 3½%	198.80	199.20	Olasz bankpiacok 5%	95.20	96.40
Brüssel 3%	—.—	—.—	Páris 3%	95.25	95.50
London 4%	239.75	240.15	Svájci bankpiacok 4%	94.95	95.15
New-York 5%	490.—	498.—	Pétervár 4½%	252.75	253.75
Német bankpiacok 4%	117.17½	117.47½			

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 52.—60.— korona, vörös aprószemü 48.—51.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 54.——58.— korona, nagyszemü 57.—62.—, korona. Disznózsir: budapesti 65.50—66.— korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 57.——57.50 korona. 3 darabos 59.——59.50 korona. füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 17.25—17.50 korona, 120 darabos —.———.— korona. 100 darabos 21.50—22.— korona, 85 darabos 23.75—24.52 korona. azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.25—16.50 korona. 100 darabos 20.50—20.50 korona. 85 darabos 23.——23.25 korona. Szilvaiz: slavóniai 18.25—18.75 korona, szerbiai 16.25—16.75 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* a keletázsiai viszályról érkező egymásnak ellentmondó jelentések és a külföldi piacok gyengébb jegyzései a spekulációt tartózkodó álláspontra késztették. A két Hitel-, az Államvasut- és az Alpesi részvényck realizálásokra hanyatlottak. ezeken kivül Galiciai Kárpát-petroleum-részvény is esett. A Prágai vasmü- és a Hirtenbergi részvényekben volt némi kereslet. Röviddel a zárlat előtt az egész vonalon estek az árfolyamok berlini gyengébb jegyzésekre.

A *déli tőzsdén* londoni magasabb jegyzések befolyása alatt emelkedtek az árfolyamok, de ez az emelkedés nem tartotta magát és az irányzat nyugodt lett. Galiciai Kárpát-részvény 1230 koronára esett, Prágai vasmü 1935, Cseh bánya 1265, Brüxi kőszén 685.

Zárlatkor nyugodt volt az irányzat és az árak csak csekély mértékben változtak. Prágai vasmü 1938, Brüxi kőszén 685. Magánkamatláb 2⅝%.

Bécs, január 13. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 118.90. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 163.— Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötveny —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 486 50. Magyar koronajáradék 99.10 4%-os Magyar földteherm. kötvény 96.05. Magyar hitelbank részvény 769.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 205.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank 2815. Magyar cukoripar ——.—. Magyar Jelzálogbank —.—. Adria ——.—.

Bécs január 13. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2%-os papirjáradék 100.55. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.45. 1860-os sorsjegy 155.—. Osztrák hitelsorsjegy 463.—. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 516.50. Osztrák-magyar bank 1601.— Déli vasut 84 25. Dunagőzhajózási részvény 868.—. Dohányrészvény 340.—. Császári és királyi arany 11.30. Németbankváltók 117.22. 4·2%-os ezüst járadék 100.55—100.70. Osztrák koronajáradék 100.60. 1864-ik sorsjegy 257.—. Osztrák hitelintézeti részvény 677.—. Unionbank 543.—. Osztrák Länderbank 451.—. Osztrák-magyar államvasut 673 50. Elbavölgyi vasut 415.50. Alpesi bányarészvény 432.—. 20 frank. arany 19.05. Londoni váltóár 239.67 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó 318.—. Osztrák Lloyd —.—. Török sorsjegyek —.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, január 13. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 678.25. Magyar hitelrészvény 769.50. Angol-Osztrák bank 281 — Bécsi bankegyesület 517.— Union bank 543 50 Länderbank 451.— Osztrák-magyar államvasut részvény 674.—. Déli vasut 84.50 Elbavölgyi vasut 416 50 Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 340 50 Rimamurányi vasmü 488.50. Alpesi bányarészvény 433 — Május járadék 100 55. Magyar korona járadék 99.10. Török sorsjegyek 135.— Német birodalmi márka 117.22——.—. Napoleond'or 19.07.

Küllöldi értéktőzsde.

Berlin, január 13. (*Tőzsdei tudósitás.*) A keletázsiai kérdés állásának bizonytalansága a tegnapi nyugoti tőzsdékre nyomást gyakorolt. Erre a tegnapi tőzsde kedvetlenül és nyomottan nyilt meg. Helyi értékek kedvezőtlenül befolyásoltattak. Belföldi fondok lanyhák, idegenek csendesek. Vasutak kezdetben forgalom nélkül, hajózási részvények állandók. A tőzsdeidő második felében vezető bankok vonzók, postaértékek redukált árfolyamokkal tartanak. Minden egyéb változatlan. Kohók jelentéktelenül vonzók. Magánleszámitolási kamatláb 2⅝%.

Berlin, január 13. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.75. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 99.50. Osztrák-magyar államvasut 144 50. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 194.10. Általános villamossági Edison 221.75. Gelsenkirchení 215.30. Laura-kohó 230.75 4·2%-os ezüstjáradék 100.80 4%-os magyar arany járadék 100.40. Osztrák hitelrészveny 214.10. Déli vasut 16.60. Károly-Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.—. 4%-os uj orosz kölcsön 98.80. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 103 60. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust —.—. Harpeni 202 40. Az irányzat nyugodt.

Berlin, január 13. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom*: 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 213.75. Osztrák-magyar államvasut 144.60 Déli vasut 16 .50 Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Busehtiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, január 13. (*Zárlat.*) Osztrák-magyar államvasut —.—. Uj török konzol 87.72. Egyptomi járadék 105.30. Osztrák Länderbank 492.—. Párisi bankrészvény 1112—. 3%-os francia járadék 97.45. 4% spanyol járadék 86 60 3% uj törleszthető járadék 97.55. Crédit foncier de France 68.—. A pesi bányarészveny —.—. 4% 1890. román kölcsön —.—. Görög kölcsön 206.—. Váltó Olaszországra % — pari. Váltó Amsterdamra 206.62. Váltó Brüsszelre % ⅛. De Beers 512.12. Chartered 58.25. 5% bolgár kötelezvény 414 50. Magyar aranyjáradék —.—. Déli vasut —.—. Váltó Londoura 271.80. Osztrák aranyjáradék 102.20. Török sorsjegy 129.50. Meridional vasut —.—. 4% olasz járadék 102.30 Ottomanbank 583 — 3½%-os francia járadék —.—. Osztrák földhitelintézet 1315.— Déli vasuti elsőbbségi kötvény 320.25. 4%-os 1896. román kölcsön 88.—. Dohanyrészveny 367.—. Váltó Bécsre 103.87. Váltó német piacokra 121.79. Rio 12.60. East Rand 171.—. Randfontein 65.75. Magyar Jelzálogbank 558.50. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, január 13. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 213.90 Német bank —.—. Disconto 194.— Berlini kereskedelmi bank 159 20 Gelsenkircheni 226 10 Harpeni 203 80. Laura-kohó 238.20. Olasz járadék —.—. Hibernia 217.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 13. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék 100.90. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.80. 4%-os magyar aranyjáradék 100.45. Osztrák hitelrészveny 214.20. Osztrák-magyar államvasut 144.50. Északnyugati vasut —.—. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 204.57. Bécsi bankegyesület 132.80. Villamos részvény 142.50 3%-os magyar aranykölcsön 86.30. 4·2%-os ezüstjáradék 100.90. Osztrák

koronajáradék 101.—. Magyar koronajáradék 99.30. Osztrák-magyar bank 115.20. Déli vasut részvény 16.40. Elbavölgyi vasut —.—. Bécsi váltóár 852.66. Párisi váltóár 812.66. Unio bankrészvény —.—. Alpesi bányarészvény 218.—. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, január 13. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.10. 1860. sorsjegy 155.—. Déli vasut 16.20. 4%-os Osztrák aranyjáradék 103.—. Osztrák hitelrészvény 213.90. Osztrák-magyar államvasut 144.20. Olasz járadék 103.30. 4%-os magyar aranyjáradék 100.10. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 13. A sertésüzlet irányzata: lanyha.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban 118—120 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 122—123 fillérig. Fiatal közép páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 121—122 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) —— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) —— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban —— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 119—120 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 118—119 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 116—117 fillérig.

Sertéslétszám 1904. január 11. napján volt készlet 21.172 darab. — 1904. január 12. napján felhajtatott 166 darab. — 1904. január 12. napján elszállittatott 418 darab, 1904. január hó 13. napjára maradt készletben 20.920 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 13. —

Kinevezés. A m. kir. földmivelésügyi miniszter dr. Aujeszky Aladár m. kir. állatorvosi főiskolai segédtanárt jelen minőségében a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába, dr. Farkas Géza ugyanezen főiskolai tanársegédet pedig a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába állatorvosi főiskolai segédtanárrá, a m. kir. igazságügyminiszter Graf Nándor m. kir. igazságügyminisztériumi számvevőségi számellenőrt számvizsgálóvá, Benedek Emil számtisztet számellenőrré és Kappeler János számvevőségi dijnokot számtisztté, Komlóssy András m. kir. igazságügyminisztériumi irodasegédtisztet az erzsébetvárosi kir. törvényszékhez irodatisztté, ifj. Bogisich László budapesti IV. kerületi kir. járásbirósági dijnokot a budapesti kir. törvényszékhez irnokká, a m. kir. pénzügyminiszter Reiner Sámuel budapesti lakost ideiglenes minőségü dijtalan m. kir. pénzügyi számgyakornokká, és Gaál János aradvármegyei közigazgatási dijnokot ideiglenes minőségü segélydijas m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Végh Ferenc kecskeméti kir. járásbirósági irnokot a budapesti kir. törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarositás. Kiskoru Stein Malvin polgári illetőségü, budapesti lakos családi nevének Keményre, Puschaker Károly m. á. v. ellenőr, budapesti illetőségü budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei, Károly, Lajos és Eugenia családi nevének Berzsenyire, Kohn Károly pozsonyi illetőségü bécsi lakos, valamint kiskoru fia, Róbert családi nevének Kunodira, Czibók József tárnoki illetőségü soproni lakos cs. és kir. 48. gyalogezredbeli szakaszvezető családi nevének Szalaira, Schuh István hódsági illetőségü, budapesti lakos ácsmester, valamint kiskoru fia István családi nevének Szilágyira, Langer Géza székesfővárosi osztálytanitónő, budapesti lakos, valamint kiskoru Géza fia családi nevének Lászlóra, Keller György székesfővárosi hivatalszolga, budapesti lakos családi nevének Környeire, dr. Mandel Hugó (Herman) sárospataki illetőségü, ugyanottani lakos, gyakorló orvos, valamint kiskoru fia Endre családi nevének Molnárra, Löwinger Izraei (József) nagymegyeri illetőségü budapesti lakos családi nevének Megyerire, kiskoru Rosenberg Gyula, Sándor és Ármin mátészalkai illetőségü, ugyanottani lakosok családi nevének Rónára, Papek Mihály szarvasi illetőségü ugyanottani lakos, valamint kiskoru fivére János családi nevének Papra, Argyilán-Erdélyi Mihály haladi illetőségü, kolozsvári lakos, királyi táblai hivatalszolga családi nevének Erdélyire, kiskeru Beck Béla és Andor kisterennei illetőségü zsablyai lakosok, tanulók családi nevének Bálintra, kiskoru Selig Zsigmond dési m. kir. adóhivatali gyakornok családi nevének Keményre, Steigenberger Vilmos ozorai illetőségü szentlaki lakos, valamint kiskoru Margit, Erzsébet és Rózsika leányai családi nevének Szendére. Engel Béla, kiskoru Engel László és Pál budapesti illetőségü ugyanottani lakosok családi nevének Elekre, Szuszky István budapesti illetőségü ugyanottani lakos családi nevének Rómaira, dr. Reizman Ábrahám (Adolf) gálospetri községi illetőségü, horgosi lakos családi nevének Törökre, kiskoru Arnstein Béla és Elemér budapesti illetőségü ugyanottani lakosok családi nevének Aczélra, Nágl József bajai iletőségü ugyanottani lakos, valamint kiskoru Mária Anna és Anna leányai családi nevének Nádasra, kiskoru Engel Kálmán és Sándor Mezővár községi illetőségü ugyanottani lakosok családi nevének Elekre, Lamberger Viktor kaposvári illetőségü, budapesti lakos családi nevének Lászlóra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Január 12. —

Állomások	Ma reggel 7 h: Levegőny. mm.	Hőmérséklet C°	Szél iránya és ereje (1—10)	Felhőzet (1—4)	Előző 24 órai: Csapadék mm.	Hőmérséklet mx.	Hőmérséklet mn.
Akna-Szlatina	9.2	—14.3	K 3	0	—	— 7	—15
Szatmár	67.5	—11 9	DK 2	0	—	— 7	—12
Vásáros-Namény	—	—12.4	DK 2	1	—	—	—
Ungvár	7.7	—11.4	ÉK 2	1	—	[illegible]	—12
Eger	68.2	— 8 8	DNy 5	4	—	— 8	—14
Rozsnyó	4.3	— 9 6	DK 2	4	2	— 2	—1
Késmárk	65 9	—13.1	É 2	1	—	—	—
Árvaváralja	63 8	— 5.2	DNy 2	4	—	— 4	— 8
Losoncz	66.8	— 9.2	DK 1	4	—	— 3	—13
Selmeczbánya	65 8	— 8	DK 1	4	—	—	—17
Budapest	62.2	— 7.2	É 1	4	—	— 1	— 8
Ó-Gyalla	65.2	— 7 2	DK 2	4	—	— 5	— 8
Komárom	65.8	— 6 8	DK 2	4	—	— 6	— 0
Magyar-Óvár	65.4	— 6.0	K 2	4	—	— 5	— 6
Sopron	65 0	— 5 6	D 2	4	—	— 2	— 6
Herény	64.0	— 7 3	DK 2	4	—	— 3	— 8
Keszthely	64.4	— 7.0	DK 2	2	—	— 2	— 8
Pécs	6.5	— 1.6	ÉK 1	≡	—	— 3	— 4
Csáktornya	64 2	— 7.4	DK 1	0	—	— 2	— 9
Eszék	65 6	— 2.2	ÉNy 1	3	—	— 1	— 3
Zágráb	64 8	— 2.8	ÉK 1	1	—	— 1	— 3
Fiume	65 4	— 4 9	—	4	ny	6	1
Crkvenica	6.4	— 6.5	—	—	—	6	— 2
Debreczen	67 3	—16.2	DK 1	0	—	— 5	—18
Kecskemét	66.5	—10.	K 1	2	—	6	—11
Orosháza	67.0	— 8.3	DK 0	0	—	— 5	—14
Szeged	6.8	— 5.9	DK 2	4	—	— 4	— 9
Zombor	67.8	— 3 8	D 1	4	—	— 1	— 9
Zsombolya	6 4	— 5.	DK 1	4	—	— 2	—11
Arad	6 9	— 5 1	D 5	4	—	— 6	— 9
Temesvár	6.	— 7.0	K 2	4	—	— 4	—10
Versecz	5.4	— 0.4	D 2	4	—	— 1	— 2
Bavaniste	6.9	— 2 4	K 2	4	ny	— 8	—10
Drenkova	8.2	— .8	DK 1	4	—	— 4	—
Nagyvárad	67 7	—10.6	K 1	0	—	— 9	—17
Kolozsvár	7.2	—12.4	DK 1	≡	—	—10	—19
Marosvásárhely	69 2	—16.	K 1	0	—	—10	—18
Székely-Keresztur	69.4	—16.1	—	0	—	—10	—16
Vajda-Hunyad	70.1	—15.6	DNy 0	≡	—	— 8	—1
Nagyszeben	70.8	—1 .9	DK 1	≡	—	— 7	—20
Botfalu	70.1	—19.4	—	0	—	— 4	—22
Bécs	64.	— 5.1	DK 2	●	—	— 5	— 7
Berlin	51.5	3 8	DNy 2	●	ny		
Biarritz	5 5	11.4	D 4	2	7	12	13
Perpignan	66 3	6.2	ÉNy 1	4	1	10	4
Nizza	65.4	4.2	—	2	—	1	4
Páris	54.7	10.8	DNy 4	4	2	7	7
Pétervár	65 5	— 9.1	DK 2	4	—	—	—
Konstantinápoly	—	—	—	—	—	—	—
Firenze	66.7	6.3	D 0	●	8	8	5
Róma	68.1	6.8	É 1	0	8	10	5
Nápoly	—	—	—	—	—	—	—

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ⚡ = zivatar.

Hazánkban az idő részben felhős és főleg a keleti részeken igen hideg (Botfalu —22 C°). Némi havazás az északi Kárpátokban fordult elő.

Az észak-nyugati depresszió megerősödve, általánosan sülyesztette a levegőnyomást és a maximumot délkeletre szoritotta.

Európában az idő nyugat felől esőre és enyhébbre fordult.

Kilátás: Jelentékeny hőemelkedés és az ország nyugati felében helyenkint csapadék várható.

Napirend.

Naptár: Csütörtök, január 14. — Római katholikus: Helár, — Protestans: Bódog, Géza. — Görög-orosz: (január 1.) — Zsidó: Tebeth 26. — Nap kél: 7 óra 30 perckor. — Nyugszik: 4 óra 16 perckor. — Hold kél: 4 óra 29 perckor reggel. — Nyugszik: 1 óra 59 perckor délután.

A miniszterelnök, mint belügyminiszter is, fogad 4 órakor a belügyminisztériumban.

A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad délután 4 órától 5 óráig.

Az osztálysorsjáték huzása délelőtt 9 órakor.

Téli kiállitás a Műcsarnokban nyitva 9 órától 1 óráig. Belépődij 1 korona, 1—4 óráig 40 fillér.

Nemzeti Szalon téli tárlata nyitva egész nap. Belépődij 50 fillér.

Téli kiállitás a Műcsarnokban nyitva 9 órától 6-ig, este 6 órától 11-ig. Sétahangverseny. Kezdete 7 órakor. Belépődij nincs.

Könyves Kálmán-társaság képkiállitása Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap dijtalanul.

Nemzeti Muzeum. Állattár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig.

Földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Belépődij nincs.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és d. u. 3—8-ig.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekü vasut a Pálffy-térről.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatara V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A külföld kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelm részvénytársaság) V., Váczi-körut 32. szám alatt.

Vizállás.

		Jan. 13. méter	Jan. 12. méter			Jan. 13. méter	Jan. 12. méter
Inn	Schärding	0.15	0.16	**Tisza**	M.-Sziget	0.10	0.10
Duna	Passau	0.94	0.98	"	Tokaháza	0.16	0.16
"	Linz	1.63	1.65	"	V.-Namény	0.61	0.55
"	Bécs	1.22	1.22	"	Tokaj	0.30	0.28
"	Pozsony	0.49	0.40	"	Tisza-Füred	0.03	0.06
"	Komárom	1.61	1.55	"	Szolnok	0.52	0.40
"	Budapest	0.89	1.05	"	Csongrád	0.12	1.13
"	Paks	2.92	2.86	"	Szeged	0.54	0.46
"	Mohács	0.79	0.72	"	Török-Becse	0.57	0.68
"	Gombos	1.44	1.33	"	Titel	1.41	1.84
"	Ujvidék	1.—	1.50	**Ondova**	Bártfa	0.26	0.29
"	Pancsova	1.73	0.96	**Topolya**	Hoór	0.69	0.78
"	Orsova	0.93	1.59	**Bodrog**	Zemplén	0.49	0.40
Morva	Magyarfalva	1.42	1.16	**Sajó**	Zsolca	1.78	1.70
Vág	Zsolna	1.12	0.10	**Hernád**	H.-Németi	0.62	0.30
"	Trencsén	0.06	0.44	**Berettyó**	Margita	0.20	0.20
"	Szered	0.45	0.46	"	B.-Ujfalu	0.24	0.30
Rába	Sz.-Gotthárd	0.00	0.02	**Körös**	Csucsa	0.26	0.24
"	Sárvár	0.34	0.37	"	N.-Várad	0.09	0.05
"	Győr	1.90	1.94	"	Belényes	0.02	0.06
Dráva	Pettau	0.86	0.87	"	Tenke	0.14	0.63
"	Zákány	0.24	0.22	"	Gurahonc	0.30	0.30
"	Barcs	0.12	0.19	"	Borosjenő	0.18	0.28
"	Eszék	1.11	1.17	"	Békés	0.30	0.32
Mura	M.-Szerdah.	0.40	0.40	"	Gyoma	0.38	0.10
Száva	Zágráb	0.53	0.66	**Maros**	Gy.-Fehérvár	0.38	0.20
"	Sziszek	1.65	1.71	"	Branyicska	0.14	1.40
"	Mitrovica	2.79	2.87	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.47	0.46	"	Arad	1.40	0.02
"	Szatmár	0.06	0.02	"	Makó	0.00	0.53
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.35	**Temes**	K.-Kostély	0.04	0.87
Latorca	Munkács	0.13	0.—	**Béga**	Kiszető	0.26	0.—
Laborca	Homonna	0.00	0.—	"	Temesvár	1.24	1.62
Ung	Ungvár	0.08	0.08	"	Becskerek	1.13	1.69

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való müködése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyit a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemü

titkos betegsèget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény FÉRFIUI GYENGESÉGNÉL (IMPOTENTIA) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek

Rendelés delelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. sz.

Félemelet: bejárat a lépcsőnél. Külön váróterem

A 10581. számu

„Ujitás mechanotherapeutikus készülékeken"

cimü, 1897. szept. 4-ről kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok „W. P. 8883" alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2, intézendők.

Legujabb levelező.

Legujabb levelező, önügyvéd és házi titkár. A közönséges életben előforduló mindenféle levelek, meghivások, ajánlatok, szerződések stb. mintáival. Árfüzve 2 kor., kötve 2 kor. 40 fill. Az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodiáner F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. szám

STANDARD életbiztositó-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

——— Alapittatott 1825-ben. ———

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

	Korona
Évi bevétel	32,400.000
Kiutalt nyereményrészek	170,000.000
Vagyon	258,000.000
Halálesetek folytán kifizetve	532,000.000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világkötvények. A kötvényekben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkésités és előre megállapitott visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztositás népfelkelők részére.

Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

Férfi és Női Nemi Betegségeket

ugyszintén

Vér-, bőr- és idegbajokat, bujakórt (syphilis), valamint

férfigyengeséget

(Impotentia)

rendelő intézetében

gyógyit biztos sikerrel a legrövidebb idő alatt, foglalkozási zavar nélkül, 26 év óta szerzett orvosi tapasztalatok alapján kiváló gyógysikereiről általánosan elismert szakorvos

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest, IV., Kigyó-utca 5. sz

Klotild-palota (I. emelet).

Rendel 9—4-ig, este 7—8-ig.

Levelekre dijmentesen válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.

— E napokban hagyta el a sajtót: —

„Bizalmas Barát"

cimü könyvecske, mely mindennemü férfi- és női nemibajokban kellő utmutatással szolgál. Kapható a szerzőnél: (Dr. Kajdacsy József). Ára csak 1 kor. Vidékiek 1 kor. 20 fill. előleges beküldése mellett a könyvet frankó kapják.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Csütörtök, 1904. január hó 14-én.

A walkür.

A „Nibelung gyürüje" cimü zenedráma-trilogia első része, 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét irta Wagner Rikárd. Forditotta Csiky Gergely

Személyek:

Siegmund	Bochnicsek	Helmwiege	Kaczér
Hunding	Kornai	Gerhilde	Blätterbauer
Wotan	Ney D.	Ortlinde	Kann M.
Sieglinde	Ney Hermin	Waltraute	Szilágyiné
Brünhilde	Diósyné H. B.	Schwertleite	Bartolucci
Fricka	Valent V.	Siegrune	Flattné

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Csütörtök, 1904. január hó 14-én.

Megjött a papa.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Erdélyi Zoltán.

Személyek:

A papa	Boros	Rózsi	Ligeti
Pali	Dezső	Böske	Demjén

Utána:

Az attaché.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Meilhac. Forditotta; Knyaskó L.

Személyek:

Scharpf báró	Gál	Estilac	Hetényi
A neje	Dömjén	Frondville	Gyenes
Prachs gróf	Császár	Maceray	Náday
Madeleine	Lánczy	Feigel titkár	Vizvári
Meré Lucien	Pálfi	Ramsay	Deák

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.

Csütörtök, 1904. január hó 14-én.

Józsi.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Molnár Ferenc.

Személyek:

Dr. Sebő	Hegedüs	Attila	Tanay
Dr. Verpeléti	Góth	Micu	Fábián
Csongrády	Fenyvesi	Péter	Szerémy
Csongrádyné	Varsányi	Poldi	Tapolczai
Lajos bácsi	Vendrei	Franci	Bárdi
Tóthné	Kertész	József	Győző

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Csütörtök, 1904. január hó 14-én.

A vándorlegény.

Nagy operett 3 felvonásban. Irták West és Schnitzer. Ford. Faragó Jenő. Zenéjét szerzé Eysler Ödön.

Személyek:

Fülöp herceg	Hegyi A.	Csepü	Kiss M.
Lola hercegnő	Rédey Sz.	Libuska	Krecsányi
Nikel	Solymosi	Apró	Ujvári
Oleander	Láng	Reszkető	Delli
Straubinger	Kovács	Kancsos	Irsai
Oculi	Komlósi	Bonifácz	Pázmán

Kezdete 7 órakor.

KIRALY-SZINHAZ.

Csütörtök, 1904. január hó 14-én.

Aranyvirág.

Operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerzette Huszka Jenő.

Személyek:

Potyoviev	Gyöngyi	Carina	Hidvéghy
Beppo	Vécsei	Stone Ellen	Csatai
Silvio	Császár	Gauld Harry	Ferenczy
Carló	Torma	Egy ifju	Gabányi
Aranyvirág	Bánó	Meridon Lise	Baracsi
Tina	Miklósi	Diaz Diana	Szentgyörgyi
Lola	Sátori	Fogadós	Körmendi

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Csütörtök, 1904. január hó 14-én.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Toldi.

Verses szinmü 6 képben. Irta Mérey Adolf.

Személyek:

Toldi Miklós	Szabó	Lajos király	Iványi
Toldi Lőrincné	Sziklainé	Rozgonyi	Giréth
Toldi György	Fenyéri	Piroska	Maróthy
Anikó	Tomcsányi	Bence	Tollagi

Este:

Sherry.

Operett 3 felvonásban. Irta Ordonneau. Forditotta Rutkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Félix Hugó.

Személyek:

Mac Sherry	Tollagi	Pepita	Szentgyörgyi
Jane	Kornai	Leonardy	Szabó
Anatol	Ráthonyi	Auricia	Sziklai
Mistingrette	Zöldi E.	Katalin	Tomcsányi

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.

Csütörtök, 1904. január hó 14-én.

A modern asszony.

Irta Ráth István.

Kezdete 7½ órakor.

HASZNÁLJON
KERPEL KÉZFINOMITÓ
• FOLYADÉKOT •
A KEZET 3 NAP ALATT BÁRSONYSIMÁVÁ ÉS HÓFEHÉRRÉ TESZI.
1üveg 90 fillér 4üveg rendelésnél franko.
KERPEL GYÓGYTÁR BUDAPEST, LIPÓT-KÖRUT 28.

FŐVÁROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
Ma és mindennap
Vénusz a földön
Hirtelen harag
(Tarka Szinpad)
Les Fleurs d' Orange.
Először Budapesten.
Les Floridos
és a remek januári müsor.
A télikertben reggeli 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Hatóságilag engedélyezett
végeladás
minden nagyságu és minőségü perzsa szönyegekben.
Hamburger Jozefánál
V. ker., Dorottya-utca 11. szám.

ELECTROMÁGNESES GYÓGYINTÉZET
(M. KONRÁD J. rendszere)
a dr. Grünwald-féle szanator. e célra bérelt pavillonjában
Budapest, VII., Városligeti-fasor 13—15. sz.
Az elektromágneses gyógyeljárás kitünően bevált gyógyit nagy áramerő alkalmazásával minden kellemetlen mellék és utóhatás nélkül álmatlanság idegesség, idegfájdalmak, ischias, fejfájás, sziv-, gyomor- és bélbántalmakat, csúzos megbetegedéseket stb.
Orvosi kezelés. Mérsékelt dijak. Kivánatra prospektus.
Társintézetek: Berlin, Bécs, Róma, Bern, Hamburg, Köln, Lipcse, München, Zürich stb.

A 10954. számu
„Eljárás és szerkezetek sodronyok, rudaknak, csöveknek és más effélékneк rézötvözetekből való előállitására"
cimü, 1897. október 30-ról kelt magy. szabadalomra
vevők v. engedményesek kerestetnek
Szives ajánlatokat „W. H. 8908" jel. alatt továbbit Mosse Rudolf, Bécs I., Seilerstätte 2. sz.

Aki szeret egy jó csésze teát, mindenütt, a világ legfinomabb legjobb teáját, az
Indra-Teát
kéri. Melango, Kina, India és Ceylon legfinomabb teáiból. Valódi csak eredeti csomagokban. Raktárak a falragaszokon feltüntetve.

Nevelőnőket német, francia, nyelv és zongoraismerettel, német és francia bonneokat, gyermekkertésznőket, nevelőket, korrepetitorokat leglelkiismeretesebben ajánl és helyez Lapidesz József elhelyező irodája VII., Károly-körut 17, II. em. 23, Orczy-féle ház.

Legszebb Legjobb Legolcsobb
PAPlan PAPlan PAPlan

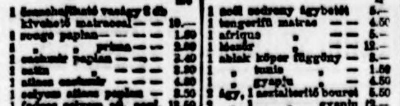

1 [illegible] vaságy 2 db kivehető matraccal	10.—		1 [illegible] sodrony ágybetét		5.—
1 [illegible] paplan	1.80		1 tengerifü matrac		4.50
1 „ „ prima	2.80		1 afrique „		5.—
1 [illegible] paplan	3.40		1 [illegible] „		12.—
1 [illegible] „	3.20		1 ablak köper függöny		3.—
1 [illegible]	4.80		1 „ tunis „		1.50
1 selyem [illegible] paplan	8.50		1 „ gyapju „		4.50
1 fodros selyem [illegible] pagl.	12.50		2 ágy, 1 asztalteritő bouret		5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—		2 „ 1 „ gyapju		12.—
1 „ „ ágy „	1.20		1 nagy szobaszőnyeg		2.50
1 [illegible] ágytakaró pokróc	2.50		1 „ „ L.		5.30
1 gyapju „ „	5.50		1 ágyelőke L.		0.85
1 jó lópokróc	1.60		1 tapestry ágyelőke		1.50
1 téli pokróc	4.60		1 mtr. jó futószőnyeg		—.40
1 szép fali szőnyeg	7.50		1 „ „ mintázott		—.75

GICHNER JANOS
paplan- matrác, és [illegible] gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Müsoron levő zenemüvek

kaphatók

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) zenemüraktárában, császár. és kir. udv. könyvkereskedésében Bpest, VI., Andrássy-ut 21.

Operák szöveggel.

	Kor.
Auber. Stumme von Portici	7.20
Beethoven. Fidelio	3.—
Bizet. Carmen	10.80
Boieldieu. Weisse Dame	3.—
Donizetti. Lucia	3.60
„ Lucrezia	3.60
„ Regimentstochter	4.80
Flotow. Martha	7.20
Goldmark. Berlichingeni Götz	18.—
Haydn. Jahreszeiten	3.—
Kreutzer. Nachtlager	3.—
Lortzing. Wildschütz	4.80
Leoncavallo. Bajazzo	14.40
Meyerbeer. Afrikai nő	7.20
„ Ördög Róbert	7.20
Mozart. Don Juan	3.—
„ Figaro	3.—
„ Varázsfuvola	2.40
Rossini. Sevillai borbély	3.—
„ Tell Vilmos	7.20
Verdi. Aida	14.40
„ Traviata	7.20
„ Trovatore	7.20
„ Rigoletto	7.80
Wagner. Bolygó hollandi	6.20
„ Lohengrin	10.80
„ Siegfried	12.—
„ Tannhäuser	10.80
„ Tristan és Isolda	12.—

Operák és operettek zongorára 2 kézre.

Auber. Stumme von Portici	2.40
Beethoven. Fidelio	1.80
Bizet. Carmen	7.20
Boieldieu. Weisse Dame	1.80
Donizetti. Lucia	1.80
Erkel. Bánk-Bán	6.—
„ Hunyadi László	10.—
Flotow. Martha	4.80
Gounod. Faust	7.20
Haydn. Négy évszak	1.80
Jones. Gésák	6.—
„ Görög rabszolga	6.—
„ San-Toy	6.—
Kreutzer. Granadai éji szállás	1.80
Leoncavallo. Bajazzo	8.40
Lortzing. Vadorzó	2.40
Mader. Piros cipő ballett	7.20
Mascagni. Parasztbecsület	6.—
Meyerbeer. Afrikai nő	3.60
„ Hugenották	4.80
„ Próféta	4.80
„ Ördög Róbert	3.60
Mozart. Don Juan	1.80
Offenbach. Hoffmann meséi	10.—
Rossini. Sevillai borbély	1.80
Strauss. Bőregér	5.40
Verdi. Aida	9.60
„ Tévedt nő	4.80
„ Troubadour	3.60

		Kor.
Wagner. Bolygó hollandi		7.20
„ Götterdämmerung		12.—
„ Siegfried		12.—
„ Tannhäuser		9.60
„ Tristan és Isolda		9.60
Weber. Büvös vadász		1.80
Zeller. Kellermeister		6.—
Ziehrer. Svihákok		5.40
„ Három kivánság		6.—

Operettek magyar szöveggel.

Barna. Egy görbe nap		3.—
„ Casanova, 2 füzet	à	3.—
Bower. Sötét kamra		3.—
Caryll. Kis szökevény 2 füzet	à	3.—
Donáth. Ferde világ		2.—
Fehér. Katalin, 2 füzet	à	3.—
Hervé. Lili, 2 füzet	à	3.60
Huszka. Bob herceg, 2 füzet	à	3.—
Kerker. New-York szépe, 2 füzet	à	3.—
Kun. Tudós professzor Hatvani, 2 füzet	à	2.40
Kun. Rodostó		2.—
Lehár. Drótos tót, 2 füzet	à	3.—
Lincke. Indra, két kézre	à	3.—
„ Luna asszony	à	3.—
Offenbach. Hoffmann meséi 2 f.	à	3.—
Serly. Csókon szerzett vőlegény	à	3.60
Stoll. Niobe, 3 füzet	à	3.—
Suppé. Modell, 2 füzet	à	3.—
Zeller. Kellermeister, 2 f. kétkézre	à	3.—
Ziehrer. Svihákok, 2 f. „ „	à	3.—
„Die drei Wünsche, 2 f." „	à	3.—

Különféle zenemü-ujdonságok.

Aletter. Légyott. Intermezzo	1.80
Bihari. Bob király	1.20
Böhm. Demokrata-csárdás	2.—
Cannon. Bennem pezsg a vér, Cake Walk	2.—
Dankó Pista. Hattyudalok	4.—
„ „ 50 dala	4.—
Dóczi. Dalok gyüjteménye	5.—
Népdal. Ha tudtad, hogy nem szerettél, mért csaltál meg engemet	—.60
Huszka. Dal a gummirádlisról	1.50
„ Tennis-kuplé	1.50
Hunnia-keringő	2.—
Huber. Stör ich?	2.40
Kutschera. Ein süsses Geheimnis	1.50
Lincke. Glückwürmchen-Idyll	2.16
„ Luna-keringő	2.40
„ Indra	2.40
„ Verschmähte Liebe	2.40
„ Es war einmal	2.16
Merkl. Mir san im Wasser!	1.50
Napvirág és a nap	2.16
Patat. Dori von Freischmecker	1.80
Reinhardt. Édes lányka, keringő	2.40
Rózsabimbó és a nap	2.16
Rudd They. Found Me	2.40
Sousa. Fregoli-induló	1.50
„ Cadet-induló	1.50
Webster. Lustigen Neger Cake Walk	1.80
Ziehrer. Zauber der Montur, induló	1.80

Köszvényes csuz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt Kriegner-féle
REPARATOR
Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. — Kapható a gyógyszertárakban. Óvakodjunk utánzatoktól.
Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, VIII., Kálvintér.

Sorsjegyvevők figyelmébe!!!
Sorsjegyvétel előtt, aki akár készpénzért akár részletfizetésre kiván venni, forduljon bizalommal hozzánk. Sehol sem vehet oly előnyösen. Nincs tulfizetés, sem részletfizetési kényszer! Azonnali tulajdon- és játékjog. Sorsjegyekre, értékpapirokra, valamint vidéki takarékpénztárak részvényeire a legmagasabb kölcsönöket adjuk előnyös feltételek mellett.
Bárminemü felvilágositásokkal készséggel szolgálunk.
SORSJEGY LETÉTI-BANK
BUDAPEST, VIII., József-körut 16.

PÉNZT
SORSJEGYEKRE
értékpapirokra
és
vidéki takarékpénztári részvényekre
(visszafizethetőtetszésszerinti kisebb részletekben is), bármily összeget igen olcsón ad
Kőváry Armin
bank- és váltóüzlete, osztálysorsját. főelárusitó
IV., Ferenciek-tere 9.
Gróf Cziraky-palota.

Szinházak heti müsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Király szinház	Uránia szinház
Péntek	Brankovics György	Egyenlőség	Józsi	Ezüst papucs	Sherry	Makrancos hölgyek	Modern asszony
Szombat	Moharózsa A törpe gránátos	Egyenlőség	Józsi	Ezüst papucs	Sherry	Makrancos hölgyek	Modern asszony
Vasárnap d. u.		Ujabb veszedelem	Józsi	Falu rossza	A drótostót	Makrancos hölgyek	Az éjféli nap országa
Vasárnap este	Tosca	Egyenlőség	Józsi	Ezüst papucs	Sherry	Aranyvirág	Modern asszony

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fillér. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. szám.

Szerkesztőségi telefon-szám: 56—12. Kiadóhivatali telefon-szám: 54—39.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon 54—39.) **központi irodánkban** és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet feladni:

Blockner J. hirdetési iroda IV. Sütő-utca 6. szám.
Breuer nővérek dohánytozsdeje Teréz-körut 54. szám alatt.
Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.
Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker. Fürdő-utca 4. szám.
Engelmann Mór dohánytőzsde IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.
Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Csiráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)
Fischer J. D. hirdetési iroda IV., Gerlóczy-utca 1.
Falkenstein Soma könyv- és hangszerkereskedés MISKOLCZ.
Győri Vilmos dohánytőzsde, Vámház-körut 14.
Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. ker., Váci-utca 17. szám.
Goldner Jozefin Andrássy-ut 50.
Goldgruber Mór könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.
Groszmann Jágó füszer- és vegyeskereskedése MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételi iroda
Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.
Jambrikovits dohánytőzsdéje Kerepesi-ut 50- (Takarékp.épül.)
Kernberg Rozália dohánytőzsdéje VIII. ker., Muzeum-körut 10.
Leopold Gyula hirdetési irodája VII., Erzsébet-körut 54. I. em.
Hosse Rudolf hirdetési iroda IV.. Ferenciek-tere 3.
Mezei Antal hirdetési iroda IV. ker., Eskü-ut 9. szám.
Nemetsek A. J. ujság-árudája IV. ker., Petőfi-tér 3. szám.
Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)
Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje VI., Andrássy-ut 48. szám.
Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker. Váci körut 33. szám.
Sólyom Jakab hirdetési iroda IV. kerület, Ferenciek-bazára.
Sopronyi V. dohánynagyárus VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.
Szántó Mór dohánytőzsdéje IV., Kecskeméti-utca 14. szám.
Sváb Eliz dohánytőzsdéje Nagymező-u. 12.
Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Marokkói-utca 4. sz.
Schönwald Ferencné dohánytőzsdéje Ferenc-körut 32. szám.
Schődl Gyula dohánytőzsde és postagyüjtőhely V. Lipót-körut 3.
Tenczer Gyula hirdetési iroda V. ker., Szervita-tér 3. szám.
Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.
Tusák Janka dohánytőzsdéje Párisi-u. 7.
Weitzenfeld Jakab Király-utca 1
Winter és Nagy Magyar-utca 6.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

Ismeretsés hiányában ezuton keresek férjet, fess magas, csinos, házias, jól nevelt, 21 éves sógornőm részére. Az illető izr. vallásu, biztos állásu hivatalnok vagy jobb kereskedő legyen. Hozomány 600—800 korona. Komoly ajánlatot kérek „Jó feleség" cimen a kiadóhivatalba. 17158

A. . .nak.
Tizenhárom. Ugyan örültem a kettős értesitésnek, mélyen bevésődnek a szivembe minden szavai, **megnyugvás a jelenre, buzditás a jövőre!** Örvendek jólétüknek, mely nekem ugyanazt kölcsönzi. Kézcsókkal, tisztelettel **A. . .s.**

Noblesse oblige.
Itthon vagyok, kérem b. rendelkezését. Csókolom kezeit. 6970

Nősülni óhajt
részv.-társasági hivatalnok, 48 éves, izr., 2400 kor. évi jövedelemmel, özvegy, harmadféléves fiacskájáról anyai öröksége révén gondoskodva van, már nem fiatal, szigoruan erkölcsös szolid lelkü nővel, kinek 8000 korona hozománya van. Ajánlatok a kiadóba „Erkölcsös" cimen kéretnek. 4917

Igen szép
intelligens fiatal bugomat, biztos állásban levő izraelita uriemberhez férjhez adnám hozománynyal. Leveleket „Biztos jövő" jeligére a kiadóba kérek. 17159

Házasság.
Két barátom, fiatal gyárosok, izraeliták, nősülni óhajtanak, vállalatuk kibővitése végett. Megkivántatik mindegyiknél 8—10 mille korona hozomány. Irásbeli ajánlatok Pál-utca 7. I.I. em. 89. alá intézendők.

Fludorovits vendéglője Nádor-utca 32. Kizáróiag magyarádi és ménesi borok, kitünő konyha, fehér teriték, olcsó árak, jutányos abonnement! 17147

KERESLET.

Önálló magyar-német levelező, ki a Remington gépiráshoz és telekkönyv munkákhoz ért, küldje ajánlatát a kiadóba H. M. jeligére.

Tanitó
kitünő bizonyitványokkal, tart. tiszti vizsgát tett, beszél magyarul, németül, tótul, tisztéhez megfelelő bármily'en állást keres. „Buzgó" postei restante Bazin. 2465

Kisasszony,
keresztény, ki a háztartáshoz is segit, 2 gyermekhez felvétetik. Németül tudók előnyben részesülnek: Fodor, Teréz-körut 21. 17162

A házvezetés
minden ágában jártas intelligens (izr.) fiatal özvegyasszony szerény igényekkel azonnali belépésre megfelelő állást keres. Szives ajánlatokat „F" jelige alatt a kiadóba kér. 4923

Zálogcédulát
veszek arany és akármilyen elzálogositott tárgyakról Baross-tér 17. földsz. 7. 17161

Nyugdijazott fiatal katonatiszt magasabb rangban, ki a magyar német és az ÁV nyelvet tökéletesen birja, megfelelő foglalkozást keres, mint gyár fürdő, bérházstb. gondnoka, pénztárnoki, vagy bármely bizalmi állást elfogad. Közvetitők dijaztatnak. Ajánlatok »B. M. K.« jelige alatt a kiadóba.

Egy urasági inas
kinek hosszabb bizonyitványa van és a szervirozást is érti a magyar és német nyelvet tökéletesen birja, uriháznál azonnal felvétetik, fizetésén kivül jó mellékjövedelme is van Cim a kiadóban. 4906

Zálogcédulákat
bármiről, v dékről is, butorokat, ruhákat, régiségeket, **öreg hamis fogakat,** ugymint minden elfo adhatót vesz Wiechogrod Jakab, Nagyfuvaros utca 7. Levelezőlapra azonnal jövök 17142

Állás nélküli
intelligens, jó fellépésü egyének forduljanak bizalommal a **Korvin Mátyás** Erdélyi Könyvkereskedő Részvény társasághoz **Kolozsvár.** 2446

Lapvállalathoz,
amelynek nagy jövője van, mert teljesen uj a maga nemében Magyarországon, társat keresek **pár ezer** koronával. A társ lehet nő is. Ájánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők **„Lapvállalat"** jelige alatt. 4918

KINÁLAT.

Mükedvelők
figyelmébe!! E őkészit szavalatok a, magánjelenetekre mükedvelőket. Elvállal szindarabok. hangversenye rendezését a egyu ánosabb feltételek mellett E téren n gy az kismerettel és szaktudással biró fiatalember. Szives megkereséseket „Tenetség" jeligével e lap kiadóhivatalába kér. 8493

Árverésről
vásárolt, uraságoktól becserélt többféle hálószobák, ebédlők, konzol tükrök, szalon berendezések, asztal, székek, divánok, előszoba- és konyha-berendezések, darabonként is olcsón eladatnak. Dohány-utca 74. földsz, 6. 17137

Aranykéz-szálloda
IV. Régi pos a-u. 9. Állandóan **fütött** szobák **60 kr.** tól feljebb. 17107

Ügyes szabónő
rendkivül olcsón vállal minden munkát házon kivül. Kosztümök, bálruhák, a legutolsó divat szerint. Átalakitá okat, va amint gyermekruhák készitésére is vállalkozik. Cim: özv. Lédererné, VIII. Kerepesi-ut 73. II. f. 11. 4899

Kölcsönök!
Tisztviselőkölcsönt kaphatnak 1600 koronán felüli törzsfizetéssel biró állami, megyei, városi hivatalnokok és katonatisztek **15—20 évi** amortizációra legtöbb esetben **kezesek nélkül,** kötelezvény ellenében. Előzetes kiadás nincsen! **Váltókölcsönt** 2—5 évi törlesztésre igen előnyös feltételek mellett közvetitek. **Jelzálogkölcsönt** földekre, helybeli és **vidéki bérházakra** gyorsan és szolid feltételek mellett eszközöl ki Szenes A. pénzkölcsön közvetitő irodája Budapest, Gyár-utca 5. I. 6. Értekezni lehet délelőtt 9—1-ig délután 4—6-ig. Válaszbélyeg csatolandó. 2461

Csemegeszőlőt
legizletesebb chasselasból öt kilót fauy entes csomagolással 6 koronáért szállit: Rusznyák Antal, Gyöngyös. 2463

Hölgyek
tanácsot, segélyt nyernek. Heil Johanna szülésznőnél, Szövetség-utca 43. III. 22. 2462

Szőlővesszők,
zöldojtványok igen jutányos áron azonnali vagy tavaszi szállitásra kaphatók. Lázár Józsefnél Nagy-Maros, Hontm. Árjegyzék bérmentve. 464

Háztelek
4'3 ☐ öles Abonyi és Szabó József-utcák sarkán, 44 öl utcai fronttal, eladó (csere kizárva vagy épületanyagok beraktározására kiadó. Kőszeghi Sándor, Megyeház I. emelet 4. 17163

Kávémérés
jóforgalmu, elutazás miatt azonnal eladó. VII. Izabella utca 6. ajtó 12. 17160

Nőknek
állást biztositanak a
Budapesti Napló
apró hirdetései.

Férfiaknak
állást biztositanak a
Budapesti Napló
apró hirdetései.

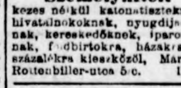

Személyhitelt
kezes nélkül katonatiszteknek, hivatalnokoknak, nyugdijasoknak, kereskedőknek, iparosoknak, földbirtokra, házakra, 4 százalékra kieszközöl, Marton, Rottenbiller-utca 5/c. 17145

Telek
központon olcsón eladó, Kispest, Üllői-u. 58. ajtó 1.

Réthy
névre figyeljünk! **Bádog** dobozban nincs valódi pemetefü cukorka 2336

Emberi műszemek
minden szinben kaphatók IV., Váczi-utca 66. földszint 1. az udvarban jobbra. — Található: 12—2 este 7—10-ig.

Könyvvitel.
Felnőttek, kik álláshoz óhajtanak jutni, mérsékelt dijazásért alapos oktatást nyerhetnek az egyszerü és kettős könyvvitelben, szép- és helyesirásban: Bloch S., okl. tan- és gyakorló könyvelőnél. Budapest, VII., Erzsébet-körut 58. Levél szerinti oktatás is adatik. 16800

Füszer- és csemege üzlet vidéki városban a **megye központján nagyobb vállalatok miatt eladó.** Leveleket a kiadóhivatal „Előnyös" jelige alatt továbbit. 4921

Amerikai iróasztalt
keres azonnali átvételre Dr. Schwarz József, Szászrégen. 24158

Irógépek
különféle rendszerüek jutányosan eladók. Levéltudakozódásokat „Jutányos" jeligével a kiadóhivatal továbbit.

Kezes nélkül
200 korona kölcsön 4¹/₂% mellett 2 évre kaphatnak katonatisztek, kereskedők, iparosok, hivatalnokok. Magyar Ferencz törv. bejegyzett cég Bezerédy-utca 11. sz. válaszbélyeg. 2 66

Journal
de Budapest. Szerkeszti: **Pázmándy Dénes.** Megjelenik minden héten a **Temps** nagyságában, finom papiron, rendkivül érdekes politikai és szépirodalmi tartalommal. Előfizetése egész évre 12 korona. Kiadóhivatal: Károly-körut 10. 16980

Örökbeadó
gyönyörü szép szőke 7 éves lány és egy 2 és féléves szőke lány, szegénység végett. Erkel-utca 18. ajtó 4.

Française
cherche instituée ou leçons conversations aussi échange du diner. Française 904. főposta. 4916

Egyetemet
végzett tanárjelölt correpetitornak ajánlkozik elemi és középiskolai tanulók mellé esetleg irodai munkát is elvállal F. J. VIII. Légszeez-u. 6. ajtó 9. 4916

Kitünő szabónő
ki szakmájában teljesen jártas, ajánlkozik a legdivatosabb s legegyszerübb ruhák készitésére helyben és vidéken 5 frttól feljebb. Szentkirályi-utca 22.

Pénzkölcsönt
állambiztainokok, városi hivatalnokok, katonatisztek részére 100—1000 koronáig, rövid időtartamra **rögtön folyósit.** Törlesztési kölcsönt előnyösen lebonyolit **Guttmann** bankképviselő, Kerepesi-ut 54. 17094

Masseurnő
és hidegvizgyógykezelőnő rendkivüli ügyes, ajánlja magát privát házakhoz VII., Ovoda-utca 19. földsz. ajtó 3.

Elsőrendü fésülőné
ajánlkozik házakhoz. Alkalmi frizurákat elvállal fejenkint 30 krert. Bérkocsis-u. 23. fsz. 2.

Finom fehérvarrónő szakmájában kitünő) mérsékelt dijazásért ajánlkozik házakhoz. Papp Gizella, Izabella-tér 2. fs int, 2.

Rézfüggönytartó
gyűrükkel, két méter harminc centiméter hosszu, olcsón eladó. Eötvös-utca 1. szám. III. em. et

Vérszegénység,
idegesség, álmatlanság, valamint torokbajok ellen kitünő szer legfinomabb csemegegyógymézem Ötkilós postadobozzal 7 koronáért utánvéttel bérmentve bárhová küldök. Klein Regina, Tolcsva. 2446

Angolt, franciát
vagy németet alaposan tanitja egy tapasztalt magyar nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte. Sikeres módszer. Kitünő ajánlatok. Lakás: **Gáspár Bernát** tolmács és forditó **VI., Vörösmarty-u. 51/A., 21. ajtó.**

Dame française
diplomée ayant encore quelques heures libres, cherche leçons dans familles distinguées VII. Hernád-utca 30. I. 13. 1692

Fodrásznő,
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné, VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21.

KIADÓ SZOBÁK

Két elegánsan
butorozott feltetlen tiszta, utcai különbejáratu szoba egy vagy két ur részére fürdőszoba használattal, egybe, vagy külön külön, elsejére kiadó kilátás a körutra. Wesselényi-utca 47. II, ajtó 18. 4920

Lakásokat
csekély dij mellett közvetit Fővárosi Lakásközvetitő, Kossuth Lajos-utca 10.

Fiatal
magányos urnőnél csinosan butorozott szoba egy vagy két ur részére azonnal kiadó. Gyöngytyuk-utca 3. III. 29. 17156

Butorvevők

figyelmébe! **A belvárosi butorraktár teljes feloszlatása** miatt komplett berendezések, valamint egyes **asztalos és kárpitos** áruk, szőnyegek, szövetek, függönyök **50 százalékkal olcsóbban** kaphatók, amig a készlet tart, Budapest, IV., Ferenciek-tere 3. félemelet.

Butorvásárlók

szives figyelmébe ajánlkozik a régi jó hirnevü **asztalos és kárpitos butorcég**
Sárkány és Schütz
Budapest, VII., Erzsébet-körut 12 (a New-York kávéházzal szemben) mint **a** legelőnyösebb és legjutányosabb **butorbevásárlási forrás.**

GUmmi
francia óvszerek 12 drb 1—10 K.-ig. Mintaküldemények: **2.50 K., 3.50 K., 4.50 K., 5.50 K.,** levélbélyeg helyett, bérmentve és **diszkréten. Árjegyzéket ingyen.** Utánv. mell. 25 f. több.
RIVÁL
Budapest, VII/1., Ovoda-utca 11.

Biztos kereset
minden állásu egyéneknek. Naponta K. **20 30** kereshető sorsjegyek eladása által **uj módszerünk** szerint. Ajánlatok „sorsjegyleteti bank Budapest, VIII., József-körut 6" cimzendők.

Magy. kir. államvasutak 199170/903. szám Cl.

Hirdetmény.

A magyar, osztrák- és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes árudijszabás I. rész B. szakaszának uj kiadása.

1904. évi január hó 1-én az összes magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes és a hullák, élő állatok és áruk szállitására általános határozmányokat tartalmazó dijszabás I. rész B) szakaszának uj kiadása lép életbe, mely által az 1902. évi január hó 1-én életbelépett hasonló nevü dijszabás I. rész B. szakasza az ehhez kiadott I—V. pótlékokkal együtt érvényen kivül helyeztetik.

Ez a dijszabás a szorosan vett dijszabási határozmányokat fog alja magában az eddigieknek részben fontos megváltoztatásával és kiegészitésével és részletes tartalma tartalma a következő:

A) Általános dijszabási határozmányok.

B) Határozmányok hullák és élő állatok szállitására.

C. Különleges határozmányok bizonyos tárgyakra.

D. Különleges szabályok gabona, maláta hüvelyes vetemények, korpa és olajmagvaknak ömlesztett állapotban (alla rinfusa) való szállitására.

E. Különleges szabályok folyadékoknak kazán (cisterna tartány, medence, edénytank) kocsikban való szállitására.

F.) Különleges határozmányok az áruknak fütött kocsikban való szállitására.

Fa.) Külön tehervonatok

G.) Áruosztályozás és betüsoros árujegyzék.

H.) A mellékilletékek dijszabása.

I. Függelék. Határozmányok a tárnázakba, illetőleg a reexpediáló állomásokon betárolt és onnan reexpediált árukra nézve.

A mennyiben a dijszabással az eddigi határozmányokkal szemben dijemelések vagy megnehezitő rendelkezések állanak elő, ezek csak 1904. évi március hó 1-én lépnek hatályba.

E dijszabás példányai a részes vasutigazgatóságokrál, továbbá az állomások közvetitése utján darabonkint 1 kor. 50 fillérért kaphatók.

Budapest, 1903. évi december hó 15-én.

A magy. kir államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes vasutak nevében is.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Kanári madarak,

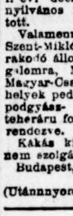

a legjobbak és legszebb hangu éneklők régi és ujabb szoktatási módszer, a legjutányosabban kaphatok W. Walter, St. Andreasberg i/Hary Nr. 76 tenyészetéből. A madarak jóságáért és egészségességéért kezesség vállaltatik. Kaphatók 8—30 márkáig. Árjegyzék ingyen.

Magy. kir. államvasutak. 157001/903 szhoz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének kezelése alá tartozó hódmezővásárhely-makó nagyszentmiklósi vonalrésze Makó-Ujváros, Apátfalva, Ős-Csanád és Nagy-Szent-Miklós állomásokkal, továbbá Nagy-Szent-Miklós felső pályaudvar rakodó állomással, Makó-Ujvásártér és Magyar-Csanád megálló rakodóhelyekkel s Kákás kitérővel f. évi december hó 21-én a nyilvános forgalomnak átadatott.

Valamennyi állomás és Nagy-Szent-Miklós felső pályaudvar rakodó állomás az összes forgalomra, Makó-Ujvásártér és Magyar-Csanád megálló-rakodóhelyek pedig csak a személy, podgyász- és kocsirakományi teheráru forgalomra vannak berendezve.

Kákás kitérő a forgalomra nem szolgál.

Budapest, 1903. december 21.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

MŰVÉSZETI KÖNYVTÁR

SZERKESZTI:
KORÓNGHI
LIPPICH ELEK

A Müvészeti Könyvtár KÉPZŐMÜVÉSZETI MONOGRAFIÁK sorozata. E nemben magyar nyelven uttörő vállalat. — Nem száraz adatok összehalmozása, hanem lelkiismeretes kutatások alapján népszerüen megirt élvezetes és tanulságos olvasmányok gyüjteménye. Nagy müvészeti KORSZAKOKNAK, nagy MÜVÉSZEGYÉNISÉGEKNEK az életébe világit bele, oktat és nemes szórakozást nyujt MÜVÉSZETI SEGÉDKÖNYVEK alakjában minden müvelt embernek. = KORSZAKOKBAN, IRÁNYOKBAN ÉS EGYÉNISÉGEKBEN FELDOLGOZZA A MÜVÉSZET EGÉSZ TÖRTÉNETÉT, s bemutatja a MÜVÉSZETI IPART is multjában és jelenében egyaránt. = Évente 3-4 kötet jelenik meg. A MÜVÉSZETI KÖNYVTÁR TIZ KÖTETÉNEK ELŐFIZETÉSI ÁRA. — a 10 kötet átvételi kö elezettsége mellett
DISZKÖTÉSBEN 80 KORONA.

Megrendelhető részletfizetésre is. Minden kötet önálló, befejezett mü, mely külön is kapható.

DIVALD KORNÉL
BUDAPEST MÜVÉSZETE A TÖRÖK HÓDOLTSÁG ELŐTT. Csányi Károl 10 eredeti épitészeti rajzával és 40 képpel. Ára füzve 6 korona, diszkötésben 8 korona.

ÉBER LÁSZLÓ
DONATELLÓ. 10 mümelléklet és 84 szövegbe nyomott képpel. Ára füzve 6 korona, diszkötésben 8 korona.

MELLER SIMON
MICHEL-ANGELO BUONAROTTI. 17 melléklet és 83 szövegbe nyomott képpel. Ára füzve 8 korona, diszkötésben 10 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben vagy a kiadónál
LAMPEL R.
(Wodianer F. és Fiai)
cs. és k. udv. könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-út 21

A hölgyekre nézve

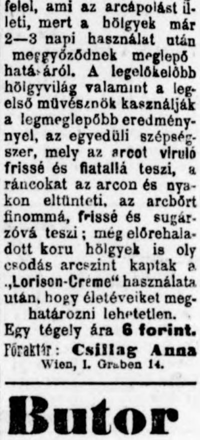

nagy fontosságu azt tudni, hogy egyedül a „Lorison-Créme" van arra hivatva, hogy a szépséget fentartsa és a hol hiányzik, elérhető legyen; mert e szer a legjobb, mely e téren feltaláltatott és minden követelménynek megfelel, ami az arcápolást illeti, mert a hölgyek már 2—3 napi használat után meggyőződnek meglepő hatásáról. A legelőkelőbb hölgyvilág valamint a legelső müvésznők kasználják a legmeglepőbb eredménynyel, az egyedüli szépségszer, mely az arcot viruló frissé és fiatallá teszi, a ráncokat az arcon és nyakon eltünteti, az arcbőrt finommá, frissé és sugárzóvá teszi; még előrehaladott koru hölgyek is oly csodás arcszint kaptak a „Lorison-Creme" használata után, hogy életéveiket meghatározni lehetetlen.

Egy tégely ára **6 forint.**
Főraktár: **Csillag Anna** Wien, I. Graben 14.

Butor

csak jó minőségü
Hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal, szék, iróasztal, könyvszekrény, uri fotelek, ottoman, szalonberendezés, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón, **eladas nagyban és kicsinyben.** Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI. Teréz-körut 40. szám Steinberger Manó** butoriparosnál

Zenekedvelők

figyelmébe!
A közelmultban nagy sikert aratott
Tarka Szinpad
1. szám:
„Van-e tehetségem", Couplet. Szöveget irta: Pásztor Árpád Zenéjét szerzette Máder Raoul. Ára 2 kor.
2. szám:
„Vén kocsis dala". Szöveget irta: Heltai Jenő. Zenéjét szerzette Tarnay Alajos ... ... Ára 3 kor.
3. szám:
„A diófa romanca". Szöveget irta: Molnár Ferenc. Zenéjét szerzette: Konti Józs. Ára ... ... 1.50 kor.

Az Uránia tudományos szinház müsordarabja.
Magyar lant. Irták: Sztojanovics Jenő és Kőrösi László. Karszó amból álló dalgyüjtemény. Karszólam ... ... 75 fill. Zenekisérettel ... 5 kor.

Daloskönyvek.
Magyar Arion. Harrach J.-től I. rész. 4 füz., más-más hangra, ára egy füzetnek 1 kor. II. rész, 4. füzet, más-más hangra, egy füzet ára 1.30 kor., zenekisérettel: 2 részben ára ... ... 5 kor.
Ezüst hárfa. Erődi Ernőtől. I. rész. Egy és kétszólamu dalok 1 kor. 60 fillér, II. rész két, három és négyszólamu dalok 3.50 kor.
Arany lant. Harrach Józseftől. 3 részben. 3.60 korona. Zenekisérettel 2 részben ... ... 3.60 kor.

Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a kiadónál, **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.